

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΟΑ'

ΤΕΥΧ. Α'

ΙΩ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - 115 21 ΑΘΗΝΑΙ ΤΗΛ. 72.18.308

15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1994

ΑΡΙΘ. 17

Ἐνθολόγιον Πατριαρχικῶν Μηνυμάτων καὶ Ἐπισημάνσεων

Ὁ Ἑλληνικὸς Τύπος παρουσίασε κατὰ τὸ μάλλον ἢ ἥττον περικοπὰς ἐκ τῶν ἐν προγράμματι ἐπισήμων ἢ ἐκ τῶν ἐκτὸς προγράμματος περιστατικῶν λόγων, οἱ ὅποιοι ἐξήλθον ἐκ τοῦ στόματος τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς προσφάτου ἐπισκέψεως Αὐτοῦ εἰς Δωδεκάνησον καὶ Μυ-

3. Ἐν τῇ νήσῳ Λέρω ὁ Σεπτὸς Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, κατὰ τὴν διάρκειαν ἐπισήμου γεύματος, ἀναφερόμενος εἰς τὰς σχέσεις Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας, ἐδήλωσε τὰ ἀκόλουθα:

«Ἐκφράζω τὸ "πιστεύω" τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας καὶ τὴν προσωπικὴν μου πίστιν περὶ τῆς ἀναγκαιότητος τῆς ὁλονὲν καὶ στενοτέρας προσεγγίσεως, φιλίας καὶ συνεργασίας μεταξὺ τῶν δύο γειτόνων λαῶν, οἱ ὅποιοι λόγῳ τῆς Γεωγραφίας "ὑποχρεοῦνται", ὀφείλουσι καὶ πρέπει νὰ ζοῦν ἀδελφωμένοι, νὰ συνεργάζωνται, νὰ ἐμπλουτίζωνται ἀμοιβαίως καὶ νὰ συμβάλλουν ἀπὸ κοινοῦ εἰς τὴν ἐδραίωσιν τῆς εἰρήνης ἐν τῇ περιοχῇ καὶ δι' αὐτῆς εἰς ὅλοκληρον τὸν κόσμον. Αὕτη εἶναι ἡ μόνιμος προσευχὴ καὶ ἐπιθυμία καὶ προτροπὴ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ὅχι ἀσφαλῶς διὰ λόγους σκοπιμότητος, ὅχι διὰ λόγους συμφεροντολογικούς, ἐπειδὴ δηλαδὴ, ὅταν εἶναι ἀγαθαὶ αἱ σχέσεις μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν, διερχόμεθα εὐτυχεῖς ἡμέρας ἐκεῖ ἔνθα ζῶμεν ὡς μειονότης. Ἀλλὰ διότι αὐτὸ εἶναι ἡ ἀπαίτησις τῶν καιρῶν, τῶν νέων δεδομένων καὶ περιστάσεων παγκοσμίως» (19 Ὀκτ. 1994).

4. Ἐν τῇ αὐτῇ νήσῳ ὁ Παναγιώτατος ἐτόνισεν, ὅτι ἡ εἰρηνικὴ γειτονία Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας εἶναι ἀναγκαῖα «μάλιστα εἰς μίαν ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποῖαν λαμβάνομεν μηνύματα συμφιλίσεως παλαιῶν ἐχθρῶν, ὡς ἀποδεικνύει καὶ ἡ συμφωνία μεταξὺ Περὲς καὶ Ἀραφάτ... Ὅταν βλέπωμεν, ὅτι ἐχθρικοὶ λαοὶ σημερον τείνουν τὴν χεῖρα φιλίας, διατὶ νὰ μὴ συμβαίῃ τὸ ἴδιον καὶ δι' ἡμᾶς τοὺς ζῶντας εἰς τὰς δύο ἀκτὰς τοῦ Αἰγαίου;» (19 Ὀκτ. 1994).

5. Ἡ ἀντιφώνησις τοῦ Σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ

Τοῦ κ. **ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ**

Ὁμοτ. Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν

τιλήνην. Ἐξάραντες τὴν σημασίαν καὶ σπουδαιότητα τῆς ἐπισκέψεως ταύτης εἰς τὸ κύριον ἄρθρον τοῦ προηγουμένου τεύχους τῆς «Ἐκκλησίας», περιοριζόμεθα ἐν τῷ παρόντι τεύχει εἰς τὸ νὰ παραθέσωμεν Ἐνθολόγιον Πατριαρχικῶν Ἐπισημάνσεων καὶ Μηνυμάτων, ὡς ταῦτα ἠντλήθησαν κατ' ἐκλογὴν καὶ κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ Τύπου:

1. Ὁ Παναγιώτατος ἐν μηνύματι πρὸς τὰ πληρώματα τῶν πολεμικῶν σκαφῶν, τὰ ὅποια συνώδευον τὴν μεταφέρουσαν Αὐτὸν θαλαμηγὸν «Ἀλέξανδρος», ἐτόνισε μεταξὺ ἄλλων: «Ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ νὰ μὴ χρειασθῇ νὰ πολεμήσετε ποτέ» (18 Ὀκτ. 1994).

2. Ὁ Σεπτὸς Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀφοῦ ποικιλοτρόπως ἐν Πάτμῳ ἐξέφρασε τὴν συγκίνησιν Αὐτοῦ, διότι εὐρίσκετο ἐπὶ τῆς Ἱερᾶς Νήσου τῆς Ἀποκαλύψεως, ἀνήγγειλεν, ὅτι «ὅλοι οἱ Ὀρθόδοξοι Πατριάρχαι πρόκειται νὰ συγκεντρωθοῦν τὸν ἐπόμενον Σεπτέμβριον εἰς Πάτμον, διὰ νὰ ἐορτάσουν τὰ 1900 ἔτη ἀπὸ τῆς συγγραφῆς τῆς Ἀποκαλύψεως ὑπὸ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου» (18 Ὀκτ. 1994).

Πατριάρχου πρὸς τὸν Πρωθυπουργὸν τῆς Ἑλλάδος κ. Ἀνδρέαν Παπανδρέου ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Μεγάρῳ τῆς Κῶ ὑπῆρξε τῷ ὄντι βαρυσήμαντος. Ἐν αὐτῇ ὁ Παναγιώτατος, ἀφοῦ ἐξέφρασε «*εἰλικρινῆ καὶ βαθεῖαν συγκίνησιν*», διότι ἔθεσε καὶ πάλιν «*ἀποστολικὸν πόδα εἰς τὸ ἱερὸν ἔδαφος τῆς ἀκριτικῆς Δωδεκανήσου, περιοχῆς ὅχι μόνον μαρτυρικῆς πολλαχῶς καὶ ἐνδόξου, ἀλλὰ καὶ προσφιλεστάτης τῇ Μητρὶ Ἀγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ*», προσέθεσεν: «*Ἠλθομεν... ἐκ τῆς ἐν Φαναρίῳ ἱεράς ἡμῶν σκοπιᾶς, ἵνα ἐκ τοῦ σύνεγγυς θεωρήσωμεν τὸ ἐν ἐκάστη ἐκκλησιαστικῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ δωδεκανησιακοῦ συμπλέγματος ἐπιτελούμενον σὺν Θεῷ πολλαπλοῦν ἔργον ἠθικοκοινωνικῆς καὶ ἄλλης ἀναπτύξεως· ἐπευλογήσωμεν, πατρικῶς, τὸν πιστὸν τοῦ Κυρίου λαόν, τὸν, φιλοτίμως, ἀκολουθοῦντα τὰς ἱεράς ἡμῶν παραδόσεις, ἀπονεύμεν δὲ τὸν δίκαιον ἐπαινον τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ τὴν προσωπικὴν ἡμῶν εὐαρέσκειαν εἰς πάντα τίμιον ἐργάτην τοῦ ἀμπελώνου καὶ προεστῶτα ἔργου ἀγαθοῦ...*» (21 Ὀκτ. 1994).

6. Ἐν συνεχείᾳ ὁ Παναγιώτατος, ἀναφερόμενος εἰς τὸν ἀκριτικὸν χαρακτήρα τῆς Δωδεκανήσου, ἐτόνισεν, ὅτι οὗτος «*ὡς ἐκ τῆς γενικωτέρας κοινωνικοπολιτιστικῆς, ἀλλὰ καὶ πολιτικῆς ἀκόμη συγκυρίας, ὑφίσταται, εἰς τὰς ἡμέρας ἡμῶν, εὐτυχῶς, ἓνα οὐσιαστικὸν μετασχηματισμόν, θὰ ἐλέγομεν μίαν εὐλογημένην μεταμόρφωσιν. Ἄλλως τε, ὡς γνωστὸν, τὰ ἀκριτικὰ ἐδάφη μεταξὺ γειτόνων χωρῶν ἦσαν, σχεδόν, ἐξ ὀρισμοῦ πεδία ἀναβρασμοῦ, ἐμπροσθοφυλακαὶ συρράξεων, κοπίδες μονίμου ἀνησυχίας, ἀσταθείας καὶ κατὰ συνέπειαν ἐρημώσεως. Σήμερον οἱ ἴδιοι, ἀκριβῶς, ἀκριτικοὶ χώροι καλοῦνται καὶ προκαλοῦνται νὰ ἀποβοῦν αἱ "χρυσαὶ γέφυραι", αἱ ὁποῖαι θὰ καταστήσουν τοὺς ἀλληλοῦποβλεπομένους ἢ διαπληκτιζομένους γείτονας κοινωνοὺς καὶ μετόχους τῶν αὐτῶν πολιτιστικῶν ἀγαθῶν. Ἐπιλαμβανόμεθα τῆς εὐκαιρίας, διὰ νὰ ἐπαναλάβωμεν καὶ νὰ ὑπογραμμίσωμεν, διὰ μίαν ἀκόμη φοράν, τὴν ἐπιθυμίαν, τὴν εὐχὴν καὶ τὴν προσευχὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου διὰ καλὴν καὶ εἰρηνικὴν καὶ ἀρμονικὴν γειτονίαν μεταξὺ τῶν δύο λαῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Τουρκίας. Καὶ ἐπίσης θὰ ἐπαναλάβωμεν, διὰ πολλοστήν φοράν, ὅτι τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, εὐρισκόμενον ἐπὶ τουρκικοῦ ἐδάφους, φιλοδοξεῖ νὰ εἶναι μία γέφυρα μεταξὺ τῶν δύο λαῶν... Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ αἰσθανώ-*

μεθα καὶ νὰ ἐργαζώμεθα κατ' ἄλλον τρόπον παρὰ μόνον διὰ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν εὐδοκίαν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων...» (21 Ὀκτ. 1994).

7. Τὴν αὐτὴν ἡμέραν καὶ ἐν τῇ αὐτῇ νήσῳ ὁ Παναγιώτατος, ἀναφερόμενος εἰς τὰ ἐν Ἀλβανίᾳ διαδραματιζόμενα, ἐπεσήμανεν, ὅτι ἡ τυχὸν ἐκδίωξις τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Ἀναστασίου «*θὰ ἦτο πλήγμα καὶ ἀπώλεια διὰ τὸν ἴδιον τὸν ἀλβανικὸν λαόν, διὰ τὴν ἰδίαν τὴν Αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν τῆς Ἀλβανίας. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀναστάσιος εἶναι φωτισμένη προσωπικότης καὶ ἔχει τοιαύτην ἀξίαν, ὥστε θὰ ἔχη νὰ προσφέρῃ πολλά, ὅπου καὶ ἐὰν χρησιμοποιηθῇ*» (21 Ὀκτ. 1994).

8. Ἐν Ρόδῳ, ἀναφερόμενος καὶ πάλιν ὁ Παναγιώτατος εἰς τὰς σχέσεις Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας, διεκήρυξε: «*Θὰ ἐξακολουθήσω νὰ ἐργαζώμαι διὰ τὴν προσέγγισιν τῶν δύο λαῶν, χωρὶς νὰ φοβοῦμαι ὅτι θὰ παρεξηγηθῶ*» (23 Ὀκτ. 1994).

9. Ἐν τῇ αὐτῇ νήσῳ ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀνεφέρθη καὶ εἰς τὸ ζήτημα τοῦ διαλόγου μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ὑπέμνησεν, ὅτι ἡ Ρόδος ὑπῆρξε τόπος Πανορθοδόξων Διασκέψεων καὶ θεολογικῶν διαλόγων. «*Ἀγωνιζόμεθα, — προσέθεσε —, καὶ ὑπὲρ τῆς εἰρηνικῆς συνεργασίας καὶ τοῦ διαλόγου μεταξὺ τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως*» (23 Ὀκτ. 1994).

10. Ἐν εἰδικῇ ἐκδηλώσει, ἡ ὁποία ἐγένετο ἐν Ρόδῳ πρὸς χάριν τῶν νέων καὶ νεανίδων τῆς νήσου, ὁ Παναγιώτατος ὠμίλησε πρὸς αὐτοὺς, ἀπευθύνας παραινέσεις. Χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ ἐξῆς ἐπιγραμματικὴ παραινέσις: «*Μὴν ἀφήσετε νὰ ναρκώσουν τὶς καρδιές σας μὲ τὰ ποικίλα δελεαστικὰ ναρκωτικὰ*» (23 Ὀκτ. 1994).

11. Κατὰ τὴν ἐν Μυτιλήνῃ ἀνακήρυξιν τοῦ Παναγιωτάτου κ. Βαρθολομαίου εἰς Ἐπίτιμον Διδάκτορα τοῦ Τμήματος Περιβάλλοντος τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Αἰγαίου, ὁ τιμώμενος Προκαθήμενος τῆς Πρωτοθρόνου ἐν τῇ Ὁρθοδοξίᾳ Ἐκκλησίας τῆς Βασιλίδος τῶν Πόλεων ἐν τῇ ὁμιλίᾳ του ἐτόνισεν, ὅτι «*ἡ διάσωσις τοῦ περιβάλλοντος καὶ ἡ ἀρμονικὴ συμβίωσις τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τῆς φύσεως εἶναι ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη, διότι ἄλλως δὲν εἶναι μακρὰν ἡ ἡμέρα, ἡ ὁποία θὰ εἶναι ἡ τελευταία τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς*». Ἐν συνεχείᾳ ὁ Παναγιώτατος ἐπεσήμανεν, ὅτι «*ἀνεξαρτήτως τοῦ πῶς βλέπει κανεὶς φιλοσοφικῶς τὴν δημιουργίαν τοῦ κόσμου, τὸ*

ΟΔΟΠΟΡΙΚΟΝ ΕΙΣ ΕΛΛΗΝΟΡΘΟΔΟΞΑ ΚΕΝΤΡΑ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ*

14. Ἐντυπώσεις ἀπὸ τὴν Ἐκθεσὶ Van Gogh καὶ τὸ κέντρο τῆς Βρισβάνης

Τὴν 27ῃ Ἰανουαρίου 1994 ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Αὐστραλίας κ. Στυλιανός, ὁ γράφων καὶ ἡ σύζυγός του, συνοδευόμενοι ἀπὸ τὸν Ἐπίτιμο Γενικὸ Πρόξενο τῆς Ἑλλάδος κ. Ἀλέξανδρο

Τοῦ κ. **ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ**
Ὁμοτ. Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν

Φρυλίγκο, ἀνταποκρινόμενοι σὲ τιμητικὴ πρόσκλησι, ἐπισκεφθῆκαμε τὴν καταπληκτικὴ Ἐκθεσὶ Ζωγραφικῆς Van Gogh σὲ πρωϊνὴ ὥρα, κατὰ τὴν ὁποία γίναμε δεκτοὶ ἀποκλειστικῶς ἡμεῖς, ἐνῶ γιὰ τὸ εὐρύτερο κοινὸ οἱ πύλες τῆς Ἐκθέσεως θὰ ἄνοιγαν μίαν ὥρα ἀργότερα. Ἡ Ἐκθε-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 631 τοῦ ὑπ' ἀρ. 16 τεύχους.

μέλλον τοῦ ἀνθρώπου εἶναι συνδεδεμένον μετὰ τῆς χρῆσεως, τὴν ὁποίαν οὗτος θὰ διενεργήσῃ εἰς τὴν φύσιν» (27 Ὀκτ. 1994) (Πρβλ. καὶ ὅσα ὁ Παναγιώτατος διετύπωσε περὶ τοῦ οἰκολογικοῦ ζητήματος ἐν τῇ προσφάτῳ Ἐγκυκλίῳ Αὐτοῦ, ἥτις ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ περιοδικῷ «Ἐκκλησία», ἀρ. 14, σσ. 530-531.

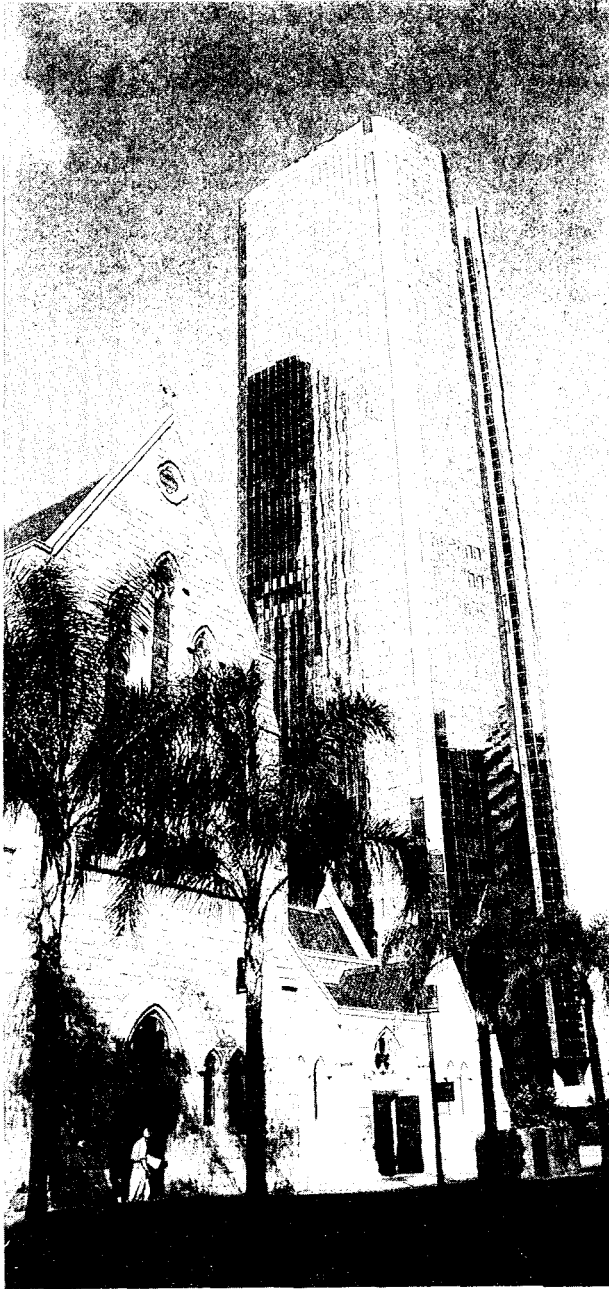
12. Ἐν τῇ αὐτῇ νήσῳ ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, ἀναφερθεὶς ἐκ νέου εἰς τὸ ζήτημα τῶν ἐλληνοτουρκικῶν σχέσεων, ὑπεγράμμισεν ὅτι «ἀκριβῶς ἐπειδὴ αἱ συγκυρίαι εἶναι δύσκολοι, ἡ συνεργασία καὶ ἡ προσέγγισις εἶναι περισσότερο ἀπαραίτητοι. Πρέπει πάσῃ θυσίᾳ νὰ ὑπερπηδηθῶν αἱ ὑφιστάμεναι δυσκολίαι. Ἡ ἀνάγκη τῆς συνεργασίας καὶ τῆς δημιουργικῆς φιλίας τῶν δύο γειτονικῶν λαῶν εἶναι τὸ "πιστεύω" καὶ τὸ κήρυγμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ δὲν θὰ παύσωμεν νὰ ἐπαναλαμβάνωμεν αὐτό. Ὅταν ὑπάρχῃ θέλησις, ὑπάρχουν καὶ οἱ τρόποι διὰ νὰ ὑπερπηδηθῶν τὰ ἐμπόδια καὶ νὰ ὑπάρξῃ ἡ προσέγγισις» (27 Ὀκτ. 1994).

13. Ἐν Μυτιλήνῃ συζητῶν ὁ Παναγιώτατος μετὰ πολιτικῶν ἐτόνισεν, ὅτι «ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν πρέπει σήμερον νὰ διευρύνῃ τὴν ἀκτῖνα τῆς

αὐτῆ, ποὺ εἶχε γίνῃ καὶ στὴν Μελβούρνη καὶ ποὺ χαρακτηρίσθηκε ὡς μία ἀπὸ τὶς σπουδαιότερες ἐκδηλώσεις τοῦ αὐστραλιανοῦ πολιτιστικοῦ βίου, ὁργανώθηκε στὶς εὐρύχωρες αἴθουσες τοῦ ἐξαιρετικῆς κατασκευῆς καὶ διαρρυθμίσεως μοντέρνου οἰκοδομήματος τῆς Πινακοθήκης τῆς Κουηνσλάνδης (Queensland Art Gallery), τὸ ὁποῖο εἶναι ἓνα τμῆμα τοῦ θαυμασίου Πολιτιστικοῦ Κέντρου τῆς Πολιτείας αὐτῆς (Queensland Cultural Centre). Τὸ Κέντρο αὐτὸ περιλαμβάνει, ἐκτὸς τῆς Πινακοθήκης, τὸ ἐξαίρετον Μουσεῖον τῆς Κουηνσλάνδης (Queensland Museum), τὴν Βιβλιοθήκη τῆς Πολιτείας (State Library) καὶ Σύμπλεγμα στέγης τῶν διαφόρων Παραστατικῶν Τεχνῶν τῆς Κουηνσλάνδης (Queensland Performing Arts Complex). Στὴν Πινακοθήκη, μετὰ τὴ βοήθεια τῆς ξεναγήσεως καὶ εἰδικοῦ ἐντύπου καταλόγου ἀναφερομένου στοὺς ἐκτιθεμένους 61 Πίνακες, θαυμάσαμε τὸ ἔργο τῆς Σχολῆς τοῦ μεγάλου Ὁλλανδοῦ ζω-

δράσεως αὐτῆς πέραν τῶν καθαρῶς ἐκκλησιαστικῶν καὶ θρησκευτικῶν θεμάτων καὶ προβλημάτων, πρέπει νὰ ἐνδιαφερθῇ διὰ τὰ κοινωνικὰ καὶ πολιτιστικὰ θέματα, τὰ ὁποῖα καὶ αὐτὰ ἐμπιπτουν εἰς τὸ πλαίσιον τῆς ἀρμοδιότητός της» (27 Ὀκτ. 1994).

Τὸ ἀνωτέρω παρατεθὲν Ἀνθολόγιον τῶν ἐν Δωδεκανήσῳ καὶ Μυτιλήνῃ Πατριαρχικῶν Μηνυμάτων καὶ Ἐπισημάνσεων ἐξηγεῖ διατὶ ὁ λόγος τοῦ Σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἐδημιούργει ἀρίστας ἐντυπώσεις εἰς τοὺς ἀκούοντας Αὐτόν. Ὡς ἐσημείωσεν ὁ διακεκριμένος δημοσιογράφος κ. Γιάννης Μαρίνος, —ὁ ὁποῖος χαίρει γενικῆς ἐκτιμήσεως διὰ τὴν ἀντικειμενικὴν, εὐστοχον καὶ ὀρθὴν ἐκτίμησιν τῶν λεγομένων, ἀκουομένων καὶ συμβαινόντων, — «εὐθιγενῆς, ἀκμαῖος, ἐπιβλητικὸς, μετὰ ἀκτινοβόλο πρόσωπο καὶ πανέξυπνα μάτια, ὁ 54χρονος (μόνο) Πατριάρχης, προσιτὸς ἀλλὰ καὶ ἀπόμακρος, ἐν σοφίᾳ καὶ μετὰ πυκνὰ νοήματα ὁμιλῶν, ἀλλὰ καὶ μετὰ ἐπικοινωνιακὴν τέχνην —καὶ ἀνέλπιστο χιοῦμορ— γέμιζε τὰ στήθη ὅσων ζοῦσαν ἐκεῖνες τὶς ὥρες μετὰ ἔντονες ἐλπίδες».

Έναρμόνις παλαιού και νέου στην Βρισβάνη.

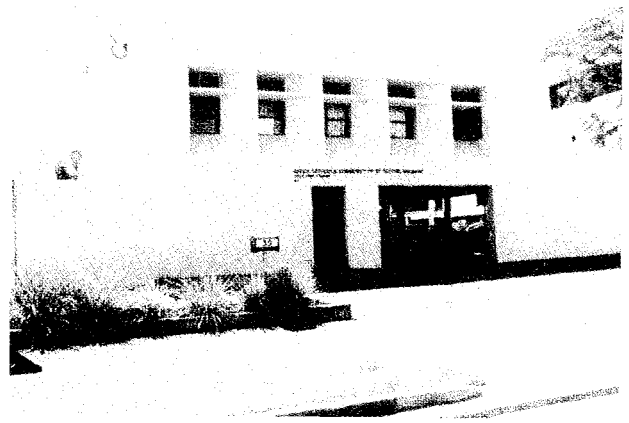
γράφου Van Gogh. Οί περισσότεροι από τους Πίνακες αυτούς είχαν μεταφερθή από μεγάλα μουσεία όλου του κόσμου. Οί 25 έξ αυτών ήταν έργα του ιδίου του Van Gogh, ενώ οί υπόλοιποι παρουσίαζαν έργα ζωγράφων, οί όποιοι είτε είναι πρόδρομοι τής γοητευτικής τεχνοτροπίας του μεγάλου ζωγράφου, είτε έμπνεύσθηκαν από αυτόν.

Μετά την έξοδο εκ τής Πινακοθήκης, χαιρε-

τίσαμε τον άναχωρούντα για τὸ Sydney Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπο κ. Στυλιανό, με τὸν όποίο συναντηθήκαμε εκ νέου στη Μελβούρνη και στο Sydney. Ὁ Ἐπίτιμος Γενικός Πρόξενος κ. Ἄλ. Φρυλιγκος μᾶς ώδήγησε στο κέντρο τής πόλεως, που περιβρέχεται από τὸν ώραιό πλωτό ποταμό Brisbane. Ἐκεί μᾶς δόθηκε ἡ εύκαιρία νά κάμωμε ένα περίπατο και νά γνωρίσωμε μερικὲς χαρακτηριστικὲς ώραιὲς γωνιὲς τής πόλεως, που συνδυάζοντας τὸ παλαιό με τὸ καινούριο διακρίνονται για τὴν άρμονική συνύπαρξι τών αρχιτεκτονικῶν ρυθμῶν τών άποικιακῶν οίκοδομημάτων και τών μοντέρων ούρανοξυστῶν.

15. Ἐντυπώσεις από τὴν «Χρυσή Ἀκτὴ»

Τὸ απόγευμα τής ίδιας ἡμέρας όπως ἤδη ἔχομε αναφέρει, ἡ κ. Νίνα Σκλάβου εἶχε τὴν καλωσύνη και τὴν πρωτοβουλία νά μεταφέρῃ με τὸ αὐτοκίνητο τής οίκογενείας τής τὸν γράφοντα και τὴ σύζυγό του στὴν «Χρυσή Ἀκτὴ» (Gold Coast), για νά γνωρίσωμε και ἔμεἰς τὴν περιοχή τής περιφήμου λουτροπόλεως, τὴν όποία δὲν εἶχαμε γνωρίσει τὴν προηγούμενη ἡμέρα, αφού —ένεκα εύτυχῶς ἑλαφρᾶς άσθνεἰας του γράφοντος— δὲν ἤμπορέσαμε νά συμμετάσχωμε στὴν κρουαζιέρα τών συνέδρων. Στὴν «Χρυσή Ἀκτὴ» ψηλαφίσαμε τὴν λεπτοτάτη χρυσή άμμο τής άμμουδιᾶς, που ἐκτείνεται σε δεκάδες χιλιόμετρα, ακούσαμε τὰ κύματα του ώκεανου που ἔφθαναν με λευκοὺς αφροὺς στὴν ακρογυαλιά, βυθίσαμε τὸ βλέμμα μας στὴν άπέραντη γαλανή

Ὁ παιδικός σταθμός τής Ἐνορίας του Ἁγίου Γεωργίου Βρισβάνης.

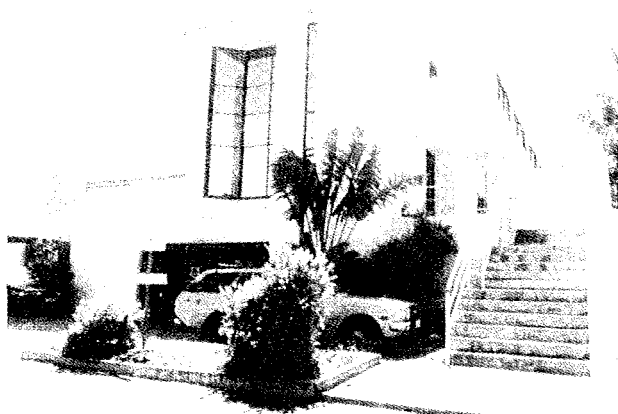
Τὸ Ἑλληνικὸν Ἀπογευματινὸν Σχολεῖον τῆς Ἐνορίας τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Βρισηάνης.

του ἔκτασι, περιπατήσαμε ἀνάμεσα στοὺς ὠραίους δρόμους, στὰ παλαιὰ οἰκοδομήματα καὶ στοὺς οὐρανοξύστες τῆς παραλιακῆς πόλεως καὶ θαυμάσαμε κτίρια, ποὺ φέρουν ἑλληνικὰ ὀνόματα (π.χ. Αἰγαῖον, Μύκονος). Πρόκειται γιὰ μερικὰ ἀπὸ τὰ πολλὰ κτίρια, ποὺ ἀνήγειρεν ὁ δυναμικὸς καὶ αὐτοδημιούργητος ὁμογενῆς κ. Δημήτριος Ράπτης, ὁ ὁποῖος μαζί με τὴ σύζυγό του κ. Ἐλένη, συμπάρισται με ἀγάπη στὸ ἔργο τῆς Μητέρας Ἑλληνορθόδοξου Ἐκκλησίας. Διακρίνεται γιὰ τὴ σεμνότητά του, γιὰ τὶς ἀθόρυβες ὑπηρεσίες καὶ προσφορές του πρὸς τὴν Ὁμογένεια τῆς περιοχῆς καὶ γιὰ τὴν μεγάλη συμβολή του στὴν ἀνέγερσι καὶ ἀκτινοβολία τοῦ Ἱ. Ναοῦ τῆς Ἐνορίας - Κοινότητος τῆς Ἁγίας Ἄννης, στὴν ὁποία εἶναι Πρόεδρος συνεργαζόμενος κατ' ἄριστον καὶ δημιουργικὸν τρόπον με τὸν συνετὸ καὶ δραστήριον Ἱερατικῶς Προϊστάμενον πατέρα Ἡλία Πολιτάκη. Ὁφείλομε εὐγνωμοσύνη στὴν ἐκλεκτὴ Ἑλληνίδα κ. Σκλάβου, ἡ ὁποία με πολλὴν αὐτοθυσίαν μᾶς ξενάγησε σὲ ὄλες τὶς ὠραῖες γωνιὰς τῆς θαυμασίας περιοχῆς τῆς Gold Coast καὶ μᾶς κατέστησε γνωστὰς λεπτομέρειες τῆς ζωῆς τῶν Ἑλλήνων Ὁμογενῶν τῆς Κουησλάνδης, πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ὁποίους, ὅπως αὐτὴ καὶ ὁ ἐξίσου ἐκλεκτὸς σύζυγός της κ. Σταμάτης Σκλάβος προέρχονται ἀπὸ τὰ Κῦθηρα. Ἔχουν πολυμελῆ χριστιανικὴ οἰκογένεια καὶ με προθυμία ἐξυπηρετοῦν ἐπισκέπτες Ἕλληνες καὶ συμπαρίστανται στὸ ἔργο τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Αὐστραλίας.

16. Τελευταία ξενάγησις στὴν Βρισηάνη

Τὴν πρωΐα τῆς 28ης Ἰανουαρίου 1994 μᾶς παρέλαβε ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖο με τὸ αὐτοκίνητό του ὁ ἀκούρατος πατήρ Γρηγόριος, γιὰ νὰ συμπληρώσῃ τὴν ξενάγησί μας στὴν Βρισηάνη καὶ γιὰ νὰ μᾶς ὀδηγήσῃ στὴ συνέχεια στὸ ἀεροδρόμιο, ἀπὸ τὸ ὁποῖο θὰ φεύγαμε γιὰ τὴν Μελβούρνη.

Ἡ νέα δῖωρη ξενάγησις ἦταν πολὺ ἐνδιαφέρουσα. Φθάσαμε στοὺς τριγύρω λόφους καὶ σὲ γειτονικὸ βουνό, ὅπου ὑπῆρχαν ἐγκαταστάσεις ραδιοτηλεοπτικῶν σταθμῶν καὶ ἀπὸ ὅπου ὁ ἐπισκέπτης ἀπολαμβάνει τὴν πανοραμικὴ θέα τῆς Βρισηάνης. Ξεναγηθήκαμε καὶ στοὺς ὠραίους ἐκτεταμένους χώρους τῆς Πανεπιστημιόπολεως, τῆς ὁποίας μερικὰ κτίρια κοσμοῦνται με ἀρχαῖες ἑλληνικὲς ρήσεις. Τέλος ἐπισκεφθήκαμε γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ τὸ συγκρότημα τῶν κατ' ἄριστον τρόπον ὀργανωμένων Ἐκκλησιαστικῶν Ἰδρυμάτων, ποὺ περιβάλλουν τὸν Ἱ. Ναὸ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ ἐμψυχώνονται ἀπὸ τὴν συνετὴ ποιμαντικὴ φροντίδα τοῦ πατρὸς Γρηγορίου. Εἶδαμε γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ τοὺς χώρους τοῦ Ἑλληνικοῦ Κοινοτικοῦ Κέντρου, ὅπου ἐγίνε τὸ ΣΤ' Παναυστραλιανὸ Συνέδριον Ἑλληνορθόδοξου Νεολαίας, τὴν Ἑλληνικὴ Λέσχην, τὸ Κέντρον Νεολαίας, τὰ Ἑλληνορθόδοξα Σχολεῖα, τὰ Γραφεῖα τῆς Θρησκευτικῆς Ὑπηρεσίας Σπουδαστῶν καὶ Κατασκηνώσεων τῆς Νεολαίας, τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος Ἑλληνίδων, τῶν Ἐνοριακῶν περιοδικῶν ἐκδόσεων καὶ ἐντύπων καὶ πολλῶν ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν μορφωτικῶν

Τμήμα τοῦ κτιρίου τῆς Προνοίας Ἡλιακωμένων.

και πολιτιστικων δραστηριοτητων. Ιδιαίτερωσ θαυμάσαμε τούσ έσωτερικούσ χώρουσ και την έξαιρετική όργάνωσι και λειτουργία του Παιδικού Σταθμού, του Γηριατρείου «Άγιος Νικόλαοσ», του Γηροκομείου, του Κέντρου Ήμερησίας Φροντίδοσ Ήλικιωμένων κ.λπ.

17. Οί Έπίτιμοι Γενικοί Πρόξενοι τής Ελλάδοσ στην Βρισβάνη

Δέν πρέπει νά περατώσωμε την περιγραφή του «Όδοιπορικου» στην Βρισβάνη, χωρίσ νά έπισημάνωμε ιδιαίτερωσ την μεγάλη προσωπική πνευματική και ύλική βοήθεια, την όποία παρέχουν στον Έλληνισμό τής Κουησλάνδοσ και ιδιαίτερωσ στο έργο τής Έκκλησίοσ δύο διακεκριμένοι εύσεβείσ, φιλογενείσ και φιλοπρόδοι Έλληνεσ. Πρόκειται για τούσ δύο Έπίτιμοσ Γενικούσ Πρόξένουσ τής Ελλάδοσ και τής Κύπρου κ.κ. Άλέξανδρο Φρυλίγκο και Κωνσταντίνο Φιλίππιδη. Άμφότεροι ήσαν παρόντεσ σε όλεσ τίσ λατρευτικέσ έκδηλώσεισ, όμιλίεσ και συζητήσεισ του Συνεδρίου.

Ό κ. Άλ. Φρυλίγκοσ, που κατάγεται από τά Κύθηρα, μου περιέγραψε πώσ ό πατέρασ του Χρίστοσ σε ήλικία 13 ετών ξεκίνησε από τό μικρό αυτό νησί για νά έλθη στην Αύστρολία και νά αναπτύξη ένα πολú έκτεταμένο έμποριο τροφίμων. Με συγκίνησι μου ανέφερε τούσ τελευταίουσ λόγουσ, που του είπε ό πατέρασ του την παραμονή του θανάτου του: «Όταν ήλθα εδώ, είπεν, δέν ήταν πολú αυτό που είχα, αλλά γνώριζα ότι θα μεγάλωνε και έγώ θα μεγάλωνα μαζί με αυτό. Ό,τι μπορούσε νά όνειρευθί για ν' αποκτήση ένα άγορί-μετανάστησ, που έρχόταν από ένα μικρό νησί, αυτό μου τó έδωκεν ή θαυμασία αυτή χώρα. Ένα όνειρο πραγματοποιήθηκε αληθώσ». Τούσ λόγουσ αυτούσ αναφέρει ό Έπίτιμοσ Γενικός Πρόξενοσ κ. Φρυλίγκοσ και στην ώραία συναρπαστική βιογραφία του πατέρα του, την όποία έγγραψεν ό ίδιοσ σε άγγλική γλώσσα στον συλλογικό τόμο βιογραφιών, που μου χάρισε. Πρόκειται για τόν τόμο, που έχει τόν τίτλο: «The Queensland Experience - The life and Work of 14 Remarkable Migrants (Ή έμπειρία τής Κουησλάνδοσ - Ή ζωή και τó έργον 14 άξιολόγων μεταναστών)» (έκδ. από τόν Maximilian Brändle, Brisbane 1991). Οί λόγοι αυτοί του άειμνήστου Χρίστου Φρυλίγκου εκφράζουσι και

αίσθητοποιούσι όλην την έποποιία τής πορείασ τής αναπτύξεωσ και τής προόδου τών Έλλήνων Μεταναστών τής Αύστρολίοσ.

Ό Έπίτιμοσ Γενικός Πρόξενοσ τής Κύπρου στην Βρισβάνη κ. Κωνσταντίνοσ Φιλίππιδησ διακρίνεται για την σεμνότητά του και για τίσ άθόρυβεσ μεγάλεσ προσωπικέσ εισφορέσ του προς ένίσχυσι διαφόρων έκδηλώσεωσ τής Έλληνορθόδοξου Ί. Άρχιεπισκοπής Αύστρολίοσ. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι λ.χ. τó ότι με γενναιότητα ανέλαβε τίσ δαπάνεσ για την έκδοσι του Α' Τόμου τής πρωτοπορειαικήσ σειράσ, ή όποία έτοιμάζεται από την Ί. Άρχιεπισκοπή Αύστρολίοσ υπό τόν τίτλο: «Ή Έλληνορθόδοξη Νεολαία Αύστρολίοσ σε διάλογο» (The Greek Orthodox Youth of Australia in Dialogue).

(Συνεχίζεται).

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΕ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

- * ΝΑ ΣΑΣ ΖΗΣΕΙ...
- * ΚΑΛΟΣΤΕΡΙΩΜΕΝΟΙ!
- * «ΕΚ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΖΩΗΝ»
- * ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΙΚΕΣ ΛΑΤΡΕΙΕΣ

Τέσσερα βιβλία (σελ. 24, 32, 24 και 64 αντίστοιχα) του Σεβ. Δημητριάδοσ κ. Χριστοδούλου, σε τετραχρωμία, για τά Μυστήρια του Βαπτίσματοσ και του Γάμου, τόν θάνατο και τίσ σατανιστικέσ και παραθησκευτικέσ κινήσεισ και αίρέσεισ, ιδιαίτερα πρακτικά και χρήσιμα.

* ΕΙΚΟΝΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΘΕΟ. Βοήθημα για γονείσ και αναδόχουσ, του Θεοφ. Άγγελώου κ. Εύθυμίου. Πρώτο τής νέασ σειράσ «χριστιανική άγωγή παιδιών προσχολικήσ ήλικίασ», σελ. 88.

* Η ΠΙΣΤΗ ΤΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ. Όρθόδοξη Δογματική για τó σύγχρονο άνθρωπο, του Καθηγ. Άθαν. Ι. Δεληκωστόπουλου, σελ. 224.

* ΜΙΚΡΗ ΦΙΛΟΚΑΛΙΑ. Πατερικά φιλοκαλικά κείμενα σε μετάφραση κατ' έπιλογήν, από τόν άρχιμ. κ. Ευσέβιο (Βίττη), σελ. 304.

* Ο ΠΛΗΓΩΜΕΝΟΣ ΑΕΤΟΣ (Γρηγόριοσ ό Θεολόγοσ), του Καθηγ. κ. Στυλ. Γ. Παπαδόπουλου.

* ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΟΧΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΔΙΑΝΟΗΣΗ, του Καθηγ. κ. Άθαν. Ι. Δεληκωστόπουλου.

* «ΠΙΣΤΕΥΩ ΕΙΣ ΕΝΑ ΘΕΟΝ» (Ματιέσ στο όρθόδοξο Δόγμα), του Καθηγ. κ. Άνδρέα Θεοδώρου.

* ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ, του Σεβ. Μητροπολίτου Πισιδίασ κ. Μεθοδίου (Φούγια).

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ*

«Φόβος Κυρίου συνέσχε με»
(Ψαλμ 31,23)

Σοῦ προτείνω λοιπόν, χωρίς καμμιὰ ἀμφιβολία καὶ σὲ συμβουλεύω νὰ φερθῆς καὶ νὰ προσανατολιστῆς ἔτσι, γιὰτὶ τότε θὰ δῆς σφαιρικὰ καὶ θὰ κατανοήσης τὴν ἀθλιότητα καὶ τὴν ἀμαρτωλότητά σου καὶ ὅτι χρειάζεται πάρα πολὺς χρόνος γιὰ διόρθωσή σου καὶ γιὰ μετάνοια, αὐτὲς δὲ οἱ πραγματικότητές σου, θὰ ἀναταράξουν τὸν νοῦ, τὴν καρδιά καὶ τὴν ψυχὴ σου καὶ θὰ

μιῶν, τὸν περιγράψανε μὲ τὰ λόγια «Ἀρχὴ Σοφίας Φόβος Κυρίου» (Ψαλμ. 110,10, Παροιμ. 1,7).

«Ὡς ἡ Μεγαλωσύνη Σου, τόσον
καὶ τὸ Ἐλεός Σου»
(Σοφ. Σειράχ. 2,18).

Ἄλλ' ὅσον ἀφορᾶ στὸ φόβο, ὁ φόβος δὲν παρέχει ἀπὸ μόνος του ἀνάλογη ἀσφάλεια, ἐκτὸς ἐὰν ὁ φόβος εἶναι πολὺ βαθύτερος, ὥστε νὰ προξενήσῃ συγκλονιστικὴ θλίψη. Ἔχε ὑπ' ὄψιν σου ὅτι μόνον ἔτσι καὶ μόνον τότε, εἶναι δυνατὸν νὰ κεντριθῆ ἀπὸ τὴν ἀρχέγονη αὐτὴ σκέψιν σου, μιὰ ἐπίσης ἀκόμη σκέψιν, στὴ συνέχεια, πού θὰ σὲ βεβαιώσῃ, ὅτι, ἐὰν μὲ τὴ Χάρη τοῦ Θεοῦ ἀξιώθῃς νὰ κάνῃς βαθειὰ καὶ καθαρὰ τὴν προσευχή σου αὐτὴ γιὰ τὴν ὁποία μιλάμε, καὶ τὴν τελειώσῃς, εἴτε ἀντίθετα συμβῆ καὶ πεθάνῃς πρὶν φτάσῃς στὸ τέλος τῆς, θὰ ἔχῃς, καὶ στίς δύο περιπτώσεις, γίνῃ δεκτὸς ἀπὸ τὸν Θεὸ κι ἡ προσευχή σου θὰ ἔχει γίνῃ κατὰ Χάρη ἀποδεκτὴ ἀπὸ Ἐκεῖνον. Ἔτσι κατορθώνεις τὴν ἀπότιση, δηλαδὴ τὴν πληρωμὴν χρεῶν σου, ἀπέναντί Του, γιὰ ὅλες τὶς παραλείψεις, τὶς ἀτέλειές σου καὶ τὶς ἀμαρτίες σου, ἀπ' τὴν ἀρχὴ τῆς ζωῆς σου μέχρι τὴν παρούσα σου στιγμή.

Ὅμως ἔτσι οὐσιαστικά, ἀρχίζει γιὰ σένα μιὰ καινούργια ζωὴ πού ἔχει τὶς ρίζες τῆς σὲ προηγούμενῃ σου μετάνοια κι ἐξομολόγηση στοὺς κόλπους τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας καὶ σύμφωνα μὲ τοὺς κανόνες τῆς. Αὐτὴ λοιπὸν ἡ προσευχή σου, ἔστω κι ἂν εἶναι βραχεῖα καὶ μικρὴ, τὴν ἀποδέχεται ὁ Θεός, μὲ ἀνταπόδοση τὴν σωτηρία σου, ἐὰν τυχὸν μὲ τὸ τέλος τῆς, ὁ Θεὸς θελήσῃ νὰ πεθάνῃς. Ἄλλὰ ἐὰν δὲν θελήσῃ νὰ σὲ μετατάξῃ ἀπὸ τὴν γῆν στὸν οὐρανὸν καὶ σ' ἀφήσῃ νὰ ἐξακολουθήσῃς νὰ ζῆσῃς σ' ἐτούτῃ τὴν πρόσκαιρη ζωῇ, τότε ὅλα αὐτὰ γίνονται ἀφορμὴ γιὰ πρόοδο καὶ αὐξησὴ σου στὴν πνευματικὴ τελειότητα, ἐδῶ στὸ στρατευόμενον μέρος τῆς στρατευόμενης Ἐκκλησίας.

Μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο δείχνεται ἡ ἄπειρη Ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ, ὅπως ὁ Προφήτᾶνακτας στὸ 36 Ψαλμὸ του, μεταξὺ ἄλλων, λέει: Ὅτι δὲν ἐγκαταλείπει κανέναν, πού θερμὰ καὶ πραγματικὰ πιστεύει καὶ ἐλπίζει σ' Ἐκεῖνον, καὶ πού ἐ-

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κορίνθου
κ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ

σοῦ γεννήσουν τὸ γνήσιο καὶ πραγματικὸ Φόβο Θεοῦ. Αὐτὴ ἡ κατεργασία μέσα στὸ εἶναι σου, θὰ σὲ κάνῃ νὰ ἐμβαθύνῃς στοὺς κόσμους τοῦ πνεύματός σου, ἐκτὸς ἐὰν, Θεὸς φυλάξῃ, οἱ τυχὸν συνήθειες τῆς αὐτοκολακείας σου, σὲ ἀπατοῦν μὲ τὶς ἄστατες ἐπιθυμίες τῆς ἀδύνατης καρδιάς σου καὶ τοῦ σαρκικοῦ θυμικοῦ σου, ὅτι ὅπωςδήποτε θὰ ζήσης πέραν ἀπ' τὸ τέλος αὐτῆς σου τῆς προσευχῆς.

Δὲν θέλω μὲ αὐτὰ πού σοῦ λέω νὰ σοῦ πῶ ὅτι ὅπωςδήποτε θὰ πεθάνῃς πρὶν τελειώσῃ αὐτὴ ἡ προσευχή σου. Ὅχι. Ἄλλὰ θέλω νὰ σοῦ τονίσω ὅτι δὲν πρέπει νὰ λησμονῆς οὔτε στιγμή ὅτι τὸ τέλος τῆς ζωῆς μας δὲν ὀρίζεται, παρὰ μόνον ἀπὸ τὸν Θεό, εἴτε τὸ θέλουμε εἴτε ὄχι. Γιὰτὶ γιὰ τὸν Φόβο Κυρίου καὶ γιὰ πολλὰ ἄλλα, ἢ μὲ τοῦτον τὸν τρόπο θεώρησης τῆς μόνῃς ἀσάλευτης πραγματικότητας πού εἶναι ὁ θάνατος, ἀποτελεῖ ἀσάλευτο στήριγμα γιὰ τὴν ποθητὴ προσευχή. Γιατὸ ἐὰν πραγματικὰ προσευχηθῆς σωστὰ καὶ σοφά, ὅπως ὁ Ψαλμωδὸς λέει, «ψάλατε τῷ Θεῷ ἡμῶν ψάλατε, ψάλατε συνετῶς» (Ψαλμ. 17, 6,7) φρόντισε νὰ ποτισθῇ ἡ ψυχὴ σου σὲ κάθε ἕνα-ξὺ προσευχῆς, μὲ τὴ μνήμη θανάτου πού γεννάει τὸ Φόβο τοῦ Θεοῦ, ὅπως καὶ ὁ Προφήτης στὸν Ψαλμὸ, ἀλλὰ καὶ τὸ Βιβλίον τῶν Παροι-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 633 τοῦ ὑπ' ἀρ. 16 τεύχους.

πιθυμεί νὰ ζήσει κατὰ τὶς ἐντολές του μὲ ἀρετὴ καὶ ἀγνότητα σὲ ἀσταμάτητη βελτίωση καὶ ἄνοδο*.

*«Ἐκκλινον ἀπὸ κακοῦ καὶ ποιήσον ἀγαθόν»
(Ψαλμ. 33,14).*

Αὐτὴ ἡ πνευματικὴ βελτίωση καὶ ἄνοδος προϋποθέτει δύο στάδια:

Τὸ πρῶτο εἶναι νὰ χωρισθῆς ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, δηλαδὴ ἀπ' τὸ κακό, καὶ τὸ δεύτερο νὰ ντυθῆς τὴν ἀγνότητα, τὴν ἀρετὴ, δηλαδὴ τὸ καλὸ καὶ ἀγαθό. Καλύτερος, σταθερότερος καὶ γρηγορότερος τρόπος δὲν ὑπάρχει ἀπὸ τὸ γδύσιμό σου ἀπὸ τὸ κακὸ καὶ ἀπὸ τὸ ντύσιμό σου μὲ τὸ ἀγαθό. Ἀλήθεια, ὑπάρχει ἀποτελεσματικότερο πρᾶγμα νὰ πετάξεις ἀπὸ πάνω σου τὴν ἀγάπη γιὰ τὴν ἁμαρτία, νὰ ἐλευθερωθῆς ἀπ' αὐτὴν τὴν καταστρεπτικὴν ἀγάπη, καθὼς ἐπίσης καὶ νὰ ἐλευθερωθῆς καὶ ἀπὸ τὸ φόβο τοῦ θανάτου; Τί ἄλλο παρακινεῖ πρὸς θεοῦ τὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ γιὰ νὰ ἐργάζεται τὸ ἀγαθό, δηλαδὴ τὸ καλὸ, πρὸς πολλὴν ἐλπίδα στὸ Ἔλεος καὶ τὴν Ἄπειρη Ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἐκχύνονται στὴν ψυχὴ σου, σὰν ἀποτελεσματὸ τοῦ ἀγαπητικοῦ της φόβου γι' Αὐτόν;

Ἀσφαλῶς δὲν ὑπάρχει ἄλλη τελειότερη καὶ ἀποτελεσματικότερη, γιὰ τὰ ὁποῖα μιλάμε, περίπωση, ἀπ' τὴν διπλὴν ἐτούτη πρακτικὴ, τὸ δὲ δεύτερο ποὺ ἀναφερθήκαμε μέρος της, τοῦ «ποιήσον ἀγαθόν» εἶναι ἐξαιρετὰ ἀποτελεσματικό. Ἔτσι τὸ δεύτερο ποὺ προαναφέρθηκε μέρος δεμένο μὲ ἀποτελεσματικὸν τρόπο μὲ τὸ πρῶτο κάτω ἀπ' τὴ σωτηριώδη καὶ εὐλογημένη ἐπίδραση τοῦ ἀφάνταστα ἐλπιδοφόρου «Φόβου τοῦ Θεοῦ», θὰ σὲ σταθεροποιήσουν στὸν «ζῆλο τῶν καλῶν ἔργων» (Τιμ. 2,14. Πρβλ. καὶ Πράξ. 9,36. Ἐφεσ. 2,10. 6,18) καὶ θὰ οἰκοδομηθῆς στὸν θεμέλιο τῆς ἔννοιας «ποιήσον ἀγαθόν».

*«Ἡ ἐλπίς οὐ κατασχύνει»
(Ρωμ. 5,8).*

Ἰπὸ αὐτὲς τὶς προϋποθέσεις καὶ μὲ τὴν δυναμικὴ αὐτῆς τῆς πρακτικῆς, θὰ ἀνέβης στὴν ὑψηλὴ κορυφὴ, ποὺ εἶναι τέλεια Ἀγάπη γιὰ τὸν Θεό, ἂν καὶ ὁ κάθε ἀνερχόμενος πρὸς αὐτὴν

* Σ.Μ. Ἡ ἀναφορὰ στὸν 36ο Ψαλμό, μοῦ ἔδωσε τὴν ἰδέα νὰ παραθέσω στὸ τέλος τοῦ μεταγλωττισμένου ἐτύπου τοῦ ἀπαράμιλλου Δοκιμίου σὲ ἐλεύθερη ἀπόδοσις στὴν καθομιλούμενη Ἑλληνικὴ γλῶσσα μας, τὸ ἠραιότατο περιεχόμενο τοῦ ἐν λόγω Ψαλμοῦ.

τὴν τελειότητα, στὴν ἀρχή, εἶναι ἀτελής γι' αὐτό, ὅπως θὰ τὸ αἰσθανθῆς καὶ σὺ καὶ θὰ τὸ συγκεκριμενοποιήσης ἀργότερα. Ἡ γενικὴ αὐτὴ κατανόησή σου, καὶ ἡ προσωπικὴ σου πείρα, θὰ σὲ βεβαιώσουν, πόσο Πολυεύπλαχνος καὶ Πανάγαθος εἶναι ὁ Θεός, ποὺ ἀποδέχτηκε τὴ μικρὴ, ἢ μᾶλλον τὴ μηδαμινὴ προσευχὴ σου, σὰν πληρωμὴ σου γιὰ τὶς ἀναρίθμητες καὶ μακρόχρονες ἀτέλειες καὶ ἀμέλειές σου. Γιατὸ δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ αἰσθανθῆς σὰν ἓνα γιγαντιαῖο κύμα καὶ ἀνακάτωμα στὴν ψυχὴ σου νὰ τὴν τιτρώσκει, δηλαδὴ σὰ νὰ τὴν μαχαιρῶνῃ ἡ ἀγάπη πρὸς Ἐκεῖνον, γιὰ τὴν ἀφάνταστη καλωσύνη καὶ εὐσπλαχνία Του γιὰ σένα. Ἐὰν λοιπὸν ἔχεις ἐνεργήσει καὶ πράξει, ὅπως στὰ προηγούμενα γραφόμενά μου σοῦ ἔχω ὑποδείξει, θὰ ἔχεις ἤδη καταλάβει πόσο σ' ἐβοήθησε στὴν πορεία σου ἐπάνω στὴν Προσευχῇ, ἡ δύναμις τῆς Ἐλπίδας. Ἡ πνευματικὴ ἀποδεικτικὴ πείρα αὐτοῦ τοῦ ἔργου, ἀντανακλάται ἀπὸ τὴν βαθυσέβαστη ἀγάπη ποὺ ἔχει ὁ ἄνθρωπος γιὰ τὸ Θεὸ καὶ ποὺ τὴν δείχνει στὴν ὥρα τῆς Προσευχῆς. Καὶ αὐτὰ ὅλα συντελοῦνται καὶ γίνονται ἀποτελεσματὸ τῆς Ἐνωσης τῆς ἀγάπης γιὰ τὸν Θεὸ καὶ τῆς δυνατῆς Ἐλπίδας σ' Αὐτόν.

Πιστεύω ὅτι ἡ ἀπόδειξις τοῦ παρόντος ἔργου μας εἶναι ἡ ἀφοσίωσή μας πρὸς τὸν Θεό, γιὰτὶ ὅπως ὁ Θεολόγος Διδάσκαλος Θωμᾶς ὁ Ἀκινάτης λέει: Ἀφοσίωσις πρὸς τὸν Θεὸ συνίσταται στὸ νὰ εἶναι ὁ ἄνθρωπος πρόθυμος καὶ ἔτοιμος νὰ πράττῃ ὅλα ὅσα τὸν εὐαρεστοῦν (Συνολικὴ Θεολογία 2. 2,82). Ὁ κάθε ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ ἀποδείξῃ μὲ μέτρο τὸ πάρα πάνω, πόσο τὰ ἔργα του, ἡ προσευχὴ του καὶ ἡ βούλησή του, ἑναρμονίζονται μὲ τὴ Βούληση τοῦ Θεοῦ. Νομίζω ὅτι καὶ ὁ Ἅγιος Βερνάρδος, συμφωνεῖ μὲ τὸ πάρα πάνω λέγοντας ὅτι: τὸ κάθε πραττόμενο πρέπει νὲ ἐνεργῆται μὲ γρηγοράδα καὶ μὲ χαρὰ (Ζωῆς Μυστικῆς 19). Μὲ γρηγοράδα γιὰ τὸν Φόβο, καὶ μὲ χαρὰ γιὰ τὴν Ἐλπίδα καὶ τὴν ἀγαπητικὴ ἐμπιστοσύνη στὸ μέγα τοῦ ἔλεος.

*«Ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον»
(Ἰωάν. 4,18).*

[Θέλω νὰ μιλήσω ἐπάνω σ' αὐτὸ καὶ λιγάκι ἀκόμα. Θὰ ἐπιθυμοῦσα καὶ θὰ προτιμοῦσα νὰ ἀποκτήσω αὐτὴ τὴν ἀμοιβή, αὐτὸ τὸ βραβεῖο ποὺ πηγάζει ἀπ' αὐτὸ τὸ ἔργο ποὺ προέρχεται ἀπὸ ὅλη τὴν ἀσκητικὴ, ποὺ εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξασκηθῆ, ἀκόμη καὶ πάρα πάνω ἀπὸ ὅση ὀρίζε-

ται από την Έκκλησία, αλλά κι από την άσκητική όλων των αγωνιζόμενων και μετανοούντων, απ' άρχής κόσμου μέχρι σήμερα. Δέν θέλω μ' αυτά να πώ, ότι ή γυμνή σκεπτική των δύο αυτών άρχών που άφορούν στον Φόβο και στην Έλπίδα είναι αυτή καθ' έαυτή ώφέλιμη. Θέλω να διευκρινίσω ότι ή εύλογημένη Άγάπη πετυχαίνει και χαρίζει και έκχύνει, πολύ μεγαλύτερη άμοιβή και πολύ ύψηλότερα βραβεία μέσα απ' την διπλή αυτή που άναφέρθηκε σκεπτική, απ' ότιδήποτε άλλο. Αυτό δέ είναι που κατά τη γνώμη μου μετράει, στην παρούσα περίπτωση*]. Αυτή ή διπλή σκεπτική, αυτή ή πρακτική είναι ή μόνη με μοναδική κι άνεπανάληπτη άξία και τίποτε άλλο είναι δυνατό να την φτάση, ούτε οί νηστείες, ούτε οί άγρυπνίες, ούτε οί γυμνητεύσεις και τὰ παρόμοια, κι ούτε κάτι άλλο έκτός απ' τή διπλότητα αυτή, όπως είναι ό Φόβος κι ή Έλπίδα, γιατί και οί δύο αυτές καταστάσεις έξ έαυτού των εύαρεστούν τον Θεό κι άξίζουν αυτόματα την ύψηλή βράβευσή τους.

Αυτή τή βραβευτική άνταμοιβή τήν παίρνουν μόνον οί ψυχές υπό παρόμοιες, όπως προδιαγραφήκανε προϋποθέσεις. Άλλωστε είναι φυσικό τó είδος και τó μέγεθος του βραβείου, να είναι ανάλογο με τó μέγεθος και τó είδος τής έπίδοσης του άθλητου. Λίγα δίνεις, λίγα παίρνεις, πολλά προσφέρεις, ανάλογα σου παρέχονται. Οί νηστείες, άγρυπνίες, γυμνητεύσεις, περπατήματα, λύπη, και τὰ λοιπά, έχουν τήν άξία τους, έφ' όσον βοηθούν στην άγωγή του άγωνιστου στο ύψηλό έργο που έχει θέσει μπροστά του. Άλλιώς είναι φτωχές κι αδύνατες. Ένώ τó ύψηλό έργο για τó όποίο μιλάμε και χωρίς τὰ έξωτερικά έργα που προαναφέρθηκαν, είναι δυνατό και πλήρες και έπαρκές έξ έαυτού του.

Υπήρξαν και υπάρχουν πνευματικοί Χριστιανοί άθλητές που έφθασαν στο ύψος αυτής τής ύψηλής κορυφής χωρίς χρεία αυτών των δευτερευουσών ένεργειών και άπασχολήσεων.

Έπιθυμώ όμως εδώ να τονίσω έγώ και περισσότερο να διευκρινίσω, ότι όσα έξέθεσα πάρα πάνω τὰ έκανα για σαφή και όρθή τοποθέτηση και γνώση και διάκριση, για να άποφευχθούν τυχόν λάθη, από κακές έκτιμήσεις, από

πάρεξηγήσεις και πλάνες ως προς τήν άποτίμηση και άξιολόγηση τής μιάς ή τής άλλης περίπτωσης. Δηλαδή, διατύπωσα όπως με τήν σύγχρονη έκφραση λέμε, και είπα, τή σκάφη-σκάφη και τὰ σύκα-σύκα, για τήν ανάλογη μεγάλη ή μικρή άξία που έχει τó καθένα τους. Τó έκανα λοιπόν για να ολοκληρώσω όλα αυτά που ήδη έχω διατυπώσει για τó βραβείο τής άνω κλήσεως (Φιλίπ. 3,14) και τήν ύψιστη άξία του Φόβου του Θεού με άγαπητική άφοσίωση προς Έκείνον. Νομίζω ότι έτσι ξεκαθάρισα τὰ πράγματα για τήν πορεία σου στο άνοδικό, στο ύψηλό αυτό έργο για τó όποίο πιστεύω ότι φλέγεται ή ψυχή σου.

«Η απόδοσις των καρπων εν τοις καιροις αυτων»

(Ματθ. 21,41).

Όλη αυτή ή περίπτωση για τήν όποία σου μίλησα στα προηγούμενα σαν δύο σκεπτικές, δηλαδή έννοώ τον Φόβο και τήν Έλπίδα, μπορούν να παρομοιαστούν με ένα δένδρο κατάφορτο με καρπούς, του όποιου δένδρου, τον Φόβο, τής σκέψης που σου είπα τον συμβολίζουν οί ρίζες του, που εισχωρούν βαθειά στο χώμα, και τήν Έλπίδα, τήν συμβολίζουν τó σύνολό του, ό κορμός, τὰ κλαδιά και φύλλα, που βρίσκονται και τὰ τρία αυτά σύνολα γεμάτα ζωή και κατάχλωρα επάνω στη γή, μέσα στη άτιμόσφαιρά της. Τó δένδρο τής Έλπίδας αυτής είναι τόσο σταθερότερο, όσον ισχυρότερη και σταθερότερη είναι ή ρίζα του. Και τó όλο αυτό και τ' αποτέλεσμα τής σταθερής αυτής και χυμώδους πνευματικής υγείας, έχει σαν άπαραίτητον αποτέλεσμα, τήν καρποφορία των έργων τής άγάπης. Τó δένδρο λειτουργεί στο σύνολό του, ειδικότερα δέ και λεπτομερέστερα, οί ρίζες του είναι ό Φόβος, ό κορμός του είναι ή Έλπίδα, τὰ κλαδιά και τὰ φύλλα είναι ή βάση για τὰ καλά Έργα, για τούς Καρπούς.

Οί καρποί του δένδρου επάνω στο δένδρο μεγαλώνουν σιγά-σιγά και είναι συνδεδεμένα με τó δένδρο απ' όπου άντλούν τούς άπαραίτητους χυμούς και έχουν τήν ίδια μυρωδιά με τó δένδρο, λίγο-λίγο δέ γλυκαίνουν. Όταν όμως ώριμάσουν τέλεια, δέν προορίζονται να μείνουν στο δένδρο, αλλά άφου περιντυθούν με τó δικό τους ιδιάζον άρωμα τής ώρίμανσης, είναι έτοιμοι να τούς δρέψης, δηλαδή να τούς κόψης από τó δένδρο και ώριμους και γλυκύτατους και αυτομοσχομυρισμένους να τούς προσφέρης στον Ουράνιο Βασιλέα.

(Συνεχίζεται)

* Τó κομμάτι αυτό μέσα στην παρένθεση αναφέρεται ότι στα κείμενα του Ε. Πέτγουελ δέν έχει συμπεριληφθεί, ενώ στ' άλλα χειρόγραφα υπάρχει. Πιθανώς να είναι παρέμφλητο. Όσον άφορά δέ εις έμέ, έφ' όσον βρέθηκε στο κείμενο που έχρησιμοποίησα, τó μεταγλώττισα.

«ΠΟΙΗΤΑΙ» ΚΑΙ ΟΧΙ ΜΟΝΟΝ «ΑΚΡΟΑΤΑΙ»*

Όμως μπορούν να είναι οι «ποιηταί» του λόγου, να τον εφαρμόζουν, να τους είναι καθημερινό βίωμα και ζωή. Και αυτό στην τελευταία ανάλυση είναι εκείνο που «μετράει» και έχει σημασία ενώπιον του Θεού. Και είναι μεγάλη δωρεά του Θεού το τρίτο αυτό στάδιο της «εφαρμογής» να προσφέρεται σ' όλους μας και στο σημείο αυτό να ανατρέπονται όλες

Του Σεβ. Μητροπολίτου Δράμας
κ. ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ, Δρος Θεολογίας

οι ανθρώπινές μας εκτιμήσεις. Έδώ πλέον έχει πλήρη επάλθευση ο λόγος του Κυρίου: «πολλοί έσονται πρώτοι έσχατοι και έσχατοι πρώτοι» (Ματθ. 19,30). Ίδιαίτερος στον παρόντα κόσμο κάποιος λόγω αξιώματος, λόγω συνθηκών ζωής κατέχουμε τις «πρώτες» θέσεις και δεχόμαστε τις ανθρώπινες τιμές και δόξες. Άνάμεσά μας υπάρχουν κάποιος «ελάχιστοι αδελφοί» μας, άγνωστοί, άσημοι, παραμερισμένοι και παραγκωνισμένοι, που με την σημερινή όρολογία χαρακτηρίζονται ως «περιθωριακοί». Όμως στον «μέλλοντα αιώνα», όταν ενώπιον του κριτηρίου του Θεού θα είναι «γυμνά και τετραχηλισμένα τοίς όφθαλμοίς αυτού» (Έβρ. 4,13), δηλαδή όλα θα είναι γυμνά και φανερά μπροστά στα μάτια του Θεού, τότε θα αλλάξει ίσως το σκηνικό. Μπορεί κάποιος εδώ «τελευταίος» εκεί να βρεθούν «πρώτοι». Και θα βρεθούν «πρώτοι», όχι γιατί ήσαν καλοί «άκροατές» όμιλών, διδασκάν, συγκεντρώσεων και «άναγνώστες» πολλών βιβλίων, αλλά γιατί ήσαν «ποιηταί» του λόγου και μάλιστα «έν τῷ κρυπτῷ» και «ό πατήρ ό βλέπων έν τῷ κρυπτῷ» (Ματθ. 6,4) θα τους αποδώσει, θα τους ανταμείψει στα φανερά.

Νά γιατί και οι νηπιοκοί άγιοι Πατέρες της Εκκλησίας μας όμιλούν για «μαθόντες» τὰ θεία» και «πάσχοντες τὰ θεία». Τό να γνωρίζει κανείς τὰ θεία, να τὰ κατανοεί μ' έναν έγκεφαλικό και διανοητικό τρόπο και να διαλέγεται θεολογικά και να κάμνει ύψηλές και ωραίες θεολογικές και πνευματικές συζητήσεις δεν λέει πολλά πράγματα. Αυτό τον προσόν παίρνει αξία και μπορεί να λογαριάζεται θετικά, όταν συγχρόνως ή καλύτερα όταν ή μάθηση αυτή ή θεϊκή είναι περίσσειμα ζωής, είναι προσωπική έμπειρία, είναι καθημερινή πράξη. Οι άγιοι του Θεού «πάσχουν τὰ θεία», υποφέρουν και παθαίνουν για τὰ

«θεία», συγκλονίζονται και αγωνίζονται μ' όλην την ύπόστασή τους, στο σώμα τους, στην ψυχή τους, στη διανοιά τους, στην καρδιά τους, να περάσει και να γίνει πράξη ο λόγος του Θεού. Αυτοί πρώτοι κατανοούν τι σημαίνουν τὰ λόγια του Κυρίου: «ού πᾶς ό λέγων μοι, Κύριε, Κύριε, εισελεύσεται εις την βασιλείαν τών ουρανών, άλλ' ό ποιών τó θέλημά του πατρός μου του έν ουρανοίς» (Ματθ. 7,21). Βεβαίως τό να κάμει κανείς αυτή την προφορική όμολογία και να όμολογήσει «Κύριον Ίησούν» δεν είναι τυχαίο πράγμα, αφού όπως μάς λέγει ο θεός Παύλος: «ούδεις δύναται ειπείν Κύριον Ίησούν, ει μη έν Πνεύματι Άγίω» (Α' Κορ. 12,3). Όμως δεν αρκεί μόνον αυτό, έστω και αν γίνεται «έν Πνεύματι Άγίω». Χρειάζεται να γίνει «ποιητής» του θελήματος του Πατρός και μόνον τότε θα μπεί στη «βασιλεία τῶ ουρανών». Έπομένως χωρίς την εφαρμογή και την πράξη, ούτε ή «άκρόαση, ούτε ή ιεραποστολική διδασχ, ούτε ή προφορική όμολογία» μας μπορούν να έχουν αξία και σημασία. Άπλως τότε αυτά μηδενίζονται, για να μη πούμε πως λογαριάζονται ως άρνητικά και είναι εις βάρος μας. Άλλά ο Κύριος προχωρεί έτι περισσότερο: «πολλοί έροوسی μοι έν εκείνη τῇ ήμέρα' Κύριε, Κύριε, ου τῷ σῷ όνόματι προεφητεύσαμεν, και τῷ σῷ όνόματι δαιμόνια έξεβάλομεν, και τῷ σῷ όνόματι δυνάμεις πολλὰς έποιήσαμεν;» (Ματθ. 7,22). Θα ύπάρξουν δηλαδή και περιστατικά, στα όποια κάποιος στον παρόντα κόσμο, κατά παραχώρηση Θεού, είναι «άχθοφόροι» κάποιων χαρισμάτων. Έχουν τό προφητικό χάρισμα και τό ίαματικό και τό κατά τών δαιμόνων. Και ασφαλώς θα αναμένουν να έχουν την επιβράβευση γι' αυτό τό χαρισματικό τους έργο. Λησμονούν πως ή δυνατότητά τους αυτή είναι χαρισματική, δηλαδή δοσμένη από τό Θεό και δεν είναι δικό τους κατόρθωμα και δικό τους έργο. Νά γιατί και ο Κύριος είναι και θα είναι αυστηρός και άτεγκτος. «Και τότε όμολογήσει αυτοίς, ότι ουδέποτε έγνω ύμάς' άποχωρείτε απ' έμού οι εργαζόμενοι την άνομίαν» (Ματθ. 7,25). «Ουδέποτε έγνω ύμάς». Δεν ήλθα ποτέ σε πραγματική γνωριμία μαζί σας. Δεν είχα ποτέ σχέση και επικοινωνία μαζί σας. Μού ήσασταν άγνωστοι. Τὰ έργα σας και ή ζωή σας ήταν ξένη και αντίθετη με τὰ χαρίσματα, που άπλως τὰ μεταφέρατε και τὰ μεταδίδατε, χωρίς να έγγίζουν και να έπηρεάζουν στο ελάχιστο την προσωπική σας ζωή. Τὰ χαρίσματα που ως «άχθοφόροι» έφεραν στους άλλους, αυτοί τὰ έγέυοντο και τὰ άπολάμβαναν και ώφελούντο από

* Συνέχεια εκ τῆς σελ. 635 του ύπ' άρ. 16 τεύχους.

αυτά, ενώ οι ίδιοι οι χαρισματούχοι έμεναν άγευστοι, άμέτοχοι και ζημιωμένοι από αυτήν την προσφορά τους στους άλλους. «Άποχωρείτε άπ' έμού οι εργαζόμενοι την άνομίαν». Φύγετε μακριά μου. Άπομακρυνθείτε από κάθε σχέση και επικοινωνία μαζί μου «οί εργαζόμενοι την άνομίαν». Έντύπωση πρέπει να μάς κάνει πώς τη στάση της μη εφαρμογής τη χαρακτηρίζει ως «άνομίαν». Η «άνομία» τους δεν είναι κάποια άπάτη τους ή βία τους ή φιληδονία τους, αλλά ή μη εκτέλεση των έντολών, ή μη εφαρμογή του λόγου του Θεού. Είναι πραγματικά μια όδνηρη και φρικτή και τραγική σκηνή να βλέπει κανείς χαρισματούχους ανθρώπους με ύψηλά αξιώματα και με προσόντα διδασκαλικά, που φέρονται «ως ύπηρεται Χριστού και οίκονόμοι μυστηρίων Θεού» (Α' Κορ. 4,1) να άπορρίπτονται από τη Βασιλεία του Θεού «ως εργαζόμενοι την άνομίαν».

Ο Κύριος έπισφραγίζοντας την «έπι του όρους όμιλία του», όπως είναι γνωστόν, μ' έναν παραβολικό τρόπο καθορίζει τη θέση «άκροατών» και «ποιητών» του λόγου Του: «Όποιοι άκούν τα λόγια Του και τα τηρούν στην πράξη, μοιάζουν με άνθρωπο συνετό, που έχτισε το σπίτι του πάνω σε βράχο. Και όταν πέσει βροχή και πλημμυρίσουν τα ποτάμια και φυσήξουν οι άνεμοι και πέσουν όρμητικά επάνω σ' αυτό το σπίτι δεν γκρεμίζεται, γιατί έχει θεμελιωθεί επάνω στο βράχο. Όμως όποιοι άκούν αυτά τα λόγια, μα δεν τα τηρούν στην πράξη, μοιάζουν με άνθρωπο άμυαλο, που έχτισε το σπίτι του επάνω στην άμμο. Όταν έρχεται ή βροχή και πλημμυρίσουν τα ποτάμια και φυσήξουν οι άνεμοι και πέσουν επάνω σ' αυτό το σπίτι, τότε το σπίτι γκρεμίζεται και ή πτώση του γίνεται με πάταγο μεγάλο».

Το συμφέρον του ανθρώπου, με την ουσιαστική και βαθύτερη σημασία του, είναι να «άκροάται» και να «ποιεί» το θέλημα του Θεού. Φρόνιμος και συνετός άνθρωπος, που ζει με προοπτική και αντιμετώπιζει τη ζωή έσχατολογικά, δηλαδή όχι μόνον το πώς θα την κερδίσει «τώρα», αλλά πώς θα τη συνεχίσει μέσα στην άτελείωτη αιωνιότητα, «άκούει» και «πράττει». Και βεβαίως, όταν λέμε «πράττει», σημαίνει πώς άγωνίζεται συνεχώς, έχει τις πτώσεις του, αλλά δεν μένει σ' αυτές, με «μετάνοια» σηκώνεται και αυτές οι πτώσεις και άνορθώσεις είναι ό μόνιμος τρόπος ζωής του. Και με τον τρόπο αυτόν γίνεται «ποιητής» του λόγου. Και αυτός που «άκούει» και προσπαθεί και να «πράττει», ή στάση του αυτή έχει «έπαγγελίαν ζωής της νύν και της μελλούσης» (Α' Τιμ. 4,8). Δεν κερδίζει άπλως μόνον την τωρινή, την

έπίγεια και περαστική, αλλά και την μέλλουσα, όπου ό Θεός θα «έξαλείψει πάν δάκρυον από των όφθαλμών, και ό θάνατος ούκ έσται έτι, ούτε πένθος ούτε κραυγή ούτε πόνος» (Άποκ. 21,4) και θα βρεθεί σε τέτοια κατάσταση ύπέροχη και έντυπωσιακή που «όφθαλμός ούκ είδε και ούς ούκ ήκουσε και έπι καρδιάν ανθρώπου ούκ άνέβη» (Α' Κορ. 2,9).

Ο πολυς τονισμός της εφαρμογής και πράξεως ύποκρύπτει κάποια βασική παρεξήγηση και κάποτε ένα θανατηφόρο πνευματικό κίνδυνο. Όταν τα άγιογραφικά κείμενα επανέρχονται στο ρήμα «ποιώ» και «ποιητής», όπως τα προσδιορίσαμε παραπάνω, δεν πρέπει κανείς να τα εκλάβει με την έννοια πώς εγγίζουν την τελειότητα και πώς άπαιτούν κάποια μορφή άναμαρτησίας. Άσφαλώς ό πιστός «φέρεται έπι την τελειότητα» (Έβρ. 6,1) βαδίζει, πορεύεται προς αυτήν, που είναι ό στόχος του. Όμως «ή τελειότης είναι άτελείωτος» όπως έρμηνεύουν οι άγιοι Πατέρες. Έπομένως το μόνο που ζητείται από τον άνθρωπο είναι να μην «μένει» στάσιμος, αλλά συνεχώς να «πορεύεται» στην «όδον του Κυρίου». Και ή «πορεία» σημαίνει «κόπωση», «ιδρώτα», «στραβοπατήματα», κάποτε «πτώσεις», «τραυματισμούς» κ.τ.λ. Αυτά είναι άναπόφευκτα, βρίσκονται άναγκαστικά μέσα στην «πορεία». Το κακό γίνεται στη μακροχρόνια «στάση» και παραμονή στην «πτώση», που συνοδεύεται από την «άπόγνωση» πώς δεν γίνεται τίποτα. Έδώ είναι επικαιρος ό λόγος του ιερού Χρυσοστόμου από τις έννεά όμιλίες του «περι μετανοίας». Ένα ένδεικτικό μέρος από τον τρίτο λόγο του: «Όσάκις άν πέσης εις την άγοράν, τοσαυτάκις έγείρη, ούτως όσάκις άν άμαρτήσης, μετανόησον έπι τη άμαρτία· μη σαυτού άπογνώς· εάν δεύτερον άμάρτης, δεύτερον μετανόησον, μη δια ραθυμίαν τέλεον έκπέσης της των προκειμένων αγαθών έλπίδος· εάν έν έσχάτη πολιά ής (σε βαθύ γήρας) και άμάρτης, είσελθε, μετανόησον· ίατρειόν γάρ έστιν ένταύθα, ού δικαστήριον· ούκ εύθύνας άμαρτημάτων άπαιτούν αλλά συγχώρησιν άμαρτημάτων παρέχον» (B 300).

Όταν ή μετάνοια είναι μόνιμος και συνεχής τρόπος ζωής μας και ή «πορεία» μας μ' όλες τις δυσκολίες και «πτώσεις» είναι άσταμάτητη, μπορούμε να έχουμε την πεποίθηση, την «έν Κυρίω» πεποίθηση, πώς δεν είμαστε μόνον «άκροαταί», αλλά και «ποιηταί» των έντολών του Θεού. Αυτό άς εύχηθούμε «εις έαυτούς και άλλήλους» και ό Κύριος να μάς «παράλαβει» κοντά Του, ενώ θα βρισκόμαστε στην «πορεία» μας «έν μετανοία και έξομολογήσει».

(Τέλος)

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΚΟΙΝΩΝΗΣΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΕΠΙΤΙΜΙΟΥ ΚΑΙ ΠΟΙΝΗΣ

1. Η Διαρκής Ίερά Σύνοδος της Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπέβαλε στους τρεῖς ἐκπτώτους «*ιερωνυμικούς*» ἀρχιερεῖς τὴν ἐκκλησιαστικὴ ποινὴ τῆς «*ἀκοινωνησίας*» μετὰ τὴν ἀρνησὶ τους νὰ δεχθοῦν τὴν κατ' οἰκονομίαν τακτοποίησίν τους σὲ προσωρινὲς προσωποπαγεῖς μητροπόλεις (10 Αὐγούστου 1993), συμφώνως πρὸς τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου 1951/91 καὶ κατ' ἐφαρμογὴν τῶν σχετικῶν ἀποφάσεων τοῦ Σ.τ.Ε. (3795, 3796, 3803/90 κ.ἀ.). Ἡ ἀπόφαση

Τοῦ κ. Βλασίου Ἰω. Φειδᾶ
Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν

αὐτὴ λήφθηκε στὰ πλαίσια τῶν εὐρύτερων ἐξουσιοδοτήσεων τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιὰ μία ἐσωτερικὴ ἐκκλησιαστικὴ ἀντιμετώπιση τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ζητήματος, τὸ ὁποῖο δημιουργήθηκε τόσο μὲ τὴ συνεχῶς διευρυνόμενη ἐκκλησιαστικὴ ἀμφισβήτηση τῶν νομοκανονικῶν περιφράσεων τοῦ Σ.τ.Ε. στὶς ἐπίμαχες ἀποφάσεις του, ὅσο καὶ μὲ τὴν προσπάθειά του νὰ χρησιμοποιήσῃ τὸν ἐλεγχὸ τῆς τυπικῆς νομιμότητάς γιὰ νὰ περιγράψῃ καὶ τὴν οὐσιαστικὴ κανονικότητα τῶν ἐκπτώτων ἀρχιερέων (1028/92).

Ἡ ἀπόφαση τῆς Διαρκoῦς Ἱ. Συνόδου αἰτιολόγησε ἐπαρκῶς τὴν ἐπιβολὴ τῆς ποινῆς τῆς ἀκοινωνησίας στους τρεῖς ἐκπτώτους ἀρχιερεῖς, οἱ ὁποῖοι δὲν δέχθηκαν τὶς ρυθμίσεις τοῦ νόμου 1951/91 γιὰ τὴν τακτοποίησίν τους σὲ προσωρινὲς προσωποπαγεῖς μητροπόλεις καὶ προέβησαν σὲ βίαιες καταλήψεις τῶν διεκδικουμένων ἀπὸ αὐτοὺς μητροπόλεων. Τὰ γνωστὰ θλιβερὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα διαδραματίσθηκαν στους ἰ. ναοὺς τῶν μητροπόλεων Ἀττικῆς καὶ Λαρίσης καὶ προβλήθηκαν κατὰ τρόπο παραστατικώτατο στὰ ἠλεκτρονικὰ μέσα μαζικῆς ἐπικοινωνίας, ὑπῆρξαν τὰ κύρια αἷτια τῆς συγκεκριμένης συνοδικῆς ἀποφάσεως καὶ δηλώνονται στὸ σκεπτικὸ τῆς μὲ χαρακτηριστικὴ σαφήνεια. Οἱ τρεῖς ἐκπτώτοι μητροπολίτες «*διὰ μίαν εἰσέτι φορὰν... ὑπέπεσαν ἀμετανοήτως εἰς σωρείαν ἀντικανονικῶν παραπτωμάτων, δημιουργούντων ἐν τοῖς*

πράγμασι σχίσμα ἐντὸς τῶν κόλπων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Συνεπῶς, ἡ συνοδικὴ ἀπόφαση γιὰ τὴν ἐπιβολὴ τῆς ἀκοινωνησίας αἰτιολογήθηκε ὄχι μόνον μὲ τὰ τραγικὰ γεγονότα τῆς καταλήψεως, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ἐκφρασθεῖσα στὶς καταλήψεις τῶν μητροπόλεων ἔμπρακτῃ περιφρόνηση τῆς συνοδικῆς αὐθεντίας τῆς Ἐκκλησίας, γι' αὐτὸ καὶ τὶς χαρακτηρίζει ὡς «*ἐν τοῖς πράγμασι σχίσμα*». Ὑπὸ τὴν ἐννοια αὐτὴ εἶναι ἀθεμελίωτῃ ἡ παρατήρηση τοῦ ἐκλεκτοῦ νομικοῦ Ἀν. Μαρίνου, ὅτι ἡ ἀπόφαση τῆς Διαρκoῦς Ἱ. Συνόδου «*εἶναι παντελῶς ἀναιτιολόγητῃ, διότι δὲν μνημονεύονται σ' αὐτὴν οἱ συγκεκριμέναι ἐνέργειαι τῶν πρὸ πάντων μητροπολιτῶν, ἐνεκα τῶν ὁποίων ἐπιβάλλεται σὲ αὐτοὺς τὸ ὡς ἄνω ἐπιτίμιο*» (Σκέψεις γιὰ τὴν κρίση στὴν Ἑλλαδικὴ Ἐκκλησία, στὸ «*Ἴνα ὦσιν ἐν*», 1994, 344). Ἡ αἰτιολόγηση ὅμως τῆς ἀποφάσεως εἶναι πράγματι ἐπαρκῆς γιὰ τὸ Κανονικὸ Δίκαιο, ἔστω καὶ ἂν αὐτὴ κατὰ τὴν ἀνωτέρω νομικὴ προσέγγιση «*πάσχει σοβαρὰν πλημμέλειαν*». Ἡ πρόκληση «*ἐν τοῖς πράγμασι σχίσματος*» εἶναι μία τῶν βαρύτερων κατηγοριῶν κατὰ ὀρθοδόξου κληρικοῦ καὶ συνεπάγεται κατ' ἀκρίβειαν τὴν ποινὴ τῆς καθαιρέσεως.

2. Ὡστόσο, διατυπώθηκαν ποικίλες καὶ ἀντιφατικὲς ἀπόψεις ἀπὸ νομικοὺς καὶ κανονολόγους τόσο ὡς πρὸς τὴν ὑπαρξῆ, ὅσο καὶ ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενον τῆς ποινῆς τῆς ἀκοινωνησίας. Ὅσοι δέχονται τὴν ὑπαρξῆ τῆς ποινῆς, ἀλλὰ καὶ ὅσοι τὴν ἀπορρίπτουν, ἔχουν ὡς κοινὸ κριτήριον τὸ πνευματικὸ ἐπιτίμιο τῆς ἀκοινωνησίας, δηλαδὴ τὴ θεραπευτικὴ παρέμβαση τοῦ πνευματικοῦ κληρικοῦ πρὸς τὸν ἐξομολογούμενον πιστὸ στὰ πλαίσια τοῦ μυστηρίου τῆς μετανοίας. Καὶ στὶς δύο δηλαδὴ περιπτώσεις χρησιμοποιεῖται τὸ ἐπιτίμιο τῆς ἀκοινωνησίας ἀπὸ μὲν τοὺς πρώτους γιὰ νὰ προσδιορισθῇ τὸ πνευματικὸ περιεχόμενον μίας ὑπαρκτῆς ποινῆς, ἀπὸ δὲ τοὺς δευτέρους γιὰ νὰ ὑποστηριχθῇ ἡ μὴ ὑπαρξῆ ὁμώνυμης ποινῆς στὸ Κανονικὸ Δίκαιο τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἡ σύγκυση μεταξὺ τοῦ ἐπιτιμίου καὶ τῆς ποινῆς τῆς ἀκοινωνησίας εἶναι ἐνδιάθετῃ καὶ στὸ κείμενον τῆς συνοδικῆς

ἀποφάσεως, στην οποία οἱ δύο ὄροι ἐναλλάσσονται, καίτοι οἱ καταγραφόμενες συνέπειες περιγράφουν σαφῶς μία ἐκκλησιαστική ποινή.

Πράγματι, ἡ Διαρκὴς Ἱ. Σύνοδος ἐπέβαλε στοὺς τρεῖς ἐκπτώτους μητροπολίτες γιὰ τὶς ἀυθαίρετες πράξεις τους «τὸ ἐπιτίμιον τῆς ἀποκοπῆς ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας, ἥτοι τὸ ἐπιτίμιον τῆς ἀκοινωνησίας». Ἡ «ἀποκοπή ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας» εἶναι βαρύτερη ἐκκλησιαστική ποινή, τὸ περιεχόμενο τῆς ὁποίας δὲν ἐξαντλεῖται βεβαίως στὸ περιεχόμενο τοῦ πνευματικοῦ ἐπιτίμιου τῆς ἀκοινωνησίας. Ὑπὸ τὴν ἔννοια αὐτὴ ἡ συνοδικὴ ἀπόφαση περιγράφει καὶ τὶς συνέπειες τῆς ἀκοινωνησίας ὡς συνέπειες ἐκκλησιαστικῆς ποινῆς, οἱ ὁποῖες ἰσχύουν μέχρι τὴν κανονικὴ ἄρση τῆς ποινῆς: «Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην, ὁ διὰ τοῦ ἐπιτίμιου τούτου τιμωρηθεὶς δὲν δύναται νὰ τελῇ τὴν θείαν Λειτουργίαν, πᾶς δὲ μετ' αὐτοῦ λειτουργῶν ὑπόκειται εἰς τὴν αὐτὴν ποινήν, κατὰ τὴν θεμελιώδη κανονικὴν ἀρχήν: ὁ ἀκοινωνήτω κοινῶν ἀκοινώητος».

Ἡ ἀσάφεια μεταξὺ ἐπιτίμιου καὶ ποινῆς τῆς ἀκοινωνησίας θὰ μπορούσε νὰ θεωρηθῆ εὐνόητη ὄχι μόνο ἀπὸ τὴν πολλαπλὴ χρῆση τῶν ὄρων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν κοινὴ ἀναφορὰ τους στὸ ἴδιο πνευματικὸ περιεχόμενο τῆς ἀκοινωνησίας. Ὅπως συμβαίνει δηλαδὴ μὲ τὸν κανονικὸ ὄρο τοῦ ἀφορισμοῦ, ὑπὸ τὸν ὁποῖο καλύπτεται τόσο τὸ ἐπιτίμιο τῆς ἀκοινωνησίας, ὅσο καὶ ἡ ἐκκλησιαστικὴ ποινή (μικρὸς ἀφορισμός), ἔτσι καὶ μὲ τὸν κανονικὸ ὄρο τῆς ἀκοινωνησίας ὑποδηλώνονται κατὰ περίπτωσιν τόσο τὸ ἐπιτίμιο, ὅσο καὶ ἡ ποινή. Ἄλλωστε, καὶ ὁ κανονικὸς ὄρος ἐπιτίμιο καλύπτει σημασιολογικὰ καὶ τὶς δύο πνευματικὲς παρεμβάσεις τῆς Ἐκκλησίας, ἀφοῦ καὶ οἱ δύο ἀναφέρονται κατ' οὐσίαν στὴ σχέση τῶν ἐπιτιμωμένων (= τιμωρουμένων) μὲ τὴν θείαν Εὐχαριστίαν καὶ μὲ τὴν ὅλη μυστηριακὴ ἐμπειρία τῆς Ἐκκλησίας.

Πράγματι, τὸ ὅλο σύστημα τῶν πνευματικῶν παρεμβάσεων τῆς Ἐκκλησίας μὲ ἐπιτίμια ἢ ποινὲς προσδιορίζει σὲ τελευταία ἀνάλυση τὴν σωτηριολογικὴν σχέσιν τῶν ὁποιασδήποτε ιδιότητος πιστῶν (κληρικῶν, μοναχῶν καὶ λαϊκῶν) μὲ τὴν θείαν Εὐχαριστίαν καὶ κατ' ἐπέκτασιν μὲ τὴν ὅλη μυστηριακὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ θεία Εὐχαριστία, ὡς πυρῆνας τῆς ὅλης μυστηριακῆς ἐμπειρίας τῶν πιστῶν, ἀποτελεῖ «φάρμακον ἀθανασίας» καὶ «ἀντίδοτον τοῦ μὴ ἀποθανεῖν» γιὰ ὅ-

λα τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας. Ὅλες λοιπὸν οἱ ἐκκλησιαστικὲς ποινὲς (ἀνάθεμα, καθάρσιον, ἀφορισμός, ἀκοινωνησία, ἐκπτώσις ἀπὸ τὸν ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον, ἀργία κ.λπ.) προσδιορίζονται κατὰ περιεχόμενο ἀπὸ τὸν εἰδικώτερον εὐχαριστιοκεντρικὸν χαρακτῆρα τους, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ καὶ τὸ ἐπίκεντρο τῆς ἀναφορᾶς τους (Βλ. Ἰω. Φειδᾶ, Χαρακτῆρ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ποινῆς, Νομοκανονικὴ Ἐπιθεώρησις «Χριστιανός» 27, 1988, 5-10).

Ὅλες λοιπὸν οἱ ἐκκλησιαστικὲς ποινὲς θὰ μπορούσαν νὰ παρασταθοῦν μὲ ὁμόκεντρος διαφορετικῆς ἀκτίνας τεμνόμενους κύκλους, στοὺς ὁποῖους τὸ μεγαλύτερον τμήμα εἶναι κοινὸ μὲ πυρῆνα τὴν θείαν Εὐχαριστίαν. Ὑπὸ τὴν ἔννοια αὐτὴ ἡ ποινή τῆς ἀκοινωνησίας συγγενεῦει κατὰ περιεχόμενο ὄχι μόνο μὲ τὸ ὁμώνυμο ἐπιτίμιο, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ποινήν τοῦ ἀφορισμοῦ, καίτοι οἱ κύκλοι τῶν δύο ποινῶν δὲν συμπίπτουν πλήρως. Ὁ κανονολόγος Θεόδωρος Βαλσαμῶν στὸ σχόλιό του στὸν κανόνα 10 τῶν Ἀποστόλων παρατηρεῖ, ὅτι «τὸ ρῆμα τὸ τῆς ἀκοινωνησίας ἀφορισμός ἐστίν». Τὴν ταύτισιν αὐτὴν προβάλλει στὸ σχόλιο τοῦ ἴδιου κανόνα καὶ ὁ κανονολόγος Ἰωάννης Ζωναρᾶς, τονίζοντας ὅτι «εἰ τις οὖν ἀκοινωνήτω, ἦγουν ἀφωρισμένῳ συνευξεται, ... ἀφορισθήσεται» (Γ. Ράλλη - Μ. Ποτλῆ, Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων, II, 14).

Πράγματι, ἡ ποινή τῆς ἀκοινωνησίας εἶναι μία μορφή ἐκκλησιαστικοῦ ἀφορισμοῦ, ἀλλὰ δὲν συμπίπτει πλήρως πρὸς τὴν κανονικὴν ποινήν τοῦ ἀφορισμοῦ. Ὁ κανόνας 6 τῆς Β' Οἰκουμενικῆς συνόδου (381) θεωρεῖ ἡπιώτερη τὴν ἀκοινωνησίαν ἀπὸ τὸν ἀφορισμόν, γι' αὐτὸ διαφοροποιεῖ τοὺς ἀκοινωνήτους ἀπὸ τοὺς «ἀποκηρυχθέντας» (= ἀφωρισμένους), οἱ ὁποῖοι δὲν γίνονται δεκτοὶ ὡς κατήγοροι, κανονικῶν ἐπισκόπων. Οἱ ἀκοινώητοι δὲν γίνονται δεκτοὶ ὡς κατήγοροι, μέχρις ὅτου οἱ ἴδιοι παραιτηθοῦν ἀπὸ τὰ προκαλέσαντα τὴν ἀκοινωνησίαν αἴτια: «Εἰ τινες τῶν ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ αἰτίαις τισὶ προκατεγνωσμένοι εἶεν καὶ ἀποβεβλημένοι ἢ ἀκοινώητοι, ... μηδὲ τούτοις ἐξεῖναι κατηγορεῖν ἐπισκόπου, πρὶν ἂν τὸ οἰκεῖον ἐγκλημα πρότερον ἀποδύσωνται» (Γ. Ράλλη - Μ. Ποτλῆ, Σύνταγμα, II, 180-181). Ἡ διαφοροποίησις γίνεται σαφέστερη στὸ σχόλιον τοῦ κανονολόγου Ἰωάννη Ζωναρᾶ: «Ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς ἐπὶ αἰτίαις οἷαις δὴ τισὶ ἀποβεβλημένους τῆς Ἐκκλησίας ἢ ἀκοινώητους. Ἀποβεβλημένους δὲ τοὺς τελείως ἐκκε-

κοιμένους τῆς Ἐκκλησίας νοητέον. Τοὺς δὲ πρὸς καιρὸν ἀφορισθέντας ἐδήλωσαν οἱ θεῖοι Πατέρες διὰ τοῦ εἰπεῖν ἀκοινωνήτους... Καὶ οὗτοι γὰρ οὐ προσδεκτέοι πρὸς κατηγορίαν ἐπισκόπων ἢ κληρικῶν λογίζονται, μέχρις ἂν τὸ οἰκεῖον αἰτίημα ἀποσκενάσωνται καὶ ἀνεγκλήτους καταστήσωσιν ἑαυτοὺς» (ἐνθ' ἄν., II, 183).

Οἱ «πρὸς καιρὸν» ἀφορισθέντες χαρακτηρίζονται ἀκοινωνήτοι, μέχρις ὅτου οἱ ἴδιοι παραιτηθοῦν ἀπὸ τὰ προκαλέσαντα τὴν ἀκοινωνησίαν τους αἰτία, ἢτοι μέχρι νὰ δεχθοῦν τὴν ἐναντίον τους προληπτικὴ ἀπόφαση τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὴ θεραπεία τῶν αἰτίων αὐτῶν. Ἡ ποινὴ δηλαδὴ τῆς ἀκοινωνησίας ἐπιβάλλεται ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν «πρὸς καιρὸν», ἔχει προληπτικὸ σωφρονιστικὸ χαρακτήρα καὶ αἴρεται αὐτομάτως μετὰ τὴ συμμόρφωση τῶν ἀκοινωνήτων πρὸς τὴν ἐκκλησιαστικὴ ἀπόφαση. Ἀντιθέτως, ὅταν ἡ ποινὴ τῆς ἀκοινωνησίας ταυτίζεται μὲ τὴν ποινὴ τοῦ ἀφορισμοῦ, τότε ἀπαιτεῖται ἀνάλογης αὐθεντίας συνοδικὴ ἀπόφαση γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τῶν ἀκοινωνήτων στὴν ἐκκλησιαστικὴ κοινωνία. Τοῦτο τονίζεται λ.χ. ἀπὸ τὸν κανόνα 5 τῆς Α' Οἰκουμενικῆς συνόδου (325), ὁ ὁποῖος ὀρίζει ὅτι «περὶ τῶν ἀκοινωνήτων γενομένων... ὑπὸ τῶν καθ' ἑκάστην ἐπαρχίαν ἐπισκόπων, κρατεῖται ἢ γνώμη κατὰ τὸν κανόνα τὸν διαγορευόντα, τοὺς ὑφ' ἑτέρων ἀποβληθέντας ὑφ' ἑτέρων μὴ προσίεσθαι... Καὶ οὕτως οἱ ὁμολογουμένως προσκεκρουκότες τῷ ἐπισκόπῳ κατὰ λόγον ἀκοινωνήτοι παρὰ πᾶσιν εἶναι δόξωσι, μέχρις ἂν τῷ κοινῷ τῶν ἐπισκόπων δόξῃ φιλανθρωποτέραν ὑπὲρ αὐτῶν ἐκθέσθαι ψήφον» (ἐνθ' ἄν., II, 124- 125).

Ὁ Ἄν. Μαρίνος ἀναζήτησε τὴ σχέση τῆς συνοδικῆς ἀποφάσεως γιὰ τὴν ποινὴ τῆς ἀκοινωνησίας κατὰ τῶν τριῶν ἐκπτώτων ἀρχιερέων πρὸς τὶς παραδεδομένες ποινὲς τοῦ μεγάλου ἢ τοῦ μικροῦ ἀφορισμοῦ, ἀλλὰ, καίτοι δέχθηκε ὅτι ἡ σχέση πρὸς τὸν μικρὸ ἀφορισμὸ «βρίσκει ἔρρισμα στὴ διατύπωση τῆς ἀποφάσεως τῆς Δ.Ι.Σ.», κατέληξε σὸ συμπέρασμα, ὅτι «ὑπὸ τὰ δεδομένα αὐτὰ τὸ πῶς πάνω ἐπιτίμιο ἀποτελεῖ στὴν οὐσία ποινὴ ἀργίας, ἢ χρονικὴ διάρκεια τῆς ὁποίας προσδιορίζεται στὴν ἀπόφαση. Εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι ὁ κληρικὸς, πού τίθεται σὲ ἀργία, στερεῖται κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ ἐπιτιμίου ὅλων τῶν ἐξουσιῶν του πού πηγάζουν ἀπὸ τὸ ἱερατικὸ ἀξίωμα, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ ἐξουσία συμμετοχῆς στὴν ἐκκλησιαστικὴ διοίκηση. Ἐὰν δὲ ἡ ἀργία εἶναι ἰσόβια, τότε, ὅπως

διδάσκεται (Τρωιάνος, ἐνθ' ἄν., 417 ἐπόμ.), ὁ τιμωρηθεὶς μὲ τὴν ποινὴ αὐτὴ ἀρχιερεὺς χάνει τὸν θρόνο του. Ἴσως ἡ ΔΙΣ νὰ ἤθελε νὰ ὑποδηλώσει κατὰ τέτοιο στοὺς πῶς πάνω μητροπολίτες, παραλείψασα σκοπίμως νὰ προσδιορίσει τὴ χρονικὴ διάρκεια τοῦ ἐπιτιμίου» (Σκέψεις γιὰ τὴν κρίση στὴν Ἑλλαδικὴ Ἐκκλησία, ἐνθ' ἄν., 345-346).

Εἶναι σαφὴς ἡ ἐνδιάθετη ἀμφοιβήτηση τῆς ὑπάρξεως ἰδιώνυμης ἐκκλησιαστικῆς ποινῆς ἀκοινωνησίας, ὅπως ἄλλωστε ὑποστηρίζουν καὶ ὅλοι οἱ ἀντιτιθέμενοι πρὸς τὴ σχετικὴ συνοδικὴ ἀπόφαση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιὰ τοὺς τρεῖς ἐκπτώτους ἀρχιερεῖς, οἱ ὁποῖοι ταυτίζουν τὴν ποινὴ πρὸς τὸ πνευματικὸ ἐπιτίμιο τῆς ἀκοινωνησίας. Ὅσοσο, ἡ ἐπιβληθεῖσα στοὺς τρεῖς ἐκπτώτους ἀρχιερεῖς ποινὴ τῆς ἀκοινωνησίας εἶναι βαρύτερα τόσο σὲ σύγκριση πρὸς τὸ ἐπιτίμιο τῆς ἀκοινωνησίας, ὅσο καὶ σὲ σύγκριση πρὸς τὴν ποινὴ τῆς ἀργίας. Σὲ σύγκριση πρὸς τὴν ποινὴ τῆς ἀργίας, ὁ ἀκοινωνήτος δὲν μπορεῖ ὄχι μόνο νὰ τελῇ τὴ θεῖα λειτουργία ἢ ἄλλη ἱεροπραξία, ὅπως ὁ ἀργὸς κληρικὸς, ἀλλὰ καὶ νὰ λαμβάνῃ τὴ θεῖα εὐχαριστία ἀπὸ ἄλλο λειτουργὸ τοῦ μυστηρίου, τὸ ὁποῖο δὲν ἀπαγορεύεται στὸν ἀργὸ κληρικὸ. Σὲ σύγκριση πρὸς τὸ ἐπιτίμιο τῆς ἀκοινωνησίας ὁ ἀκοινωνήτος κληρικὸς δὲν μπορεῖ ὄχι μόνο νὰ λαμβάνῃ τὴ θεῖα εὐχαριστία, ἀλλὰ καὶ νὰ τελῇ τὴ θεῖα λειτουργία ἢ ἄλλη ἐκκλησιαστικὴ ἱεροπραξία, ὅπως ὀρίζεται στὴ σχετικὴ ἀπόφαση τῆς Δ.Ι.Σ. Σὲ σύγκριση πρὸς τὴν ποινὴ τοῦ μεγάλου ἢ τοῦ μικροῦ ἀφορισμοῦ ὁ ἀκοινωνήτος, ὅπως εἶδαμε, μπορεῖ μὲ δικές του πρωτοβουλίες νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὴν ποινὴ τῆς ἀκοινωνησίας, ἂν ἀποσυνδεθῇ μὲ δική του ἀπόφαση ἀπὸ τὰ προκαλέσαντα τὴ συγκεκριμένη ποινὴ αἰτία, ἐνῶ γιὰ τὴν ἄρση τῆς ποινῆς τοῦ ἀφορισμοῦ ἀπαιτεῖται συνοδικὴ ἀπόφαση.

3. Ἡ ποινὴ τῆς ἀκοινωνησίας παραδίδεται ἀπὸ τὴν κανονικὴ παράδοση ὡς ἰδιώνυμη ποινὴ μὲ ἰδιαίτερο περιεχόμενο καὶ διαφοροτικὸ χαρακτήρα ἀπὸ τὶς συγγενεῖς ἢ συνώνυμες ἐκκλησιαστικὲς ποινὲς τοῦ ἀφορισμοῦ, τῆς ἀργίας ἢ καὶ τοῦ πνευματικοῦ ἐπιτιμίου τῆς ἀκοινωνησίας. Ἡ ἀκοινωνησία ὡς «ἀποκοπὴ ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας», ὅπως περιγράφεται στὴ συνοδικὴ ἀπόφαση μὲ τὶς συγκεκριμένες συνέπειες, εἶναι ἐκκλησιαστικὴ ποινὴ καὶ ὄχι ἀπλὸ πνευματικὸ ἐπιτίμιο. Ἡ διαφορὰ εἶναι σα-

φής για όσους έχουν κάποια σχέση με τὸ Κανονικὸ Δίκαιο τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ πνευματικὸ ἐπιτίμιο ἀφορᾷ σαφῶς μόνο στὴν προσωπικὴ πνευματικὴ ζωὴ τοῦ πιστοῦ καὶ ἐξαντλεῖται στὸ μυστήριον τῆς μετανοίας μεταξὺ τοῦ ἐξομολόγου καὶ τοῦ ἐξομολογουμένου. Ἀντιθέτως, ἡ ποινὴ τῆς ἀκοινωνησίας παράγει ἀντικειμενικὲς ἐκκλησιαστικὲς συνέπειες γιὰ τὸ ὅλο σῶμα τῆς τοπικῆς ἢ καὶ τῆς καθ' ὅλου Ἐκκλησίας καὶ ἐπιβάλλεται ἀπὸ τὰ ἀρμόδια ἐκκλησιαστικὰ ὄργανα γιὰ συγκεκριμένα ἐκκλησιαστικὰ παραπτώματα (αἵρεση, σχίσμα, παρασυναγωγή, ἀπειθαρχία κ.λπ.), ὅπως ἀκριβῶς καὶ οἱ ἄλλες ἐκκλησιαστικὲς ποινές.

Ἡ μόνη οὐσιαστικὴ διαφορὰ ἀπὸ τὶς ἄλλες ἐκκλησιαστικὲς ποινὲς εἶναι, ὅτι ἡ ποινὴ τῆς ἀκοινωνησίας ἔχει κυρίως προληπτικὸ σωφρονιστικὸ χαρακτήρα, ἥτοι μπορεῖ νὰ ἐπιβληθῆ προληπτικῶς ἀπὸ τὰ ἀρμόδια ἐκκλησιαστικὰ ὄργανα με ἐπαρκῆ πάντοτε αἰτιολόγηση, ἀλλὰ καὶ ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν ἐφαρμογὴ ἢ μὴ τῶν καθιερωμένων δικονομικῶν τύπων στὴν ἄσκηση τῆς δικαστικῆς δικαιοδοσίας τῆς Ἐκκλησίας. Ἐνῶ δηλαδή στίς ἄλλες ἐκκλησιαστικὲς ποινὲς εἶναι ἀναγκαῖα ἡ τήρηση τῶν καθιερωμένων κανονικῶν τύπων τόσο στὴν πρωτοβάθμια, ὅσο καὶ στὴ δευτεροβάθμια κρίση κληρικῶ ἢ μοναχοῦ, στὴν ποινὴ τῆς ἀκοινωνησίας ἢ ἀρμόδια ἐκκλησιαστικὴ αὐθεντία (Ἐπίσκοπος, Σύνοδος) ἐπιβάλλει προληπτικῶς «πρὸς καιρὸν» τὴν ποινὴ γιὰ τὸ διαπιστωμένο ἐκκλησιαστικὸ ἔγκλημα με τὴν ἐλπίδα ὅτι ὁ ἔγκαιρος σωφρονισμὸς τοῦ ἐγκαλουμένου θὰ καταργήσῃ ὄχι μόνο τὴν ἐπιβληθεῖσα ποινὴ, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑποχρέωση γιὰ τὴν κίνηση τῆς ἐκκλησιαστικῆς διαδικασίας πρὸς τελεσίδικη κρίση του.

Ἐπὶ τὴν ἔννοια αὐτὴ ἡ ποινὴ τῆς ἀκοινωνησίας ὡς ἀποκοπῆς ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴ κοινωνία τῶν ἐγκαλουμένων γιὰ σοβαρὰ παραπτώματα πίστεως ἢ κανονικῆς τάξεως μπορεῖ νὰ ἐπιβληθῆ γιὰ ὀρισμένο ἢ καὶ γιὰ ἀόριστο χρόνο, πάντοτε ὅμως μέσα στὰ πλαίσια τοῦ προληπτικοῦ σωφρονιστικοῦ τῆς χαρακτήρα, ἀφοῦ ἡ ἴδια ἢ ποινὴ ἐμπεριέχει τὴν κανονικὴ ὑποχρέωση γιὰ τὴ μελλοντικὴ κίνηση τῆς τακτικῆς διαδικασίας κρίσεως τοῦ ἐμμένοντος στὰ κανονικὰ παραπτώματα κληρικῶ. Ἀναφέρομαι σὲ δύο ἐνδεικτικὰ παραδείγματα ἐφαρμογῆς τῆς ποινῆς τῆς ἀκοινωνησίας στὴν ἐκκλησιαστικὴ πράξη γιὰ νὰ βεβαιωθῆ ὄχι μόνο ἡ ἰδιώνυμη ὑπαρξὴ τῆς, ἀλ-

λὰ καὶ ἡ ἰδιαιτερότητα τοῦ περιεχομένου τῆς:

Πρῶτον, ἡ μεγάλη Σύνοδος τῆς Ἀντιοχείας, ἡ ὁποία συγκλήθηκε στίς ἀρχὲς τοῦ 325 με συμμετοχὴ 59 ἐπισκόπων ἀπὸ τὴν Ἀνατολή, παράλληλα με τὴν ἐκλογή τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἀντιοχείας Εὐσταθίου συνέταξε *Συνοδικὸ Τόμο* γιὰ τὴν καταδίκη τῆς αἰρέσεως τοῦ Ἀρειανισμοῦ. Τὸν Συνοδικὸ Τόμο ἀρνήθηκαν νὰ προσυπογράψουν τρεῖς ἀπὸ τοὺς παρόντες ἐπισκόπους (*Εὐσέβιος Καισαρείας, Θεόδοτος Λαοδικείας καὶ Νάρκισσος Νερωνιάδος*), οἱ ὁποῖοι συμπαθοῦσαν τὸν Ἄρειο καὶ δὲν δέχθηκαν τὴ συνοδικὴ ἀπόφαση γιὰ τὴν καταδίκη τῆς διδασκαλίας του. Ἡ ἀποτυχία τῶν προσπαθειῶν τῆς Συνόδου νὰ τοὺς μεταπειθῆ κατέληξε στὴν συνοδικὴ ἀπόφαση νὰ τοὺς ἀποκόψῃ ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴ κοινωνία «πρὸς καιρὸν» καὶ νὰ συμπεριλάβῃ τὴν ἀπόφασή τῆς αὐτὴ στὸν Συνοδικὸ Τόμο:

«Ὅθεν τοσοῦτον σκληρυνθέντων αὐτῶν καὶ οὐκ αἰδεσθέντων τὴν ἁγίαν Σύνοδον ταῦτα παραιτουμένην (κακοδοξίαις Ἀρείου) καὶ δυσωπουμένην (τοὺς τρεῖς ἀρειανόφρονες ἐπισκόπους), κεκοίκαμεν πάντες ἡμεῖς οἱ ἐν τῇ Συνόδῳ συλλειτουργοὶ μὴ κοινωνεῖν τούτοις, μηδὲ ἀξιόους αὐτοὺς εἶναι κοινωνίας, διὰ τὴν πίστιν αὐτῶν ἄλλοτρίαν οὖσαν τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Καὶ ἵνα εἰδῆς γράφομέν σοι, ὅπως καὶ σὺ φυλάττῃ ἀπὸ τῆς πρὸς τούτους κοινωνίας καὶ τοῦ γράφειν πρὸς αὐτοὺς ἢ δέχεσθαι παρ' αὐτῶν ἐπιστολὰς κοινωνικὰς. Καὶ τοῦτο δὲ ἴσθι, ὅτι διὰ τὴν πολλὴν τῆς Συνόδου φιλαδελφίαν (= ἐπιείκειαν) δεδώκαμεν τούτοις μετανοίας καὶ τῆς τάληθοῦς ἐπιγνώσεως χώραν τὴν μεγάλην καὶ ἱερατικὴν ἐν Ἀγκύρᾳ σύνοδον (= ἥτοι μέχρι τὴν ἤδη ἀναγγελθεῖσα σύγκληση τῆς Α' Οἰκουμενικῆς συνόδου). Σπούδασον οὖν πάσι τοῖς ὁμοψύχοις ἀδελφοῖς (= ἐπισκόποις) ταῦτα διαπέμψαι, ἵνα καὶ αὐτοὶ γινῶναι δύνωνται τὰ περὶ αὐτῶν καὶ τίνες εἰσὶν οἱ ἀποστάντες τῆς Ἐκκλησίας καὶ μὴ συνθέμενοι».

Δεύτερον, ἡ μονομερῆς προσυπογραφή τοῦ διατάγματος τοῦ Ἰουστινιανοῦ (527-565) κατὰ τῶν «*Τριῶν Κεφαλαίων*» (544) ἀπὸ τὸν πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Μηνᾶ (536-552) προκάλεσε εὐρύτερες ἀντιδράσεις, ἐπειδὴ θεωρήθηκε προσβλητικὴ γιὰ τὸ κύρος τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς συνόδου (451). Ὁ προσκληθεὶς στὴν Κωνσταντινούπολη πάπας Ρώμης Βιγίλιος θεώρησε ἀντικανονικὴ τὴν ἐνέργεια αὐτὴ τοῦ πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως, συμφώνως δὲ

πρὸς τὴ μαρτυρία τοῦ Θεοφάνους διέκοψε τὴν κοινωνία πρὸς αὐτὸν γιὰ τέσσερις μῆνες: «*Ἀκοινωνησίαν τεσσάρων μηνῶν δοῦναι Μηνᾶ τῷ Κωνσταντινουπόλεως ἐπισκόπῳ εἰς ἐπιτίμιον*» (PG 108, 496). Ὁ Βιγίλιος δηλαδὴ διέκοψε τὴν ἐκκλησιαστικὴν κοινωνία πρὸς τὸν πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως μέχρις ὅτου ὁ Μηνᾶς ἀνακαλέσῃ τὴν προσυπογραφή τοῦ διατάγματος ἢ ἔστω μέχρις ὅτου ἀποδειχθῇ ὅτι δὲν προσβαλλόταν τὸ κύρος τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς συνόδου. Συνέβη τελικῶς τὸ δεύτερο, ἀλλὰ μέχρι τῆς διευθέτησης τοῦ ζητήματος «*καὶ Μηνᾶς αὐτῷ (= Βιγίλιῳ) τὸ αὐτὸ ἐπιτίμιον δέδωκεν*», ἤτοι διέκοψε τὴν ἐκκλησιαστικὴν κοινωνία μὲ τὸν ἐπίσκοπο Ρώμης, ἢ ὅποια διήρκεσε τέσσερις μῆνες. Ἡ χρῆσις τοῦ ὄρου «*ἐπιτίμιον*» δὲν ἀλλοιώνει τὸν χαρακτήρα τῆς προληπτικῆς ἐκκλησιαστικῆς ποινῆς τῆς ἀκοινωνησίας ἀφ' ἑνὸς μὲν γιὰ τὸ ὅρου «*ἐπιτίμιον*» ἀναφέρεται στὸν γενικώτερο πνευματικὸν χαρακτήρα ὅλων τῶν ἐκκλησιαστικῶν ποινῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ γιὰ τὸ οἱ παραγόμενες ἀπὸ τὸ «*ἐπιτίμιον*» αὐτὸ συνέπειες εἶχαν ἀντικειμενικὴ καὶ ὄχι αὐστηρῶς προσωπικὸν χαρακτήρα καὶ ἀφοροῦσαν στὴν ὅλη λειτουργία τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος. Ὑπὸ τὴν ἐννοια αὐτῆ ὁ χρονογράφος Ἰωάννης Μαλάλας κατέληξε στὸ ἐσφαλμένο συμπέρασμα, ὅτι ὁ πατριάρχης Μηνᾶς «*καθῆρέθη ὑπὸ τοῦ πάπα Ρώμης διὰ τινὰς αἰτίας κανονικὰς*» (PG 97, 700). Συνέχου δηλαδὴ τὶς συνέπειες τῆς ἀκοινωνησίας πρὸς τὶς συνέπειες τῆς καθαιρέσεως, ἀφοῦ καὶ οἱ δύο καθιστοῦσαν ἀνενέργητὴ τὴν ἐπισκοπικὴ ἐξουσία.

Ἀναφέρομαι εἰδικώτερα καὶ γιὰ εὐνόητους λόγους σὲ ὅσα ἔγραψα γιὰ τὸ συγκεκριμένο «*ἐπιτίμιον*» καὶ γιὰ τὸν χαρακτήρα του σὲ παλαιότερη μελέτη (Ὁ θεσμὸς τῆς Πενταρχίας τῶν Πατριαρχῶν. Π. Ἱστορικοκανονικὰ προβλήματα περὶ τὴν λειτουργίαν τοῦ θεσμοῦ τῆς Πενταρχίας τῶν πατριαρχῶν, Ἀθήναι, 1970, σελ. 194, ὑποσ. 60): «*Οἱ βυζαντινοὶ χρονογράφοι συγχέουσι τὰ γεγονότα, διότι δὲν πρόκειται ἐνταῦθα περὶ ἐπιτίμιου ἀκοινωνησίας τεσσάρων μηνῶν ἢ περὶ τῆς ποινῆς τῆς καθαιρέσεως, ἀλλ' ἀπλῶς περὶ διακοπῆς τῆς κοινωνίας, ἣτις ἐν τῇ πράξει διήρκεσε τέσσαρας μῆνας. Τὸ ἐπιτίμιον τῆς τετραμήνου ἀκοινωνησίας εἶναι ἀνυπόστατον ἐν προκειμένῳ, διότι ἡ ἀκοινωνησία ἐναντι τοῦ διατάγματος κατὰ τῶν Τριῶν Κεφαλαίων, διὸ καὶ ἤρθη τότε μόνον, ὅτε ὁ πάπας Ρώμης ἐπέστη ὅτι τὸ διάταγμα κατὰ τῶν Τριῶν Κεφα-*

λαίων δὲν ἐμείου τὸ κύρος τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς συνόδου (Ἰούνιος 547)».

4. Ὑπὸ τὴν ἐννοια αὐτῆ τῆς προληπτικῆς σωφρονιστικῆς ποινῆς ἢ ἐκκλησιαστικῆς ἀκοινωνησίας ὄχι μόνον ἔχει ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ καὶ τὶς συνέπειες τῆς ἐκκλησιαστικῆς ποινῆς, ἀλλὰ εἶναι καὶ ἡ συνηθέστερη σὲ ὅλες τὶς περιόδους τοῦ ἱστορικοῦ βίου τῆς Ἐκκλησίας. Στὰ πλαίσια αὐτὰ κατανοεῖται καὶ ἡ πρόσφατη ἐπιβολὴ τῆς ποινῆς τῆς ἀκοινωνησίας στὸν πατριάρχη Ἱεροσολύμων ἀπὸ Μείζονα καὶ Ὑπερτελῆ Σύνοδο, ἢ ὅποια συγκλήθηκε ἀπὸ τὸν Οἰκουμενικὸν πατριάρχη γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν ὑπερόριων καὶ ἀντικανονικῶν πράξεων τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων στὴν Αὐστραλία καὶ στὶς ἄλλες ἀρχιεπισκοπῆς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἀνὰ τὸν κόσμον. Γιὰ τὴν ἐπιβολὴ τῆς ποινῆς τῆς ἀκοινωνησίας δὲν θὰ ἦταν βεβαίως ἀναγκαῖα ἡ σύγκλησις Μείζονος καὶ Ὑπερτελοῦς Συνόδου, ἀν δὲν εἶχαν διαπιστωθῇ ἀνάλογες ἀντικανονικῆς πράξεις τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων καὶ σὲ ἄλλες αὐτοκέφαλες Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες. Σὲ μία τέτοια περίπτωση θὰ ἀρκοῦσε καὶ μόνη ἡ αὐθεντία τῆς Ἀγίας καὶ Ἱεράς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Πράγματι, ἡ ἐπιβολὴ τῆς προληπτικῆς ποινῆς τῆς ἀκοινωνησίας γιὰ βεβαιωμένες καὶ ἐπίμονες ἀντικανονικῆς πράξεις δὲν προϋποθέτει τὴν τήρησις τῶν καθιερωμένων δικονομικῶν κανόνων μιᾶς ἀκροαματικῆς διαδικασίας, ὅπως καὶ ἡ ἀρσις τῆς ποινῆς τῆς ἀκοινωνησίας δὲν ἀπαιτεῖ τὴν τήρησις τῆς διαδικασίας αὐτῆς καὶ μπορεῖ νὰ γίνῃ μονομερῶς μετὰ τὴν θεραπεία τῶν ἀντικανονικῶν πράξεων. Κατὰ τὴν περίοδο ὅμως τῆς ἰσχύος τῆς εἶναι πράγματι βαρεῖα ἐκκλησιαστικὴ ποινὴ μὲ σοβαρὴς ἐκκλησιαστικῆς συνέπειες τόσο γιὰ τὸ ἐπιτιμώμενον πρόσωπον, ὅσο καὶ γιὰ τὴν σχέσις του μὲ τὴν ἀντικειμενικὴν λειτουργία τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος, ἀφοῦ οὔτε ὁ ἀκοινώνητος δύναται νὰ ἱεραργῆ, οὔτε οἱ μὴ κωλυόμενοι κληρικοὶ δύναται νὰ συλλειτουργοῦν μαζί του ἀζημίως γιὰ τὴν ἱερατικὴν τους ἐξουσία: Ὁ ἀκοινωνήτω κοινωνῶν ἀκοινώνητος.

Ὁ προληπτικὸς χαρακτήρας τῆς ποινῆς τῆς ἀκοινωνησίας καὶ κατὰ συνέπειαν ἢ χωρὶς προηγούμενη ἀκροαματικὴ διαδικασία ἐπιβολὴ τῆς ἀπὸ τὴν ἀρμόδια ἐκκλησιαστικὴ ἀρχὴ εἶναι κοινὸς τύπος στὸ κανονικὸ δίκαιο τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας. Κατὰ τὸν κανόνα 29 λ.χ. τῆς συνόδου τῆς Καρθαγένης, «ὁ διὰ ῥαθυμίαν ἀ-

τοῦ ἀπὸ κοινωνίας γενόμενος, εἴτε ἐπίσκοπος εἴτε οἰοσδήποτε κληρικός, ἐὰν ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἀκοινωνησίας αὐτοῦ, πρὸ τοῦ ἀκουσθῆναι εἰς κοινωνίαν τολμήσῃ, αὐτὸς καθ' ἑαυτοῦ τῆς καταδίκης τὴν ψῆφον ἐξεννοχένοι κριθῆ» (Γ. Ράλλη - Μ. Ποτλή, Σύνταγμα, III, 379). Συνεπῶς, ἡ ποινὴ τῆς ἀκοινωνησίας σὲ ἐπίσκοπο ἢ σὲ ἄλλο κληρικὸ εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιβληθῆ «πρὸ τοῦ ἀκουσθῆναι» ἀπὸ τὰ ἀρμόδια συνοδικὰ ὄργανα, ὁ δὲ τιμωρηθεὶς κληρικὸς ὀφείλει νὰ σεβασθῆ τὴν ποινὴν, ἀφοῦ σὲ ἀντίθετη περίπτωση, περιφρονήσεως δηλαδὴ τῆς ποινῆς, ὁ κληρικὸς θεωρεῖται αὐτοκατάκριτος («αὐτὸς καθ' ἑαυτοῦ τῆς καταδίκης τὴν ψῆφον ἐξεννοχένοι»). Ὁ κανονολόγος Ἰωάννης Βαλσαμῶν στὸ σχόλιο τοῦ κανόνα αὐτοῦ ἐπιμένει στὴν ὑποχρέωση σεβασμοῦ ἀπὸ τὸν καταδικασθέντα κληρικὸ τῆς ποινῆς τῆς ἀκοινωνησίας, ἔστω καὶ ἂν αὐτὸς τὴν θεωρεῖ ἄδικη: «Τοὺς ἐπιτιμωμένους, ἧτοι ἀφορισζομένους, χρὴ, κἂν μὴ δικαίως λέγῳσιν ἐπιτιμηθῆναι, ἐμμένειν τῷ ἐπιτιμῷ, ἕως ἂν ἀκουσθῶσι παρὰ τοῦ ἔχοντος δίκαιον ἀνακρίνειν τὰ τοιαῦτα. Εἰ δὲ ὁ ἐξ ἐπιτιμίου γενόμενος ἀκοινώνητος τολμήσῃ εἰς κοινωνίαν ἐλθεῖν πρὸ τοῦ ἐξετασθῆναι, εἰ εὐλόγως γέγονεν ἀκοινώνητος ἢ μὴ, αὐτόν, ἑαυτόν, φησί, κατεδίκασε» (Γ. Ράλλη - Μ. Ποτλή, Σύνταγμα, III, 379-380). Ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα σχολιάζει καὶ τὸν σχετικὸ κανόνα 14 τῆς συνόδου τῆς Σαρδικῆς, τονίζοντας, ὅτι «ὁ ἀφορισμένος (= χωρὶς προηγούμενη ἀκρόαση) οὐκ ὀφείλει πρὸ τῆς διαγνώσεως ἀναιδῶς προσίεσθαι τῇ κοινωνίᾳ. Ἐὰν δὲ ἴδωσιν αὐτόν τινες τῶν κληρικῶν τοῦ ἀφορίσαντος αὐτόν ἐπισκόπου ἐπαιρόμενόν τε καὶ ἀλαξονεύμενον κατὰ τοῦ ἀφορίσαντος αὐτόν, ὀφείλουσιν ἐπιστρέφειν αὐτόν, τουτέστιν εἰς ταπεινώσιν ἄγειν καὶ ὑποταγῆν, πικροτέροις καὶ βαρύτεροις ῥήμασιν, ὀνειδιστικοῖς δηλαδὴ καὶ ἐπεξετελιστικοῖς...» (Γ. Ράλλη - Μ. Ποτλή, Σύνταγμα, III, 268).

Ὁ κανονολόγος πατριάρχης Ἀντιοχείας Θεόδωρος Βαλσαμῶν, καίτοι ἔβλεπε μὲ κριτικώτερο πνεῦμα τὸ περιεχόμενον τῶν ἀνωτέρω κανόνων, ἐπέμεινε στὴν ἀρχή, ὅτι ἂν οἱ λόγοι τῆς ἐπιβολῆς τῆς ποινῆς τῆς ἀκοινωνησίας («πρὸ τοῦ ἀκουσθῆναι») εἶναι περιγεγραμμένοι στὴν ἐκκλησιαστικὴ ἀπόφαση, τότε ὁ καταδικασθεὶς «ὀφείλει φυλάττειν τὸν ἀφορισμόν, κἂν ὅπως ἂν καὶ ἐπηνέχθη, καὶ μὴ καταφρονεῖν αὐτοῦ, μέχρις ἂν δοκιμασθῆ ἢ τούτου αἰτία» (Γ.

Ράλλη - Μ. Ποτλή, Σύνταγμα, III, 380). Βεβαίως, ὁ Θεόδωρος Βαλσαμῶν γνώριζε καλῶς τὴν πιθανότητα καταχρηστικῆς ἀσκήσεως ἀπὸ ὀρισμένους ἐπισκόπους τοῦ δικαιώματος ἐπιβολῆς τῆς ποινῆς χωρὶς προηγούμενη κρίση, γι' αὐτὸ καὶ σχολίασε μὲ μεγάλη προσοχὴ τὸν κανόνα 29 τῆς συνόδου τῆς Καρθαγένης: «Εἰ γὰρ δοθῆ εὐκαίρως ἢ ἀκαίρως ἔχειν ἐπ' ἀδείας τὸν ἐπίσκοπον ἀφορίζειν λαϊκοὺς τε καὶ κληρικοὺς καὶ ἔχειν πρὸς ἀνάγκης τοὺς ἀφορισζομένους φυλάττειν τὸν ἀφορισμόν, κατατολμήσουσι τυραννίδος οἱ ἐπίσκοποι καὶ παντὸς πράγματος κατακυριεύσουσι καὶ οὐδεὶς ἔσται ὁ ἀντιπίπτων αὐτοῖς διὰ τὸν φόβον τοῦ ἀφορισμοῦ» (Γ. Ράλλη - Μ. Ποτλή, Σύνταγμα, III, 380-381). Ἐν τούτοις, ὁ καταδικασθεὶς στὴν ποινὴ τῆς ἀκοινωνησίας ὀφείλει νὰ τὴ σεβασθῆ «κἂν ὅπως ἂν καὶ ἐπηνέχθη» αὐτῆ, δηλαδὴ καὶ ἂν ἀκόμη εἶναι ἄδικη ἢ ἀθεμελίωτη, γιὰ τὴν ἀντίθετη περίπτωση ἀνατρέπεται ἡ ὅλη ἐκκλησιαστικὴ τάξη. Πράγματι, ὁ Θεόδωρος Βαλσαμῶν ἔδειχνε ἰδιαίτερη εὐαισθησία γιὰ τὸν σεβασμὸ τῆς ἀρχῆς, «ὅτι οὐκ ἔξεστι τοῖς ἐπισκόποις ἀκρίτως ἀφορίζειν τοὺς κληρικοὺς αὐτῶν», ἀλλὰ ἀποδεχόταν τὴν ἐπαρκῶς αἰτιολογημένη προληπτικὴ ἐπιβολὴ τῆς ποινῆς τῆς ἀκοινωνησίας «πρὸ τοῦ ἀκουσθῆναι», στὴν ὁποία ἀπέδιδε ὅλες τὶς συνέπειες κυρίας ἐκκλησιαστικῆς ποινῆς. Ὑπὸ τὴν ἔννοια αὐτῆ ἀπέριπτε καὶ τὴν ἀστήρικτη ἐρμηνεία, ὅτι ὁ προληπτικὸς χαρακτήρας τῆς ποινῆς ἀπέκλειε ἐμμέσως τὴν ἄμεση ἐφαρμογὴ τῶν συνεπειῶν τῆς, δηλαδὴ μέχρι τὴν ὀριστικὴ κρίση τοῦ καταδικασθέντος: «Ὡς δὲ τινος εἰπόντος, μεγάλως ἐκ τούτου βοηθεῖσθαι τὸν ἀφορισθέντα εἰς τὸ μὴ ἐμποδίζεσθαι τὴν ἱερατικὴν αὐτοῦ ἐνέργειαν ἐκ τοῦ ἀφορισμοῦ, διὰ τοὺς κανόνας τοὺς λέγοντας πρὸ καταδίκης ἐντελοῦς μηδένα τιμωρεῖσθαι, φησὶν ὁ κανὼν ὅτι, κἂν κοινωνικός ἐστὶν ὁ ἀφορισθεὶς καὶ τὰ τοῦ ἀφορισμοῦ ὑπὸ ἐξέτασιν ἔπεσον, ἀλλ' οὐκ ὀφείλει αὐτεκδίκητος γίνεσθαι καὶ ἱερουργεῖν πρὸ τοῦ δικαιωθῆναι» (Γ. Ράλλη - Μ. Ποτλή, Σύνταγμα, III, 268-269).

Ἡ κανονικὴ λοιπὸν δυνατότητα ἄρσεως τῆς ποινῆς τῆς ἀκοινωνησίας πρὶν ἀπὸ τὴν ὀριστικὴ συνοδικὴ κρίση τοῦ ἀκοινωνήτου εἶναι μόνον ἡ ἄρση ἀπὸ τὸν καταδικασθέντα ὄλων τῶν αἰτίων τῆς ἐπιβολῆς τῆς. Ὁ κανόνας 20 λ.χ. τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς συνόδου, ὁ ὁποῖος ἀπαγορεύει τὴν αὐθαίρετη μετακίνηση ὁποιοῦδήποτε κληρικοῦ ἀπὸ μία ἐπισκοπὴ σὲ ἄλλη, ἀπειλεῖ ὅποιον ἐπί-

ΔΕΝ ΣΥΝΤΡΕΧΟΥΝ ΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΩΞΕΩΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ

Τò γεγονός ότι έχουν υποβληθεί πολλαί μηνύσεις, ιδιαίτερας κατά Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτών, δια δήθεν παραβάσεις συγκεκριμένων άρθρων του Ποινικού Κώδικος και, άλλοι έχουν παραπεμφθεί εις τò ἀκροατήριον δια παράβασιν καθήκοντος και κατ' άλλων αἱ μηνύσεις ἐκκρεμοῦν εις τò στάδιον τῆς προκαταρκτικῆς ἐξετάσεως, προανακρίσεως ἢ κυρίας ἀνακρίσεως, υπεχρέωσε τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος νὰ συνέλθει ἐκτάκτως τὴν 21.10.94 καὶ νὰ ἀποφασίσαι ὁμοφώνως νὰ ἀντιμετωπισθεῖ ἡ διαμορφουμένη κατάσταση.

Πρώτη ἐνέργεια ἐκτελέσεως τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἱ. Συνόδου εἶναι τὸ ἀπὸ 31.10.1994 ὑπόμνημα τῆς Ἐκκλησίας, δια τοῦ ὁποίου τίθενται ὑπ' ὄψει τῶν κ.κ. Εἰσαγγελέων αἱ ἀπόψεις τῆς αὐτοδιοικουμένης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τὸ ὅποιον δημοσιεύεται ἐν συνεχείᾳ:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἄριθ. Πρωτ. 3381 Ἀθήνησι τῆ 31 Ὀκτωβρίου 1994
Διεκπ. 1152

Πρὸς

1. Τὸν Ἀντεισαγγελέα Ἀρείου Πάγου κ. Ἡλίαν Σπυρόπουλον.
  2. Τὸν Εἰσαγγελέα Ἐφετῶν Ἀθηνῶν κ. Λάμπρον Καράμπελαν.
  3. Τὸν Ἀντεισαγγελέα Πλημμελειοδικῶν Ἀθηνῶν κ. Γεώργιον Γεράκην.
- Ἐνταῦθα.

Α. Ὁ Εἰσαγγελεὺς Ἐφετῶν, μετὰ τὴν ἐνέργειαν προκαταρκτικῆς ποινικῆς ἐξετάσεως, προκειμένου νὰ διακριβωθῆ ἔὰν συντρέχουν αἱ προϋποθέσεις πρὸς κίνησιν ποινικῆς διώξεως,

σκοπο ἀποδεχόταν τὸν κληρικὸ αὐτὸ στὴν ἐπισκοπή του μετὰ τὴν ποινὴ τῆς ἀκοινωνησίας, τουλάχιστον μέχρι τὴν ἐπιστροφή τοῦ κληρικοῦ στὴν οἰκεία ἐπισκοπή. «Εἰ δέ τις ἐπίσκοπος, μετὰ τὸν ὄρον τοῦτον, ἄλλω ἐπίσκοπῳ προσήκοντα δέξοιτο κληρικόν, ἔδοξεν ἀκοινωνήτον εἶναι καὶ τὸν δεχθέντα καὶ τὸν δεξάμενον, ἕως ἂν ὁ μεταστὰς κληρικὸς εἰς τὴν ἰδίαν ἐπανέλθῃ ἐκκλησίαν» (Γ. Ράλλη - Μ. Ποτλή, Σύνταγμα, ΙΙ, 266). Εἶναι εὐνόητο, ὅτι ἡ ἄρση τῆς ποινῆς τῆς ἀκοινωνησίας εἶναι δυνατὴ καὶ μετὰ τὴν παροχὴ τῶν ἀναγκαίων ἐξηγήσεων ἀπὸ τὸν δεχθέντα τὸν κληρικὸ ἐπίσκοπο, ἔστω καὶ χωρὶς τὴν ἐπιστροφή τοῦ κληρικοῦ στὴν ἐνορία του, ἂν βεβαίως αὐτὲς γίνονιν δεκτὲς καὶ ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπο τῆς ἐπισκοπῆς, ἀπὸ τὴν ὁποία ἀποχώρησε αὐθαίρετως ὁ κληρικὸς. Σὲ περίπτωσι ὅμως ἐμμονῆς καὶ τῶν δύο πλευρῶν στὶς θέσεις τους ἡ ποινὴ τῆς ἀκοινωνησίας παρατείνεται μέχρι τὴν τελικὴ κρίσι τῶν ζητήματων ἀπὸ ἀρμόδιο συνοδικὸ ὄργανο, ὅπως λ.χ. στὴν προαναφερθεῖσα περίπτωσι τῆς ποινῆς τῆς ἀκοινωνησίας τῶν τριῶν ἀρειανοφρόνων ἐπισκόπων (Εὐσεβίου Καισα-

ρείας, Θεοδότου Λαοδικείας, Ναρκίσσου Νερωνιάδος), ἡ ὁποία ἐπιβλήθη ἀπὸ τὴν μεγάλην σύνοδο τῆς Ἀντιοχείας καὶ ἤρθη ἀπὸ τὴν Α' Οἰκουμενικὴν σύνοδο (325), μετὰ τὴν ὑποβολὴ ὀρθοδόξου Λιβέλλου πίστεως ἀπὸ τὸν Εὐσέβιον Καισαρείας καὶ τοὺς ὁμόφρονές του.

Συνεπῶς, ἡ ποινὴ τῆς ἀκοινωνησίας εἶναι διακεκριμένη ἐναντι τοῦ ὁμώνυμου πνευματικοῦ ἐπιτιμίου ποινῆ καὶ παρουσιάζει μεγάλη, ἀλλὰ ἰδιόμορφον πνευματικὴν συγγένειαν πρὸς τὴν ποινὴ τοῦ μικροῦ ἀφορισμοῦ στὸ ἐσωτερικὸ δίκαιο τῆς Ἐκκλησίας, ἀφοῦ ἔχει σαφῶς προληπτικὸ σωφρονιστικὸ χαρακτῆρα. Πράγματι, ἡ ποινὴ τῆς ἀκοινωνησίας ἔχει ὅλα τὰ ἀντικειμενικὰ χαρακτηριστικὰ μιᾶς ἐκκλησιαστικῆς ποινῆς, ἀφοῦ ἐνεργοποιεῖ τὴν ἀρμόδια ἐκκλησιαστικὴν αὐθεντία, καθιστᾶ ἀνενέργητη τὴν ἱερωσύνην τοῦ ἀκοινωνήτου «πρὸς καιρόν», δηλαδὴ γιὰ ὀρισμένο ἢ καὶ γιὰ ἀόριστον χρόνον, παράγει ἀντικειμενικὲς συνέπειες τόσο γιὰ τὸν ἀκοινώνητον, ὅσο καὶ γιὰ τὸ ἐκκλησιαστικὸ σῶμα καὶ αἴρεται μόνον μετὰ τὴν συμμόρφωσιν τοῦ ἀκοινωνήτου πρὸς τὶς ἀποφάσεις τῆς ἀρμόδιας ἐκκλησιαστικῆς αὐθεντίας.

διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. 29924/12.10.94 παραγγελίας πρὸς τὸν Εἰσαγγελέα Πλημμελειοδικῶν Ἀθηνῶν, παρήγγειλε τὴν κίνησιν ποινικῆς διώξεως κατὰ τὰ εἰδικῶς ὀριζόμενα διὰ τοῦ ἄρθρου 43 Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας.

Τὴν παραγγελίαν τοῦ ὁ Εἰσαγγελεὺς Ἐφετῶν αἰτιολογεῖ διότι, κατὰ τὴν κρίσιν του, ἀπὸ τὴν ἐνεργηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἰδίου, κατόπιν παραγγελίας τοῦ Εἰσαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου προκαταρκτικὴν ἐξέτασιν, «προέκυψαν ἐνδείξεις» κατὰ τοῦ κατονομαζομένου εἰς τὴν εἰσαγγελικὴν παραγγελίαν Μητροπολίτου καὶ γιὰ τὶς πράξεις ποὺ προβλέπονται ἀπὸ τὰ ἄρθρα 175 παρ. 2, 176, 183 Π.Κ. κατ' ἐξακολούθησιν καὶ κατὰ συρροὴν κατὰ τὰ ἄρθρα 98 καὶ 94 Π.Κ.

Περαιτέρω ὁ παραγγέλλων Εἰσαγγελεὺς Ἐφετῶν ἐπεκτείνει τὴν κίνησιν ποινικῆς διώξεως, δι' ἀπλὴν ἢ ἄμεσον συνέργειαν καὶ ἠθικὴν αὐτουργίαν, «ὄσων βοήθησαν» στὴν δῆθεν διάπραξιν τῶν ὑπὸ τῶν προαναφερομένων ἄρθρων τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος προβλεπομένων ἀδικημάτων (βλ. ὑπ' ἀριθμ. 29924/12.10.94 Εἰσαγγελικὴν παραγγελίαν).

Εἰς ἐκτέλεσιν τῆς προειρημένης Εἰσαγγελικῆς Παραγγελίας ἐκινήθη ποινικὴ διώξις καὶ διεξάγεται προανάκρισις (Α.Β.Μ.Δ. 94/1969/13.10.94) ὑπὸ τοῦ Ἀντεισαγγελέως Πλημμελειοδικῶν Ἀθηνῶν. Ἐπιβάλλεται νὰ ἀποσαφηνισθῇ ὅτι ἡ διαταχθεῖσα κίνησις ποινικῆς διώξεως δὲν καθιστᾷ οὔτε τὸν κατονομαζόμενον εἰς τὴν Εἰσαγγελικὴν παραγγελίαν Μητροπολίτην, οὔτε τοὺς τρίτους, ἐνόχους τῶν ἀποδιδομένων ἀξιοποίνων πράξεων. Ἔργον τῆς ἀνακρίσεως ἀποτελεῖ ἐὰν αἱ, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Εἰσαγγελέως Ἐφετῶν, «ἐνδείξεις» θὰ γίνουσι «ἀποχρῶσαι» καὶ ἐὰν τελικῶς θὰ ἀποδειχθῇ ἡ ἐνοχὴ τὸσον τοῦ Μητροπολίτου ὅσον καὶ τῶν τρίτων.

Β. Μετὰ τὰ ἀνωτέρω τὴν 21.10.1994 **συνήλθεν εἰδικῶς εἰς ἔκτακτον συνεδρίαν ἡ Διαρκῆς Ἱερὰ Σύνοδος**, θεσμοθετημένον ἀπὸ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας καὶ τὸ ἰσχύον (καὶ τὰ προῖσχυσαντα) Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος (ἄρθρον 3 παρ. 1) συλλογικὸν Ὅργανον διοικήσεως τῆς αὐτοδιοικήτου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί, ἀφοῦ ἐνημερώθη ἐπὶ τῶν ἐγγράφων τοῦ κ. Εἰσαγγελέως Ἐφετῶν, **ἀπεφάσισεν ὁμοφώνως νὰ ἀντιμετωπισθῇ ἡ ὅλη ὑπόθεσις** καὶ ἀνέθεσεν τὸ ἔργον αὐτὸ εἰς τὸν Εἰδικὸν Νομικὸν Σύμβουλον τῆς Ἐκκλησίας, πράγμα τὸ ὁποῖον καὶ ἐπιχειρεῖται διὰ τοῦ παρόντος ὑπομνήματος διὰ τοῦ ὁποῖου, ἐπιφύλασ-

σομένης τῆς ἀντιμετώπισεως τῶν κατηγοριῶν εἰδικώτερα καὶ ἐξειδικευμένως ὅταν γνωσθῇ τὸ περιεχόμενον τῆς δικογραφίας, τίθενται ὑπ' ὄψει τῆς ἐνιαίας Εἰσαγγελικῆς Ἀρχῆς αἱ ἀπόψεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Τοῦτο διότι, κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, χρησιμὸν εἶναι νὰ τεθοῦν ὑπ' ὄψει τῶν κ.κ. Εἰσαγγελέων καὶ παντὸς ἀρμοδίου Δικαστικοῦ Ὁργάνου, τὸ ὁποῖον θὰ ἀσχοληθῇ περαιτέρω μὲ τὴν ὑπόθεσιν, **αἱ Κανονικαὶ θέσεις τῆς αὐτοδιοικουμένης Ὁρθόδοξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος**, ἐπὶ τοῦ ἀπασχολούντος τὴν Ποινικὴν Δικαιοσύνην ζητήματος.

Τοῦτο ὡς συμβολὴ εἰς τὸ Εἰσαγγελικὸν καὶ δικαστικὸν ἔργον προκειμένου εἰς τὰ πλαίσια τῶν ποινικῶν διατάξεων νὰ συνεκτιμηθοῦν καὶ αἱ Κανονικαὶ διατάξεις, ἀπὸ τὰς ὁποίας κυριαρχεῖται ἡ δομὴ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, αἱ ὁποῖαι κατευθύνουν τὴν συμπεριφορὰν τῶν συλλογικῶν καὶ ἀτομικῶν Ὁργάνων τῆς Ἐκκλησίας, τὰ ὁποῖα — ἀκόμη καὶ κατ' ἐπιταγὴν τοῦ ἄρθρου 3 παρ. 1 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος (καὶ τῶν προῖσχυσάντων) — εἶναι ὑποχρεωμένα νὰ τηροῦν ἀπαρασαλεύτως τοὺς Ἱεροὺς Ἀποστολικοὺς καὶ Συνοδικοὺς Κανόνας, πράγμα τὸ ὁποῖον ἀναγνωρίζεται καὶ ὑπὸ τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος ποὺ προβλέπει τὴν περίπτωσιν συγκρούσεως καθηκόντων ὡς λόγον ἀποκλείοντα τὸ ἄδικον.

Γ. Εἰς ἀντίθεσιν μὲ τὴν Ἀγγλικανικὴν Ἐκκλησίαν, ἡ ὁποία ἀναγνωρίζει ὡς Κεφαλὴν τῆς τὸν ἀνώτατον κοσμικὸν ἄρχοντα, ἡ αὐτοκέφαλος καὶ αὐτοδιοικουμένη Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ἡ Μεγάλῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν Ἐκκλησίᾳ, ὅπως καὶ ὄλαι αἱ ὁμόδοξοι Ἐκκλησίαι, ἀναγνωρίζουν ὡς Κεφαλὴν τῶν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ πορεύονται κατὰ τὰς ἐντολάς Του.

Ἡ ἄποψις ὅτι ἡ Εἰσαγγελικὴ καὶ Δικαστικὴ Ἀρχὴ καλοῦνται νὰ κρίνουν μὲ βᾶσιν τὰς σχετικὰς ποινικὰς διατάξεις τοῦ κοσμικοῦ νόμου καὶ τὴν σχετικὴν νομολογίαν, **χωρὶς νὰ συνεκτιμήσουν καὶ τὰ πιστεύματα τῆς Ὁρθόδοξης ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας**, κατὰ τὴν γνώμην τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἀδικεῖ καὶ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὰ Ὁργανα Αὐτῆς μὲ ὑπαρκτὸν τὸ ἐνδεχόμενον νὰ καθίστανται ποινικῶς ἐνοχοὶ οἱ λειτουργοὶ τῆς Ἐκκλησίας, ὑποχρεωμένοι δι' ὄρκου νὰ συμμορφοῦνται πρὸς τὰς Κανονικὰς διατάξεις καὶ νὰ πειθαρχοῦν εἰς τὰς ἀποφάσεις

τών θεσμοθετημένων Ὁργάνων τῆς αὐτοδιοικήτου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Εἰδικώτερα, σχετικὰ μὲ τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν, καὶ τὰ ἄρθρα 175 παρ. 2 καὶ 176 τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος, τὰ ὁποῖα τιμωροῦν τὴν «ἀντιποίησιν» ἀσκήσεως ὑπηρεσίας λειτουργοῦ τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ τὸν, χωρὶς δικαίωμα, «τίτλον» τοῦ θρησκευτικοῦ λειτουργοῦ, τὸν ὁποῖον δὲν δικαιούνται νομίμως νὰ φέρουν, ἐπιβάλλεται νὰ ἀναπτύχθουν σὲ συντομία, τὰ πιστεύματα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (καὶ πάσης Ὁμοδόξου) ἢ ὁποῖα εἶναι Ἐπισκοποσυνοδική, καὶ ἰδιαίτερα ποῖα εἶναι ἡ θέσις τοῦ Ἐπισκόπου - Μητροπολίτου εἰς τὸν χώρον τῆς αὐτοδιοικήτου Ἐκκλησίας καὶ τί περὶ αὐτοῦ καὶ τῶν δικαιοδοσιῶν του ὀρίζουν αἱ παραγγελίαι τοῦ Δομήτορος τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ Κυρίου, καὶ οἱ Ἱεροὶ Ἀποστολικοὶ καὶ Συνοδικοὶ Κανόνες.

Ὁ Ἐπίσκοπος - Μητροπολίτης εἶναι ἡ ζῶσα εἰκὼν τοῦ Χριστοῦ, διάδοχος τῶν Ἀποστόλων καὶ προεστὼς τῆς Εὐχαριστιακῆς Κοινότητος.

Ἡ Ὁρθόδοξος Χριστιανικὴ Ἐκκλησία δὲν εἶναι ἀνθρώπινον δημιούργημα. Εἶναι θεῖον Καθίδρυμα καὶ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν οἰκοδόμησε ὁ δομῆτωρ τῆς Κύριος καὶ τὴν παρέδωσε εἰς τοὺς Ἀποστόλους καὶ τοὺς διαδόχους αὐτῶν Ἐπισκόπους.

Δ. Λόγω τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας διὰ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μετὰξὺ ἄλλων, διαγράφεται καὶ ἡ διαδικασία ἐκλογῆς Μητροπολίτου, χωρὶς αὐτὸ νὰ ἔχη τὴν ἔννοια ὅτι ὁ Μητροπολίτης ἐκλέγεται κατ' ἐπιταγὴν τοῦ νόμου, ὁ ὁποῖος ἐπαναλαμβάνεται διαγράφει ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον τὸν τύπον τῆς διαδικασίας ἐκλογῆς καὶ οὐδὲν ὀρίζει περὶς τῆς οὐσίας τῆς ἐκλογῆς. Ἀντίθετος παραδοχὴ θὰ ἀφαιροῦσε ἀπὸ τὴν «ἐκλογὴν» τὸν θεῖον χαρακτήρα αὐτῆς καὶ θὰ ἀπεμόνωνε τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν καὶ τὰς ἄλλας Ὁμοδόξους Ἐκκλησίας (ἴδ. ἄρθρ. 3 παραγρ. 1 Συντ.).

Ὁ Μητροπολίτης ἐκλέγεται ἀπὸ τὴν Ἱεραρχίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν πληρωσὴν χρεουστῆς συγκεκριμένης Μητροπόλεως. Ἡ ἐκλογὴ πραγματοποιεῖται κατ' ἐπίκλησιν καὶ «ἐπιφοιτήσει» τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὸ ὁποῖον καὶ μόνον διανέμει τὰ χαρίσματα καὶ τὰς ἐξουσίας εἰς τὴν Ὁρθόδοξον τοῦ Χριστοῦ

Ἐκκλησίαν, καὶ ὄχι κατ' ἐπιταγὴν νόμου τῆς Πολιτείας.

Μετὰ τὸ Μικρὸ καὶ τὸ Μεγάλον Μήνυμα ἀκολουθεῖ ἡ χειροτονία τοῦ ἐκλεγέντος ὡς Μητροπολίτου συγκεκριμένης Μητροπόλεως, μετὰ τῆς ὁποῖα καὶ ἐνοῦται καί, ἀπὸ τῆς χειροτονίας του καὶ μόνον, εἶναι ὁ προεστὼς τῆς Εὐχαριστιακῆς Κοινότητος, τὴν ὁποῖα ἀποτελοῦν ὅλοι οἱ εἰς τὴν τοπικὴν Ἐκκλησίαν (Μητρόπολιν) συνδεδεμένοι διὰ τοῦ μυστηρίου τοῦ Βαπτίσματος. Τὸ Μεγάλον Μήνυμα ἀναγγέλλεται εἰς τὴν τοπικὴν Ἐκκλησίαν (Μητρόπολιν) καὶ τὸ ποιμνιον, διὰ κωδωνοκρουσιῶν, πληροφορεῖται ὅτι ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Ἱεραρχίας Μητροπολίτης. Ἀκολουθεῖ ἡ χειροτονία τοῦ Ἐψηφισμένου Μητροπολίτου συγκεκριμένης Μητροπόλεως, ἢ ὁποῖα εἶναι πράξις μυστηριακὴ καὶ περιλαμβάνεται εἰς τὰ κατοχυρωμένα συνταγματικῶς δόγματα τῆς Ἐκκλησίας.

Τοῦτο, ἄνευ ἄλλου τινός, πιστοποιεῖται διὰ τῶν ἀναφερομένων, ἐνώπιον τῆς συνηγμένης Ἐκκλησίας κατὰ τὴν χειροτονίαν ὑπὸ τῶν χειροτονούντων διαδόχων τῶν Ἀποστόλων: «Ἡ Θεία Χάρις (καὶ ὄχι ὁ νόμος, οὔτε οἱ ἄνθρωποι), ἢ πάντοτε τὰ ἀσθενῆ θεραπεύουσα καὶ τὰ ἐλλείποντα ἀναπληροῦσα, προχειρίζεται (τὸν δεῖνα) εἰς Ἐπίσκοπον τῆς θεοσώστου Μητροπόλεως (δεῖνα)...».

Εἰς τὴν Ὁρθόδοξον ἀνατολικὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν εἶναι ἀντίθετος πρὸς τοὺς Ἀποστολικούς καὶ Ἱεροὺς Συνοδικούς Κανόνες ἡ χειροτονία Ἐπισκόπου - Μητροπολίτου ἄνευ ποιμνίου. Ὁ Μητροπολίτης εἶναι ὁ Ποιμὴν τοπικῆς (ὄρια τῆς Μητροπόλεώς του) Ἐκκλησίας καὶ τὰ μέλη τῆς εὐχαριστιακῆς Κοινότητος εἶναι οἱ ποιμνιόμενοι (Κανὼν ΣΤ' τῆς Δ' Οἴκουμ. Συνόδου, σχόλια Ζωναρᾶ, Βαλσαμῶνος καὶ Ἀριστηνοῦ, Σύνοδος Τρούλλου, Ἀνδρόυτσος σελ. 284, Τρεμπέλας Δογματικὴ τόμ. Β' 392, Νίκ. Μίλας, Τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Δίκαιον τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἔκδοσις 1906, σελ. 382 ἐπ.).

Τὰ ἀνωτέρω σὲ συντομία καὶ μὲ τὴν ἐπιφύλαξιν εὐρυτέρας ἀναπτύξεως, κυρίως ὅσον ἀφορᾷ τὴν δῆθεν παράβασιν τοῦ ἄρθρου 176 Π.Κ., κατὰ τὸ ὁποῖον τιμωρεῖται καὶ ὁ θρησκευτικὸς λειτουργός, ὁ ὁποῖος «δημόσια καὶ χωρὶς δικαίωμα» φέρει τὸν τίτλο, ὅπως στὴ συγκεκριμένην περίπτωσιν τοῦ Μητροπολίτη συγκεκριμένης

Μητροπόλεως, διὰ τοῦ ὁποίου καὶ ἡ κινηθεῖσα ποινικὴ δίωξις.

Ε. Ἐπειδὴ τὴν εἰσαγγελικὴν παραγγελίαν ἀψηχόλησε ὁ τίτλος «Μητροπολίτης», ἐπιβάλλεται νὰ σημειωθῇ ὅτι ὁ τίτλος «Μητροπολίτης» **στὴν Ὁρθόδοξη Ἀνατολικὴ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ὑπάρχει ἀπὸ αἰώνων**, ἀναφέρεται εἰς τὸν Δ' Κανόνα τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου (Προβλ. καὶ Κανόνα Θ' Ἀντιοχείας) καὶ δὲν ἀποτελεῖ τίτλον δημιουργηθέντα διὰ νόμου τῆς Πολιτείας: «Ἐξαρχος τῆς διοικήσεώς ἐστιν οὐχ ὁ ἐκάστης Ἐπαρχίας Μητροπολίτης ἀλλὰ τῆς ὅλης διοικήσεως Μητροπολίτης...» (Βαλσαμών, ἔρμηνεία εἰς τὸν Θ' Κανόνα τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, Σύνταγμα Ἱ. Κανόνων τόμ. Β' σελ. 239).

Ὁ τίτλος «Μητροπολίτης» ὑπῆρξε ὑπὸ τὴν διοικητικὴν ἔννοιαν καὶ ἐξουσίαν καὶ εἰς τὸ Ἑλληνορωμαϊκὸν Κράτος, στὸ ὁποῖον, ὅπως καὶ σήμερον, ὑπῆρχον Μητροπόλεις κατὰ περιφέρειας (Νικοδ. Μίλας, Τὸ Ἐκκλησιαστικὸν δίκαιον τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἔκδοσις 1906, παράγραφος 61, ἡ διοικητικὴ ἱεραρχία, *hierarchia juris dictionis*, σελ. 340 ἐπ.).

Περαιτέρω καὶ διότι ἡ Εἰσαγγελικὴ παραγγελία ἀναφέρεται εἰς τὸ ἄρθρον 26 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» πρέπει νὰ ὑπομνησθῇ ὅτι, εἰς τὴν ἀπὸ 16 Μαρτίου 1977 πρὸς τὴν Βουλὴν τῶν Ἑλλήνων εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τῶν τεσσάρων συναρμοδίων τότε Ὑπουργῶν Προεδρίας Κυβερνήσεως, Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, Δικαιοσύνης καὶ Οἰκονομικῶν, καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τονίζεται καὶ ἀποσαφηνίζεται ὅτι: «Καταστατικὸς Χάρτης τῆς Ἐκκλησίας εἶναι οἱ διὰ τῶν ἁρθρῶν 3 καὶ 13 τοῦ ἐν ἰσχύϊ Συντάγματος Ἱεροὶ Κανόνες».

Τῆς διὰ τῆς μυστηριακῆς πράξεως χειροτονίας Μητροπολίτου συγκεκριμένης Μητροπόλεως προηγείται ἡ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, «ἐπιφοιτήσει» τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἐκλογή. Ἀκολουθεῖ τὸ Μικρὸν Μήνυμα πρὸς τὸν ἐκλεγέντα καὶ τὸ Μεγάλον Μήνυμα, τὸ ὁποῖον γίνεται ἐντὸς τοῦ Ναοῦ καὶ ἐνώπιον τῆς «συνηγμένης Ἐκκλησίας».

Διὰ τῆς εἰς Μητροπολίτην συγκεκριμένης Μητροπόλεως, καὶ ὄχι μόνον Ἐπίσκοπον, μυστηριακῆς χειροτονίας ὁ χειροτονηθεὶς ἀποκτᾶ (προσκτᾶται) τὸν τίτλον τοῦ Μητροπολίτου ὡς καὶ τὰς ἐκ τῆς μυστηριακῆς χειροτονίας του καὶ

μόνον ἐξουσίας, αἱ ὁποῖαι ἀπορρέουν ἀπὸ τὸν μυστηριακὸν χαρακτήρα τῆς χειροτονίας εἰς Μητροπολίτην συγκεκριμένης Μητροπόλεως καὶ τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων σχετικῶς ὀριζόμενα. Ὁ Καρχηδόνος Κυπριανὸς παραβάλλει τὴν χειροτονίαν πρὸς τὸ Βάπτισμα καὶ ἀποσαφηνίζει ὅτι, διὰ τοῦ μυστηρίου τοῦ Βαπτίσματος εἰσάγεται ὁ βαπτισθεὶς εἰς τὴν χορείαν τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας. Διὰ τοῦ μυστηρίου τῆς Χειροτονίας εἰσάγεται ὁ χειροτονηθεὶς εἰς τὰς τάξεις τῶν ὑπηρετῶν τῆς Ἐκκλησίας (Νικ. Μίλας, ὅπ. ἀ. σελ. 391).

ΣΤ. Εἰδικώτερον, διὰ τῆς εἰς Μητροπολίτην συγκεκριμένης Μητροπόλεως χειροτονίας καὶ μόνον ὁ **χειροτονηθεὶς, ἀνευ ἄλλου τινός**, προσκτᾶται, ἐκτὸς τῆς ἱερατικῆς (*potestas ordinis, ministerii*), τῆς διδακτικῆς (*potestas magisterii*), καὶ τὴν διοικητικὴν ἐξουσίαν (*potestas jurisdictionis*).

«Ὁ θεὸς ἰδρυτὴς τῆς Ἐκκλησίας μετεβίβασε καὶ τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν τῆς Ἐκκλησίας εἰς τοὺς ἑαυτοῦ Ἀποστόλους, ἐκ τούτων δὲ περιῆλθεν αὕτη εἰς τοὺς Ἐπισκόπους διαδόχους αὐτῶν, οἱ ὁποῖοι διὰ πάντων τῶν αἰώνων ἐξήσκησαν ταύτην συνοδικῶς, ἐξασκοῦσι δὲ οὕτω καὶ νῦν».

Ἡ ἄποψις ὅτι ἡ διοικητικὴ ἐξουσία τοῦ Μητροπολίτου ἀποκτᾶται μὲ εἰδικὴν πράξιν, ὅπως εἶναι τὸ Προεδρ. Διάταγμα, ἡ ἔκδοσις τοῦ ὁποίου προβλέπεται ἀπὸ τὸ ἄρθρον 26 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», καὶ ὅτι, πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἀνωτέρω διατάγματος ὁ χειροτονηθεὶς Μητροπολίτης συγκεκριμένης Μητροπόλεως δὲν ἔχει διοικητικὴν ἐξουσίαν δὲν εἶναι σύμφωνος μὲ τὰ προλεχθέντα καὶ ἔρχεται εἰς ἀντίθεσιν μὲ τὴν Ὁρθόδοξον δογματικὴν ἐκκλησιολογίαν. Ἀντίθετα πρὸς τὰς πολιτικοκρατικὰς ἀπόψεις, διὰ τῆς χειροτονίας εἰς Μητροπολίτην συγκεκριμένης Μητροπόλεως παρέχονται «ἄνωθεν» καὶ κατὰ τοὺς ὀρισμοὺς τῶν Ἱ. Κανόνων εἰς τὸν χειροτονηθέντα ὅλες οἱ ἐξουσίες (λειτουργικὴ, διδακτικὴ καὶ διοικητικὴ) «αἱ προσήκουσαι εἰς τὸ λειτούργημά του».

Ὁ νομοθέτης διὰ τοῦ ἁρθροῦ 26 τοῦ Ν. 590/1977 ἀπλῶς καὶ μόνον ὀργανώνει τὴν διαδικασίαν ἐκλογῆς τῶν ἐχόντων πρὸς τοῦτο προσόντα, τὰ ὁποῖα ὁ ἴδιος ὀρίζει κατὰ τρόπον οὐχὶ ἀντίθετον πρὸς τοὺς Ἱ. Κανόνες, κατὰ τοὺς ὁποῖους «πάντα κατὰ τάξιν (κανονικὴν) γένοιτο».

Ουδεμία δικαστική ή διοικητική αρχή της οργανωμένης Πολιτείας μπορεί να στερήσει τον χειροτονηθέντα Μητροπολίτην συγκεκριμένης Μητροπόλεως τών ἐκ τῆς χειροτονίας ἐξουσιών του, μεταξύ τών ὁποίων εἶναι καὶ ἡ διοικητική (potestas jurisdictionis). Ἀντίθετος παραδοχὴ ὁδηγεῖ, ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, εἰς τὴν, διὰ τῆς κοσμικῆς ἀρχῆς, ἄρσιν τῆς, διὰ τῆς χειροτονίας «ἄνωθεν καὶ κατὰ τοὺς Ἱ. Κανόνας» προσδιδόμενης εἰς τὸν χειροτονηθέντα Μητροπολίτην καὶ διοικητικῆς ἐξουσίας. Μόνον διὰ πράξεως τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ὄχι οἰουδήποτε πολιτειακοῦ Ὁργάνου, διὰ νόμου καὶ ἐρμηνείας αὐτοῦ, ὁ χειροτονηθεὶς «Μητροπολίτης» εἶναι δυνατὸν νὰ στερηθῆ τών ἐξουσιών του, μεταξύ τών ὁποίων καὶ ἡ διοικητική, τὰς ὁποίας «προσκτάται» ὄχι ἀπὸ τὸν ἀνθρώπινον νόμον ἀλλὰ διὰ τοῦ μυστηρίου τῆς χειροτονίας εἰς «Μητροπολίτην» συγκεκριμένης Μητροπόλεως.

Εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ὑπάρχει ἡ «νομιμότης», ἡ ὁποία ὅμως διὰ τοῦ Κ. Χάρτου περιορίζεται μόνον εἰς τὰς προϋποθέσεις καὶ τὴν διαδικασίαν «ἐκλογῆς». Προέχει ἡ «Κανονικότης» ἡ ὁποία διασφαλίζεται διὰ τῆς «ἀπαρασαλεύτου» τηρήσεως πάντοτε τών Ἱερῶν Ἀποστολικῶν καὶ Συνοδικῶν Κανόνων (ἴδ. καὶ ἄρθρ. 3 παραγρ. 1 Συντάγματος).

Ζ. Ἐπειδὴ εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ παρατηρηθῆ ὅτι τὸ Σ.τ.Ε. ἐλέγχει τὴν «ἐκλογὴν» Μητροπολίτου καὶ τὴν ἀκυρώνει, πρέπει νὰ ἀποσαφηνισθῆ ὅτι, ἡ δικαιοδοσία αὐτῆ τοῦ Σ.τ.Ε. εἶναι ἐκκλησιολογικῶς ἀμφισβητήσιμος, ἀφοῦ κατὰ τὰ προλεγόμενα ἡ «ἐκλογὴ» γίνεται «τῇ ἐπιφοιτήσει» τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ἀποτελεῖ ἐπανάληψιν τῆς, ὑπὸ τών ἁγίων Ἀποστόλων, ἐκλογῆς τοῦ Ματθία μετὰ τὴν προδοσίαν τοῦ Ἰούδα.

Σημειούμενον ὅτι τῆς ἐκλογῆς ἀκολουθοῦν τὸ Μικρὸ καὶ Μεγάλον Μήνυμα καὶ ἡ μυστηριακὴ χειροτονία, ἀκύρωσις τῆς χειροτονίας ἀποκλείεται καὶ δὲν δικαιολογεῖται ἀκυρωτικὴ ἀπόφασις κοσμικοῦ Δικαστηρίου μετὰ τὴν εἰς Μητροπολίτην συγκεκριμένης Μητροπόλεως χειροτονίαν.

Ἀντίθετος ἀποψις, κατὰ τὴν Ὁρθόδοξον Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν, ἀποτελεῖ ἐκκλησιολογικὴν παρέκκλισιν καταλήγουσαν εἰς τὴν παραδοχὴν ὅτι, παραθεωρουμένων τών Ἱ. Κανόνων, τὸ Κοσμικὸν Δικαστήριον θὰ ἀναδεικνύῃ εἰς

τὴν πραγματικότητα τοὺς Μητροπολίτας. Πράγμα ἐκκλησιολογικῶς ἀπαράδεκτον.

Κατὰ τὰ προαναφερόμενα εἶναι ὀρθὰ καὶ σύμφωνα μὲ τὴν νομιμότητα καὶ τὴν Κανονικότητα τὰ, κατὰ λέξιν σχετικῶς μὲ τὸ ἀπασχολοῦν τὴν Εἰσαγγελικὴν Ἀρχὴν ζήτημα, ὑπὸ τοῦ Ἀντιπροέδρου τοῦ Σ.τ.Ε. κ. Ἀναστασίου Μαρίνου ὑποστηριζόμενα: «Συνεπῶς ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 26 παρ. 1 τοῦ Κ. Χ. τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καθ' ὃ μέρος ὁρίζει ὅτι ὁ Ὑπουργὸς ἀσκεῖ ἔλεγχον νομιμότητος κατὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ Π.Δ. ἀναγνωρίσεως καὶ ἐγκαταστάσεως τοῦ ἐκλεγέντος, οὐδεμίαν ἀξίαν ἔχει καὶ πρέπει νὰ ἐρμηνευθῆ ὡς θεσπίζουσα διὰ τὴν Πολιτείαν ὑποχρέωσιν ἐκδόσεως μιᾶς πράξεως (Π.Δ.) διὰ τῆς ὁποίας ἀπλῶς καὶ μόνον πανηγυρικῶ τῷ τρόπῳ γνωστοποιεῖται εἰς πάντας ὅτι τὸ συγκεκριμένον πρόσωπον κατέστη Μητροπολίτης ὀρισμένης Μητροπόλεως μὲ ἀπάσας τὰς ἐντεῦθεν νομίμους καὶ κανονικὰς συνεπείας. Ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ταύτην προσβαλλομένου ἐπὶ ἀκυρώσει... τοιοῦτου Π.Δ. ἀκουστοὶ εἶναι μόνον λόγοι ἀναφερόμενοι εἰς πλημμελείας, ἐγκειμένας ἐν αὐτῷ τούτῳ τῷ Διατάγματι ἢ ὅταν τοῦτο ἐξεδόθη... χωρὶς νὰ ἔχη προηγηθῆ τοῦτο χειροτονία καὶ προβάλλονται λόγοι ἀναφερόμενοι εἰς τὴν ἐκλογὴν» (Μαρίνου, Σχέσεις Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, σελ. 172).

Συνεπῶς, ἡ γνώμη ὅτι ἡ διοικητικὴ ἐξουσία τοῦ Μητροπολίτου συγκεκριμένης Μητροπόλεως καὶ ὁ τίτλος «Μητροπολίτης» ἀποκτάται μὲ τὸ Π.Δ. ἀναγνωρίσεως ὑπὸ τῆς Πολιτείας εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὸν μυστηριακὸν χαρακτήρα τῆς χειροτονίας, καὶ ὁδηγεῖ εἰς νομιμιστικὴν ἀποψιν διὰ τῆς μὴ ὀρθῆς, καὶ σὲ κάθε περίπτωση ξένης πρὸς τοὺς Ἱεροὺς Ἀποστολικοὺς καὶ Συνοδικοὺς Κανόνας, ἐρμηνείας τών διὰ τοῦ ἄρθρου 26 παραγρ. 1 ὀριζομένων, ἀφοῦ ἀμέσως μετὰ τὴν ἐκλογὴν τελοῦνται τὸ Μικρὸν καὶ Μεγάλον Μήνυμα, πράξεις ἀμιγῶς θρησκευτικαί, ἀνέλεγκτοι καὶ μὴ ἀκυρώσιμοι (βλ. ἐκτενῆ ἀνάπτυξιν εἰς Μαρίνον, ὅπου ἀνωτέρω, καὶ Βαβοῦσκον, Τμητικὸν τόμον διὰ Κίτρους Βαρνάβαν σελ. 93 ἐπ.).

Τὸ διὰ τοῦ ἄρθρου 26 παραγρ. 1 τοῦ Ν. 590/1977 Π.Δ., τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται καὶ εἰς τὴν Εἰσαγγελικὴν παραγγελίαν, δὲν ἀποτελεῖ τὴν τελευταίαν πρᾶξιν συνθέτου διοικητικῆς ἐνεργείας, καὶ συνεπῶς ἀλυσιτελῶς καὶ κατὰ τὸν Α. Μαρίνον (βλ. ὅπου ἀνωτέρω) ὁ Ὑπουργὸς Ἐ-

θνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἀσκεῖ, καὶ μάλιστα μετὰ τὴν μυστηριακὴν χειροτονίαν, ἐλεγχον νομιμότητος διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ Π.Δ. ἀναγνωρίσεως καὶ καταστάσεως τοῦ χειροτονηθέντος Μητροπολίτου συγκεκριμένης Μητροπόλεως. Ἀντίθετος παραδοχὴ θὰ ὀδηγοῦσε εἰς τὸ παράδοξον. Πράξις μυστηριακῆ, ὡς ἡ χειροτονία Μητροπολίτου, νὰ τελειοῦται διὰ πράξεως Πολιτειακοῦ Ὁργάνου.

Η. Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἔχει ἀνὰ τὸν κόσμον Μητροπόλεις μὲ Ὁρθόδοξον ποιμνιον καὶ ποιμαίνοντας Μητροπολίτας, οἱ ὅποιοι δὲν ἔχουν διατάγματα, διὰ τῶν ὁποίων νὰ προσδίδονται εἰς αὐτοὺς ὁ τίτλος τοῦ Μητροπολίτη καὶ οἱ ἐξουσίες των. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ εἰς τὰ ἄλλα Ὁρθόδοξα Πατριαρχεῖα (Ἀλεξανδρείας καὶ Ἐκκλησίας).

Ἀκόμη καὶ ἐντὸς τοῦ ἐνιαίου Ἑλληνικοῦ Κράτους ἡ Ἐκκλησία τῆς Δωδεκανήσου ἔχει Μητροπόλεις καὶ Μητροπολίτας οἱ ὅποιοι δὲν ἔχουν Προεδρ. Διάταγμα ἀναγνωρίσεως καὶ καταστάσεως. Οὐδεὶς διανοήθη νὰ μὴ τοὺς ἀναγνωρίσῃ καὶ οὐδεὶς τοὺς ἐμποδίζει νὰ φέρουν τὸν τίτλον τοῦ Μητροπολίτη καὶ νὰ ἀσκοῦν στίς ἐπαρχίες των ὅλες τίς ἐξουσίες πὺ προσεπορίσθησαν ἀπὸ τὴν ἐκλογὴν καὶ τὴν χειροτονίαν των ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Ἀποσαφηνίζεται ὅτι οἱ εἰς Δωδεκανήσα εἶναι Μητροπολίται μὲ ἐπαρχίας, ἐντὸς τοῦ ἐνιαίου Κράτους, καὶ ὄχι ἀπλῶς τιτουλάριοι πὺ στεροῦνται ἐπαρχιών. Ὁ Εἰσαγγελεὺς Ἐφετῶν Ἀθηνῶν, ἐρμηνεύοντας τὴν παράγραφον 2 τοῦ ἄρθρου 26 τοῦ Ν. 590/1977 καὶ ἐπικαλούμενος τὴν ὑπ' ἀριθμ. 406/94 ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀναστολῶν Σ.τ.Ε., ἀναφέρει εἰς τὴν πρὸς τὸν Εἰσαγγελεῖα Πλημμελειοδικῶν ἀπὸ 12.10.1994 παραγγελία του ὅτι, ὁ κατονομαζόμενος Μητροπολίτης «οὔτε νὰ ἐνθρονισθῇ ἐπιτρεπόμενος». Ἡ παραγρ. 2 ἄρθρου 26 τοῦ νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» κατὰ τὴν διατύπωσίν της στενότατα ἐρμηνευομένην εἶναι δυνατὸν νὰ ὀδηγήσῃ τὸν ἐρμηνευτὴν εἰς ἐξομοίωσιν τοῦ Μητροπολίτου μὲ τὸν Ὑπάλληλον τοῦ Δημοσίου ἢ τῶν Ν.Π.Δ.Δ., οἱ ὅποιοι διὰ νὰ καταλάβουν τὴν, εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν εἰς τὴν ὁποίαν διωρίσθησαν, θέσιν των ἀπαιτεῖται Διάταγμα καὶ κοινοποιήσῃς διότι ἀποτελεῖ (τὸ Διάταγμα) ἀτομικὴν διοικητικὴν πράξιν.

Οἱ Μητροπολίται, καὶ κατὰ τὴν νομολογίαν

τοῦ Σ.τ.Ε., εἶναι «θρησκευτικοὶ λειτουργοὶ» καὶ ὄχι ὑπάλληλοι ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῶν ἄρθρων 103, 104 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος 1975/86. **Ἀποκοῦν τὸν τίτλον καὶ τὰς ἐξουσίας των διὰ μόνης τῆς μυστηριακῆς πράξεως τῆς Χειροτονίας.**

Ἡ εἰς τὸ τέλος τῆς παραγράφου 2 ἄρθρου 26 τοῦ Ν. 590/1977 διατύπωσις «μεθ' ἣν ἀκολουθεῖ ἡ κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν τάξιν ἐνθρόνισις» ἀποδίδει τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς χειροτονίας εἰς Μητροπολίτην συγκεκριμένης Μητροπόλεως καὶ εἶναι ἐκκλησιαστικὴ τελετὴ καὶ μόνον.

Ἀκριβῶς διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, μετὰ τὴν χειροτονίαν, τὴν ἀνακοινώνει εἰς τὴν τοπικὴν Ἐκκλησίαν καὶ παραγγέλλεται εἰς τὸ πλήρωμα (ποιμνιον) αὐτῆς νὰ ἀναγνωρίζῃ καὶ νὰ πειθαρχῇ εἰς τὸν χειροτονηθέντα Μητροπολίτην καὶ νὰ ψάλλεται εἰς τοὺς Ἱ. Ναοὺς τῆς Μητροπόλεως ἡ ψῆμη τοῦ χειροτονηθέντος. Αὐτὰ διότι οἱ Ἱεροὶ Ἀποστολικοὶ καὶ Συνοδικοὶ Κανόνες εἶναι αὐστηρότατοι καὶ δὲν συγχωροῦν νὰ ὑπάρχει Ποίμνη ἀποίμαντος καὶ δὲν δέχονται τὰς «ἀπολελυμένας», δηλαδὴ χωρὶς ποιμνῆν, χειροτονίας.

Ἐπαναλαμβάνεται καὶ ἀποσαφηνίζεται ὅτι, διὰ τοῦ Π.Δ., ἐκδιδομένου μετὰ τὴν χειροτονίαν, ἀπλῶς καὶ μόνον «πανηγυρικῶ τῷ τρόπῳ» γνωστοποιεῖται εἰς πάντας ὅτι τὸ συγκεκριμένον πρόσωπον, μετὰ τὴν χειροτονίαν του εἰς Μητροπολίτην ὠρισμένης Μητροπόλεως, «κατέστη» Μητροπολίτης καὶ ἐντέλλονται οἱ πάντες, καὶ αἱ Ἀρχαί, νὰ τὸν ἀναγνωρίζουν καὶ νὰ τὸν τιμοῦν (Μαρίνου ὅπ. ἀ. σελ. 171-173).

Τὸ Προεδρικὸν Διάταγμα ἀναγνωρίσεως καὶ καταστάσεως μετὰ τὴν χειροτονίαν, ἀποτελεῖ ὑποχρέωσιν τῆς Πολιτείας. Αὐτὸ ἐννοοῦν τὰ εἰς ἄρθρον 26 παραγρ. 1 τοῦ Ν. 590/1977 ὅτι τὸ Διάταγμα «ἐκδίδεται ἐντὸς δέκα ἡμερῶν». Ἄλλως ποῖος λόγος αὐτῆς τῆς εἰς τὸν νόμον προθεσμίας; Τὰ ὑπὸ τῆς Πολιτικοκρατίας, ἡ ὁποία συνειδητοποίησε (καὶ ἐφοβήθη) τὴν μεγάλην δύναμιν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία εἶχε ἀναγνωρισθεῖ καὶ καθιερωθεῖ ἀπὸ τῶν πρώτων ἐτῶν ἀπὸ τῆς κηρύξεως τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασεως μὲ τὰ Συντάγματα 1822 - 1827. Τὸ ἄρθρον 24 τοῦ Συντάγματος 1827 τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως στήν Τροιζήνα ἀναγνώρισε τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ πιστεύοντος εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν ἀγωνιζομένου καὶ θυσιαζομένου εἰς τὸν βωμὸν τῆς ἐθνεγερσίας Κλήρου, καὶ θεμελίωσε τὸ αὐτοδιοίκητο τῆς Ἐκκλησίας, ὄχι κατὰ τοὺς νό-

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Ἡ «διαχρονική προσφορά τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου»

Ἡ εἰς Δαυδεκάνησον καὶ Λέσβον ἐπίσκεψις τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς πολλοὺς ἐκ τῶν Ἑλλήνων Πολιτικῶν νὰ ἐξάρουν τὴν ἀποστολὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς καθ' ὄλου Ὁρθοδοξίας ἐν τῷ σημερινῷ κόσμῳ. Οὕτω λ.χ. ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς Ἑλλάδος, ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Μεγάρῳ τῆς Κῶ, κατὰ τὴν προσφώνησίν του πρὸς τὸν Παναγιώτατον ἐτόνισεν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὰ ἐξῆς:

«Στὸ πρόσωπό Σας ἀναγνωρίζομε τόσο τὴν μητρικὴν μέριμνα, ὅσο καὶ τὴ διαχρονικὴν προσφοράν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πρὸς ὅλους τοὺς Ὁρθοδόξους λαοὺς. Σᾶς ὑποδεχόμεθα ὡς τὴ σεπτὴ κορυφὴ τῆς Οἰκουμενικῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ὡς τὸν ἐμπνευσμένο ἐκφραστὴ τῆς σύγχρονης ἀποστολῆς τῆς, ἢ ὁποῖα φωτίζεται ἀπὸ τὴν ἀκτινοβολία τοῦ Φαναρίου. Τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ὑπῆρξε πάντοτε τόσο σὲ εὐτυχεῖς, ὅσο καὶ σὲ χαλεποὺς καιροὺς, ἢ φιλόστοργη μητέρα, ἢ πνευματικὴ τροφὸς ὄχι μόνο τῶν

μοῦς, ἀλλὰ «κατὰ τοὺς Κανόνας τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας» (βλ. Γ. Λιλαίου, Νομοκανονικᾶ, Τόμος Β', Ἀθήνα 1993, εἰσαγωγή, σελ. 10).

Θ. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω, σὲ συντομία ἀναφερομένων, καὶ μὲ τὴν ἐπιφύλαξιν νὰ ὑπάρξῃ εὐρύτερη ἀνάπτυξη διὰ τῶν ὑπομνημάτων τῶν καθ' ὧν ἐκινήθη ἡ ποινικὴ δίωξις προκύπτει ὅτι, τὰ ὑπὸ τῶν ἄρθρων 175 παραγρ. 2 καὶ 176 τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος προβλεπόμενα καὶ τιμωρούμενα ἀδικήματα θὰ πρέπει νὰ ἀξιολογηθοῦν λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν καὶ τῶν Ἱερῶν Ἀποστολικῶν καὶ Συνοδικῶν Κανόνων, ἀπὸ τοὺς ὁποίους κυριαρχεῖται ἡ δομὴ καὶ ἡ ζωὴ τῆς Ὁρθοδόξου αὐτοδιοικήτου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πολλῶ μᾶλλον ἀφοῦ διὰ τὴν στοιχειοθέτησιν τῶν προβλεπόμενων ἀδικημάτων ἀπαιτεῖται καὶ τὸ ὑποκειμενικὸν στοιχεῖον τοῦ δόλου καὶ μάλιστα τοῦ *dolus directus*.

Διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος
Ὁ Εἰδικὸς Νομικὸς Σύμβουλος
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚ. ΛΙΛΑΙΟΣ

ὀρθοδόξων λαῶν, ἀλλὰ καὶ τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου γενικώτερα... Συνέβαλε, μὲ μοναδικὸ τρόπο, στὴ διαμόρφωση τοῦ σύγχρονου πνευματικοῦ χάρτη τῆς Εὐρώπης.

»Παναγιώτατε, σ' ἓναν κόσμο ποὺ διψαίνει γιὰ εἰρήνην καὶ κοινωνικὴ δικαιοσύνη, ἡ ἀποστολὴ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου εἶναι ἀποστολὴ μαρτυρίας καὶ διακονίας γιὰ τὴν ὑπέρβαση τῶν πνευματικῶν συγχύσεων καὶ τὴν εἰρηνικὴ συνύπαρξιν τῶν λαῶν. Ἡ παρουσία Σας στὴν Ἑλλάδα... εἶναι γιὰ ὅλο τὸν ἑλληνικὸ λαὸ τιμὴ καὶ εὐλογία».

Ἐπίσης ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἐτόνισε τὰ ἐξῆς: «Ἡ Ὁρθοδοξία σήμερα παίζει σημαντικὸ ἱστορικὸ ρόλο». «Ἐπὶ τῆς ἡμέρας μιὰ τεράστια στροφή πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴ Θρησκείαν. Ἡ Ὁρθοδοξία σήμερα, ποὺ ἔχουν πέσει τὰ τεῖχη τοῦ Ψυχροῦ Πολέμου, ἔχει τεράστιες, παγκόσμιες πιά δυνατότητες».

Ἐξαρσις τῆς ἀποστολῆς τῆς Ὁρθοδοξίας

Ἐν συνεχείᾳ δεόν νὰ σημειωθῇ, ὅτι ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ἀξιωματικῆς Ἀντιπολιτεύσεως κ. Μ. Ἐβερτ ἐξέφρασε τὴν συγκίνησιν καὶ χαρὰν του διὰ τὴν εἰς τὰς ἑλληνικὰς νήσους ἀφίξιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ἠγχήθη εἰρήνην καὶ ἀγάπην εἰς τὸν ἑλληνικὸν λαὸν καὶ ἐπεσήμανε τὴν σπουδαιότητα τοῦ ρόλου τῆς Ὁρθοδοξίας ἐν Βαλκανίοις καὶ ἰδιαίτερος ἐν Ἀλβανίᾳ.

Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς ΠΟΛ. ΑΝ. κ. Σαμαρᾶς ἐπίσης ἐδήλωσεν, ὅτι «ὀφείλομεν ὅλοι ὀλόθερμη καὶ ὀλόπλευρη συμπαράστασι στὸ ἔργο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, διότι τὸ Πατριαρχεῖο εἶναι ὁ φορέας τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας».

Ἐξ ἄλλου ὁ Πρόεδρος τοῦ Συνασπισμοῦ κ. Ν. Κωνσταντόπουλος ἐτόνισεν, ὅτι «ἀκριβῶς ἐπειδὴ ἡ περίοδος εἶναι κρίσιμη καὶ δύσκολη, ἐπιβάλλεται νὰ ὑπάρχουν διαρκεῖς πρωτοβουλίες εἰρήνης καὶ φιλίας... Ὁ ρόλος τῆς Ὁρθοδοξίας εἶναι ρόλος εἰρήνης καὶ φιλίας. Στηρίζομε αὐτὴ τὴν πρωτοβουλία εἰρήνης καὶ φιλίας τοῦ Πατριάρχου καὶ πιστεύομε ὅτι μέσα ἀπ' αὐτοὺς τοὺς δρόμους μποροῦμε νὰ περπατήσουμε καὶ νὰ πάμε στὸν 21ον αἰῶνα, ποὺ θὰ δώσῃ ἀ-

παντήσεις στις μεγάλες αγωνίες και λαχτάρες του τόπου».

Χαρακτηριστική υπήρξε και η δήλωση του Υπουργού Έθνικης Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Γ. Παπανδρέου, όστις, ύποδεχόμενος τόν Παναγιώτατον Πατριάρχη εν Πάτιμ, ύπεγράμμισεν, ότι «στο πρόσωπό του ό λαός αναγνωρίζει τó οίκουμενικό μήνυμα τής Όρθοδοξίας στα Βαλκάνια και στην Εύρώπη και μάάλιστα σέ μιá εποχή, κατά την όποία όλόκληρος ό κόσμος έχει ανάγκη πνευματικής ήγεσίας».

Πνευματικά δικαιοδοσία

Ό Ειδικός Νομικός Σύμβουλος τής Έκκλησίας τής Ελλάδος και Κυβερνητικός Έπίτροπος τής Έκκλησίας Κρήτης κ. Γ. Ν. Λιλαίος, εν άξιολογώτατω άρθρω αύτου, όπερ έδημοσιεύθη εις άθηναικήν έφημερίδα, αναφερόμενος εις τόν Παναγιώτατον Οίκουμενικόν Πατριάρχη ως άνεγνωρισμένην Κεφαλήν τής Όρθοδοξίας, τονίζει ότι «οί δικαιοδοσίες του Οίκουμενικού Πατριάρχη είναι κυρίως πνευματικές και είναι άπολύτως ξένες πρòς κάθε έννοια κοσμικής έξουσίας. Συνεπώς οί επιθέσεις κατά του Οίκουμενικού Πατριάρχη εξ άφορμής τών περιοδειών του, ότι δήθεν επιδιώκεται ή έγκοσμίκευσις τής πνευματικής του έξουσίας, είναι τελείως άνυπόστατες...».

«Δέν πρέπει νά παραβλεφθεί και νά υποτιμηθεί ότι και ή τουρκική έφημερίδα "Χουριέτ", άξιολογώντας τις δηλώσεις του Οίκουμενικού Πατριάρχη κατά την περιοδεία του στα Δωδεκάνησα, τόν χαρακτηρίζει "πρεσβευτήν τής Έλληνο-Τουρκικής Φιλίας"».

Όθεν «επιβάλλεται εις τά, όπου γής, πνευματικά τέκνα του Οίκουμενικού Πατριάρχη νά ένισχύουν την ένωτικήν προσπάθεια Τούτου και νά μη δυσκολέψουν τó έργο Του».

Ό Όρθοδοξία εις την σημερινήν εποχήν

Περὶ τής άποστολής τής Όρθοδοξίας εν τῷ σημερινῷ κόσμῳ και ιδιαιτέρως εν Εύρώπη ώμίλησαν διακεκριμένοι Έλληνες πολιτικοί ού μόνον εξ άφορμής τής έπισκέψεως του Σεπτιού Οίκουμενικού Πατριάρχου εις τὰ Δωδεκάνησα και την Λέσβον, ως άνεφέραμεν εις προηγουμένως παρατηρήσεις, αλλά και επί τῆ εύκαιρία του άξιου ιδιαιτέρας εξάρσεως προσφάτου γεγονότος τής εν Αθήναις συγκλήσεως Συνεδρίου τών

Όρθοδόξων Βουλευτῶν τών Κοινοβουλίων τών Εύρωπαϊκῶν Κρατῶν.

Κατά την έναρξιν του Συνεδρίου άνεγνώσθησαν, εκτός τών βαρυσημάτων Μηνυμάτων τής Α.Θ.Π. του Οίκουμενικού Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου και του Μακ. Αρχιεπισκόπου Αθηνῶν κ. Σεραφείμ, Μήνυμα του Προέδρου τής Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνου Καραμανλή, εν τῷ όποίῳ, πρòς τοίς άλλοις, έπισημαίνονται τὰ έξής: «Ό άποστολή τής Όρθοδοξίας υπήρξε πάντοτε σημαντική στη διαδρομή τών αιώνων. Στη σημερινή όμως εποχή τών κοσμογονικῶν άνακατατάξεων, που συντελοούνται σ' όλόκληρο τόν κόσμο και σ' όλους τούς τομείς τής ανθρώπινης δραστηριότητας, ό ρόλος τής Όρθοδοξίας καθίσταται ακόμη σημαντικώτερος. Γιατί ή Όρθοδοξία ευαγγελίζεται την Ειρήνη, την Αγάπη και την Αδελφική Συνεργασία μεταξύ όλων τών λαών. Αξίες που τόσο τις χρειάζεται ό σημερινός κόσμος». Αναλόγου περιεχομένου υπήρξαν και τὰ πρòς τó Συνέδριον Μηνύματα του Προθυπουργού κ. Ανδρ. Παπανδρέου και του Αρχηγού τής Νέας Δημοκρατίας κ. Μ. Έβερτ.

Καρποί του Συνεδρίου Όρμυλίων Χαλκιδικής

Έν συνεχεία δέον νά μνημονευθῆ, ότι ό Πρόεδρος τής Βουλῆς τών Έλλήνων κ. Απ. Κακλαμάνης, κηρύσσων την έναρξιν του Συνεδρίου τών Όρθοδόξων Βουλευτῶν τών Κοινοβουλίων τών Εύρωπαϊκῶν Κρατῶν, είπε, εκτός άλλων, τὰ έξής:

«Ό Όρθοδοξία άποτελεί τόν συνδετικό διαχρονικό κρίκο τών λαών τής Κεντρικής και Ανατολικῆς Εύρώπης, γι' αυτό και υπήρξε εξαιρετικής σπουδαιότητος ή άπόφαση του πρώτου Συνεδρίου τής Χαλκιδικῆς για τῆ σύσταση Διακοινοβουλευτικής Έπιτροπῆς Όρθοδόξων Βουλευτῶν τών Κοινοβουλίων τών Εύρωπαϊκῶν Κρατῶν».

Ός έτόνισε καταλήγων ό Πρόεδρος του Έλληνικού Κοινοβουλίου, «ή πρωτοβουλία αύτή συναντά την άμέριστη συμπαράσταση τής Βουλῆς τών Έλλήνων, αλλά και όλόκληρου του Έλληνικού λαού, και πρέπει νά αξιοποιηθῆ άνάλογα άπό την Εύρωπαϊκή Ένωση, άφού έχει νά προσφέρει πολλά ή Όρθοδοξία στους Εύρωπαίους, ως πολιτιστική έκφραση».

Αξιόλογος υπήρξε και ό χαιρετισμός, τόν όποιον άπηύθυνεν εις τó Πανορθόδοξον Διακοινοβουλευτικόν Εύρωπαϊκόν Συνέδριον ό Αντι-

πρόεδρος τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Συμβουλίου καὶ Εὐρωπαϊκοῦ Συμβουλίου κ. Γεώργιος Ἀναστασόπουλος, ὁ ὁποῖος, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, εἶπε τὰ ἑξῆς: «Ἐνα χρόνο καὶ τέσσερις μῆνες, μετὰ τὴν διάσκεψη τῶν Ὁρυμλίων, ἢ σημερινὴ συνάντηση, μὲ τὴν συμμετοχὴν ἐκπροσώπων 17 Ἐθνικῶν Κοινοβουλίων τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν ἀποδεικνύει πόσους, τὸ πνεῦμα τῆς Χαλκιδικῆς, ἀπέφερε κίολας καρπούς. Ἐκ μέρους τοῦ Προέδρου τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου κ. Κλάους Χένς καὶ τῶν συναδέλφων μου, πού ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἐκπροσωπῶ σ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν αἴθουσα, θὰ ἤθελα θερμὰ νὰ συγχαρῶ τὴν Ἐπιτροπὴ Διορθοδόξων Σχέσεων τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων, γιὰ τὴν καινούρια τῆς αὐτὴ πρωτοβουλία».

Ἡ Ὁρθοδοξία ἐν τῇ Εὐρώπῃ

Ἐκ τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες ὠμίλησαν εἰς τὸ Συνέδριον τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ὁρθοδόξων Βουλευτῶν, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὰς Διορθοδόξους Σχέσεις Βουλευτῆς κ. Ὁρέστης Παπαστρατῆς ἐν εἰσηγήσει του ἐτόνισεν, ὅτι «στὴν νέα εὐρωπαϊκὴ πραγματικότητα, πού διαμορφώνεται» ὁ ρόλος τῆς Θρησκείας «μπορεῖ νὰ εἶναι καταλυτικὸς καί, ἐπειδὴ ἡ Ὁρθοδοξία διαθέτει τεράστια πληθυσμιακὴ δύναμη, μπορεῖ νὰ ἀποτρέψει τὸν φανατισμὸν, τὸν ἐθνικισμὸν, ἀκόμη καὶ τὸν πόλεμον καὶ παράλληλα νὰ βοηθήσει τὴν πολιτιστικὴ πορεία τῆς Εὐρώπης».

Ὡσαύτως ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς αὐτῆς Ἐπιτροπῆς Βουλευτῆς κ. Βασ. Κοραχᾶς ἐτόνισεν ὅτι «σκοπὸς τῆς προσπάθειας πού καταβάλλεται εἶναι νὰ ἀναδειχθῇ ὁ ρόλος τῆς Ὁρθοδοξίας μέσα στὴν Εὐρώπη, νὰ συμβάλῃ αὐτὴ μὲ τὸ οἰκουμενικὸν πνεῦμα ν' ἀποτελέσει τὴν γέφυρα μεταξὺ τῶν πολιτισμῶν Εὐρώπης καὶ Ἀσίας καὶ νὰ συνεργασθῇ μὲ τοὺς διεθνεῖς ὀργανισμοὺς γιὰ τὸ σεβασμὸν τοῦ πολιτιστικοῦ καὶ θρησκευτικοῦ χάρτη τῆς Εὐρώπης».

Κατόπιν προτάσεως τοῦ κ. Κοραχᾶ ἀπεφασίσθη, ὅπως ἐδρεύη ἐν Ἀθήναις ἡ μόνιμος ἐπταμελὴς Γραμματεία τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν Ὁρθοδόξων Βουλευτῶν τῆς Εὐρώπης, ἣτις θὰ ἔχη ὡς κυρίους στόχους παρεμβάσεις εἰς διεθνεῖς ὀργανισμοὺς· παραστάσεις καὶ ψηφίσματα πρὸς κυβερνήσεις, φορεῖς, Ἐκκλησία· διακηρύξεις ἀρχῶν· ἀποστολὰς ἀντιπροσωπειῶν εἰς κρίσιμα κέντρα ἀποφάσεων· διοργανῶσιν κοινοβουλευτικῶν συνεδρίων· δημιουργίαν συν-

δέσεων μετὰ παρεμφερῶν διεθνῶν ἢ τοπικῶν σωματίων κ.τ.τ.

Ἀναγκαῖα ἢ ἐναρμόνιαι τῆς κατακορύφου καὶ τῆς ὀριζοντίου διαστάσεως τῆς Ὁρθοδοξίας.

Αἱ περὶ Ὁρθοδοξίας θέσεις καὶ διακηρύξεις κορυφαίων Ἑλλήνων Πολιτικῶν, τὰς ὁποίας ἐμνημονεύσαμεν σχεδὸν εἰς πάσας τὰς προηγηθεῖσας παρατηρήσεις, εἶναι τῷ ὄντι ἐλπιδοφόροι καὶ ἀξιέπαινοι. Ὡσαύτως ἐλπιδοφόρος εἶναι ἡ συνεργασία τῶν Ὁρθοδόξων Βουλευτῶν τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοβουλίων πρὸς ὀργάνωσιν κοινῆς δράσεως.

Ἄλλὰ ὡς ἐπιτραπῆ νὰ τονίσωμεν, ὅτι διὰ νὰ ἀξιοποιηθῇ ὁ ἀνθρωπιστικὸς, πολιτιστικὸς, ἠθικοκοινωνικὸς καὶ εἰρηνοποιὸς δυναμισμὸς τῆς Ὁρθοδοξίας, τὸν ὁποῖον οὗτοι ἀξιεπαίνως προβάλλουν, πρέπει αὕτη νὰ μὴ συρρικνώνεται εἰς τὴν ὀριζοντίαν διάστασιν καὶ εἰς ἐνδοκοσμικὰς μόνον — ἀναμφιβόλως εὐγενεῖς — ἀνθρωπιστικὰς, πολιτιστικὰς ἢ καὶ ἀπλῶς «φολκλορικὰς» ἐπιδιώξεις καὶ ἐκδηλώσεις, ἀλλὰ νὰ ἀξιοποιῆται συγχρόνως καὶ πρωτίστως καὶ εἰς τὴν ὑπερβατικὴν καὶ κατακόρυφον Αὐτῆς διάστασιν, ἐν τῇ ὁποίᾳ οἱ Ὁρθόδοξοι πιστοὶ φθάνουν εἰς τὴν θέαν τοῦ Θαυραίου φωτὸς καὶ τὴν ἀναστάσιμον λυτρωτικὴν μέθεξιν τοῦ ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Λατρείᾳ συνεχιζομένου μυστικοῦ βίου τοῦ Χριστοῦ. Μόνον ἢ μέθεξις αὕτη εἶναι ἡ ζωτικὴ ἐντελέχεια καὶ ἡ γενεσιουργὸς αἰτία τοῦ ἀνθρωπιστικοῦ, πολιτιστικοῦ καὶ εἰρηνοποιουῦ δυναμιμοῦ τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ἡ ἀλήθεια αὕτη ὑπεμνήσθη κατὰ τινα τρόπον καὶ δι' ἄλλων λόγων πρὸς τοὺς μετασχόντας τοῦ Ὁρθοδόξου Διακοινοβουλευτικοῦ Συνεδρίου διὰ τῶν πρὸς αὐτοὺς Μηνυμάτων τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου καὶ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ.

Ε.Θ.

ΤΟ ΨΑΛΤΗΡΙΟΝ τοῦ Προφήτου καὶ Βασιλέως ΔΑΥΪΔ μετὰ τῶν ἐννέα Ὠδῶν... Ἐκδόση ΣΤ' (μὲ νέα φωτοστοιχειοθεσία), Ἀθήνα 1993, σσ. 208 (σχῆμα 17Χ24 ἑκατ.).

Στὰ πλαίσια ἀνανεώσεως τῶν λειτουργικῶν ἐκδόσεων, ἐγινε ἐξ ἀρχῆς στοιχειοθεσία μὲ εὐανάγνωστα γράμματα καὶ τοῦ Ψαλτηρίου. Μιὰ ἀκόμα προσφορὰ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας στὸν τόμῳ αὐτόν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Εἰς τὸν διεθνή ρωμαιοκαθολικὸν Τύπον ἐξακολουθοῦν νὰ παρουσιάζονται ἐπικρίσεις κατὰ τῆς αὐστηρᾶς στάσεως τοῦ Βατικανοῦ ἔναντι τῶν ἀποκλειομένων ἐκ τῆς Θείας Κοινωνίας διεzeugμένων, οἱ ὁποῖοι συνάπτουν δεῦτερον γάμον. Μάλιστα εἰς τὰς ἐπικρίσεις ταύτας ἀναφέρεται τὸ φιλόφρονον παράδειγμα τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολῆς. Προσφάτως λ.χ. ἡ διεθνὸς κυκλοφορίας «Νοτιογερμανικὴ Ἐφημερίς» (Süddeutsche Zeitung) ἐδημοσίευσε ἄρθρον τοῦ διακεκομμένου γερμανοῦ ἐν Limburg ρωμαιοκαθολικοῦ ἐπισκόπου Franz Kamphaus ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὅταν γάμοι ναυαγοῦν» (Wenn Ehen scheitern). Ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ὁ γερμανὸς ἐπίσκοπος τονίζει, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὰ ἑξῆς: «Τὰς Ἐκκλησίας τῆς Ἀνατολῆς καὶ τὴν Ρωμαιοκαθολικὴν Ἐκκλησίαν συνδέουν πολλὰ ἐν τῇ Διδασκαλίᾳ, τῷ Κηρύγματι καὶ τῇ Παραδόσει. Ἐπ' αὐτοῦ ὠμίλησε προσφάτως ὁ Πάπας Ἰωάννης - Παῦλος Β' ἐν τῷ ἐγγράφῳ του περὶ τῆς χειροτονίας τῶν γυναικῶν, εἰπὼν, ὅτι ἐπίσης αἱ Ἐκκλησίαι τῆς Ἀνατολῆς δὲν γνωρίζουν χειροτονίαν γυναικῶν - ἱερέων. Ἄλλ' ὅστις ἐπὶ τοιούτων προβλημάτων ὑπομνήσκει τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τὰς ἀδελφὰς τῆς Ἀνατολῆς, θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχη αὐτοὺς πρὸς ὀφθαλμῶν καὶ εἰς ἄλλας περιστάσεις. Αὐτὸ ἰσχύει ἐπίσης ἰδιαίτερος κατὰ τὴν "διπλωματικῶς εὐέλκτον" (geschmeidigen) ἀντιμετώπισιν τῶν διεzeugμένων καὶ τῶν ἐκ νέου ἐλθόντων εἰς γάμου κοινωνίαν διεzeugμένων. Αἱ Ἀνατολικαὶ Ἐκκλησίαι, ἐπικαλούμεναι τὴν μαρτυρίαν πλήθους Ἐκκλησιαστικῶν Πατέρων, ἐπιτρέπουν —μετὰ τὸ ναυάγιον τοῦ γάμου— τὴν τέλεσιν δευτέρου γάμου μετὰ παραπομπὴν εἰς τὴν φιλοφροσύνην τοῦ Θεοῦ. Λειτουργικῶς πραγματοποιοῦνται αὐτοὶ οἱ γάμοι κατ' οἰκονομίαν ὡς τελετὰ μετανόιας».

Χαρακτηριστικῶς ὁ ἐπίσκοπος Franz Kamphaus προσθέτει καὶ τὰ ἑξῆς: «Συμφώνως πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς Β' Συνόδου τοῦ Βατικανοῦ, ἡ (Ρ)Καθολικὴ Ἐκκλησία ἐπιτρέπει ὑπὸ ὠρισμένας προϋποθέσεις τὴν ἐκ μέρους Χριστιανῶν τῶν Ἀνατολικῶν καὶ Ὁρθοδόξων Ἐκ-

κλησιῶν λήψιν τῆς Θείας Κοινωνίας (ἐκ Ρωμαιοκαθολικῶν), μολοντί δὲν ὑφίσταται ἡ πλήρης ἐκκλησιαστικὴ κοινωνία. Εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις ἀνάγκης ὑπάρχει αὐτὴ ἡ δυνατότης ἀκόμη καὶ δι' εὐαγγελικοῦ (προτεστάντας) Χριστιανούς. Μήπως θὰ ἦτο δυνατόν ἐκ τῆς πράξεως ταύτης νὰ ἐξαγάγωμεν συμπεράσματα καὶ διὰ τὴν κατάστασιν (τὸ Status) ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἐξ ἐπόψεως ἐκκλησιαστικῆς ζοῦν εἰς ἓνα ἄκυρον γάμον; Δὲν πρέπει νὰ τοποθετῶνται εἰς χειροτέραν θέσιν ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι δὲν ἀνήκουν εἰς τὴν Ρωμαιοκαθολικὴν Ἐκκλησίαν».

—Τὴν 18ην καὶ 19ην Νοεμβρίου ἐ.ἔ. συνέρχεται ἐν Bonn-Bad Godesberg ἡ Ὀλομέλεια τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Γερμανῶν Ρωμαιοκαθολικῶν, ἵνα ἀσχοληθῇ, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, μετὰ τὸ ζήτημα τοῦ γάμου τῶν κληρικῶν. Πλέον συγκεκριμένως θὰ ἐξετάσῃ τὸ ἐγγράφον τῆς ὑπ' ἀρ. 8 Ὑποεπιτροπῆς διὰ τὰ «θεμελιώδη ποιμαντικὰ προβλήματα», συμφώνως πρὸς τὸ ὅποιον πρέπει νὰ διατυπωθῇ ἐπεῖγον αἴτημα εἰς τὸν Πάπαν, ἵνα ἀποσυνδεθῇ ἡ χειροτονία τῶν ἱερέων ἐκ τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀγαμίας. Ὡς τονίζεται ἐν τῷ ἐγγράφῳ τούτῳ «Τὸ χάρισμα τῆς ἀγαμίας δὲν συνδέεται κατ' οὐσίαν καὶ ἀναγκαίως πρὸς τὸ ἱερατικὸν λειτουργημα, ὡς δεικνύει ἐν βλέμμα εἰς τὰ Διατάγματα τῆς Β' Συνόδου τοῦ Βατικανοῦ καὶ εἰς τὰς μετὰ τῆς Ρώμης συνδεδεμένας (σύνιτικὰς) Ἀνατολικὰς Ἐκκλησίας».

Ε. Θ.

Ἡ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ.

Τὸ πρωτότυπο κείμενο μετὰφραση τοῦ Μητροπολίτου Σερβίων καὶ Κοζάνης Διονυσίου. Σχήμα 10X14, ἔκδοση πολυτελής, δίχρωμη, σσ. 96.

Ἡ ἀνυπέρβλητη θεία Λειτουργία τοῦ ἀγίου Ἰωάννου, μετὰ τὴν ἀφογή, εὐστοχη καὶ γλαφυρὴ ἐρμηνευτικὴ ἀπόδοσις τοῦ Σεβ. Κοζάνης κ. Διονυσίου, στὴν δίχρωμη ἐκτύπωση καὶ μετὰ τετράχρωμο ἐξώφυλλο, θὰ ἀποτελέσει στὰ χέρια τῶν Χριστιανῶν πολύτιμο λειτουργικὸ βοήθημα.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Μητροπολίτου Ζιχνών και Νευροκοπίου **Σπυρίδωνος Κυβετού: ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΤΗΣ ΟΣΙΟΠΑΡΘΕΝΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΔΟΜΗΡΟΥ - ΡΟΔΟΛΕΙΒΟΥΣ ΣΕΡΡΩΝ**. Ιστορικό -Βίος-Θαύματα-Παράκληση-Χαιρετισμοί-κ.λ.π. Β' Έκδοση (1992).

Πρόκειται για μιὰ μονογραφία που αναφέρεται στην ιστορία της νεοϊδρυθείσης Ίερας Μονής της Όσιοπαρθενομάρτυρος Αγίας Παρασκευής, ό όποία βρίσκεται μεταξύ Δομήρου και Ροδολείβους Σερρών. Είναί ή αρχαιότερη γυναικεία μονή της Μακεδονίας ή όποία άνηγέρθη κατά τους σκοτεινούς αιώνες στη θέση αυτή, για να προσφέρει έκτός των θρησκευτικών και άλλες ειδικές έθνικες υπηρεσίες, τὰ δίσεκτα εκείνα χρόνια.

Ήδη ή μονή μνημονεύεται σε έγγραφο του κράλη της Σερβίας Στεφάνου Δουσάν (1345) και επικυρώνεται στην άγιορειτική μονή των Ίβήρων.

Πρόκειται στην ουσία για ένα πολύτιμο κείμενο υπό τον τύπο των ιερών βυζαντινών και μεταβυζαντινών προσκυνηταρίων, πλουμισμένο με άγάπη, πίστη και πάθος από τὸ λόγιο συγγραφέα του. Δέν περιορίζεται όμως μόνο σε τοπογραφικά, ιστορικά και τεχνοκρατικά σχόλια, αλλά προσπαθεί να αναβιώσει όλη την αΐγλη της ιστορικής μονής στην ιστορική περιοχή του Παγγαίου.

Κέντρο πνευματικό του θρυλικού Παγγαίου και παλλάδιον ιερὸν εἶναι ή ιερά και σεβασμία Μονή της Εικοσιφοινίσσης (Κοσιφοινίσσης), ίδρυμα του μεγάλου Άσκητου Όσίου Γερμανού από τὸν Βίο του όποιου γνωρίζομεν κάθε σχετική λεπτομέρεια για τις συνθήκες άνιδρύσεως του σπουδαίου καθολικού της μονής, τὸ όποιο έχει διατηρήσει όλα τὰ τυπολογικά και μορφολογικά χαρακτηριστικά της εποχής του (10ος αιώνας).

Άναμφισβήτητα, γύρω από την ιστορική μονή, δορυφορικά, θα υπήρχαν Μετόχια Παραλαύρια, Ήουχαστήρια και καθίσματα παρόμοια μ' εκείνο τὸ αρχικό που είχε άνιδρύσει ό ίδιος, ό Άγιος και Ίδρυτής της Μονής Εικοσιφοινίσσης Γερμανός.

Έλάχιστα από αυτά έχουν διασωθεί μετά τις φοβερές βαρβαρικές έπιδρομές και λεηλασίες στην περιοχή, από τις όποιες τὰ μέγιστα υπέφεραν οι ιεροί τόποι καταφυγής των Όρθοδόξων Βυζαντινών - Έλλήνων Μοναχών από τὰ τραύματα των όποίων, τὰ έ-

σχατα μάλιστα τὰ όποία συνέβησαν κατά τὰ έτη του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου από τους Βουλγάρους, δέν έχουν άκόμη έπουλωθεί.

Είναί ή εποχή όπου, έκτός από τις καταστροφές που έπροξένησαν στο κτιριακό συγκρότημα της Μονής οι Βούλγαροι, απέσπασαν τὰ πολυτιμότερα Βυζαντινά ιερά κειμήλια και χειρόγραφα τὰ όποία σήμερα φυλάσσονται στο έπιστημονικό Κέντρο της Σόφιας Ίβάν Ντουίτσεφ και για τὰ όποία όλοι προσευχόμαστε να έπιστρέψουν κάποτε στη φυσική τους κοιτίδα.

Η έξάρτηση άλλωστε της Μονής από αυτόν τὸν ιερὸν χώρο, την μονήν Εικοσιφοινίσσης, μνημονεύεται και σε έπιγραφή του 1874, έντοιχισμένης στη μεσημβρινή πλευρά του καθολικού.

Άκολούθησαν καταστροφές (1904,1913 και 1917) μέχρις ότου τὸ 1924 ή αρχαία άνδρική μονή άνοικοδομηθεί υπό την σημερινή μορφή από τις μοναχές οι όποιες μέσα από την καταστροφή και τὸ ξεριζώμα του Ποντιακού Έλληνισμού στις μακρινές του πατρίδες βρήκαν καταφύγιο στα έρείπια της ιστορικής μονής της Αγίας Παρασκευής, κατά προτροπήν του Μητροπολίτου Δράμας, πρώην Χαλδίας και Κερασούντος μακαριστού Λεοντίου.

Οι άδελφές όμως έπροίκισαν την νέαν άναγεννώμενη μονή με πολύτιμα κειμήλια τὰ όποία κατόρθωσαν να διασώσουν από τη μονή του Άγίου Ίωάννου Προδρόμου στα Ίμαιρα του Πόντου.

Τὸ 1967/68 ολοκληρώθηκε ό περίβολος της Μονής και τὸ 1979/80 προστέθηκε στο καθολικό ό νέος νάρθηκας.

Έκτός από την σημαντική συλλογή ιερών εικόνων έντός του καθολικού φυλάσσονται πολύτιμα ιερά λείψανα, τὰ όποία περιγράφονται με περισσή προσοχή και λεπτομέρεια από τὸν Σεβασμιώτατο συγγραφέα του ιεροῦ έγχειριδίου.

Τὸ δεύτερο Κεφάλαιο έπιγράφεται «Οι πρώτες δοκιμασίες» και αναφέρεται στο Βίο της Αγίας. Άκολουθεί περιγραφή των θαυμάτων έν ζωή της Αγίας και στο τέταρτο Μέρος καταχωρούνται τὰ θαύματα που έπιτελέσθηκαν και αναφέρονται στα ιερά κειμήλια (εἰκόνες κ.λ.π) της μονής.

Στο πέμπτο Μέρος περιλαμβάνονται έγκωμιαστικοί Έκκλησιαστικοί Ύμνοι, Χαιρετισμοί, Εἰδικὸς Ύ-

μνος, Κτήτορες τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, Σταχυολογήματα περὶ Ὑπακοῆς καὶ ἄλλα διδάγματα αἰωνίου ζωῆς. Τὸ ἕνατο Μέρος ἐπιγράφεται «Χριστιανικὴ Καρδιοῦχο-γραφία» καὶ ἀποτελεῖ κείμενο προτρεπτικὸ πρὸς τὸν ὄσιον βίον, εἰκονογραφημένο μὲ συμβολικὲς γραφικὲς ἀπεικονίσεις.

Στὸ δέκατο Μέρος περιγράφεται ἡ «Θεῖα καὶ Οὐρανοδρόμος Κλίμακα» καὶ ὁ «Τελωνισμὸς τῶν ψυχῶν κατὰ τὴν ὥρα τοῦ θανάτου καὶ ἡ ἐναέριος διαμάχη Ἀγγέλων καὶ τῶν Πονηρῶν πνευμάτων».

Τὸ ἐνδέκατο Κεφάλαιο ἐπιγράφεται: «Ἱερὲς ὀπασίεις καὶ ὁμιλίες τῶν Ἁγίων μας κατὰ τὸ πέρασμα τῶν ψυχῶν στὸν Οὐρανό».

Τελειώνει δὲ τὸ πολῦτιμο ἐγχειρίδιο μὲ τὸν Λόγον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου Θεοφίλου διὰ τὴν μεγάλην ἀγωνίαν, τὸν φόβον καὶ τὸν τρόμον τῆς ψυχῆς, πρὸς τῆς ἐκδικάσεως αὐτῆς ἀπὸ τὸν δίκαιον Κριτὴν Ἰησοῦν Χριστόν.

Ἀκολουθεῖ ὁ Ἱερὸς Στολισμὸς τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς ἀπὸ τὸν Ἅγιο Κοσμᾶ τὸν Αἰτωλό, διάφοροι Βίοι Ἁγίων καὶ τελειώνει τὸ περιοπούδατο αὐτὸ βιβλίον μὲ ἱερὰ προτροπὴ καὶ ἀρχιερατικὴ πατρικὴ εὐχή.

Πρόκειται πραγματικὰ γιὰ τὸν κόπο ἐνὸς ἱεράρχου στὴ γῆ τῆς Μακεδονίας· ἔργο πού βασιζέται ἀφ' ἐνὸς μὲν στὸν ἀγῶνα διασώσεως τῶν ψυχῶν τοῦ Ποιμνίου του καὶ ἀφ' ἑτέρου στὴν ἴδρυσή καὶ στήριξη ἐπάνω σὲ γερὰ θεμέλια ἐνὸς ἱεροῦ Κοινοβίου σὲ τόπο ἱερὸ καὶ ἱστορικὸ, ὥστε μὲ τὴν ὀλοκλήρωσή του νὰ μπορέσει νὰ ἀκτινοβολήσῃ ὡς φάρος τῆς αἰγῆς, τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ.

Ν. Κ. ΜΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ
Καθηγητὴς τῆς Ἀρχιτεκτονικῆς
τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Μεθοδίου Γ. Φούγια, Μητροπολίτου Πισιδίας, **ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ**, Μέρος Πρῶτο μετὰ δύο παραρτημάτων, Ἐκδοσις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, χ.χ., σσ. 315.

Ἡ πολυμέρεια καὶ ἡ φιλοσοφικὴ διάθεση τοῦ συγγραφέως μᾶς χαρίζουν καὶ αὐτὲς τὶς σελίδες τοῦ βιβλίου¹, πού γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ ἀπεικονίζουν τὸ

μέγεθος τῆς προσφορᾶς τοῦ Ἑλληνισμοῦ πρὸς τὸν Χριστιανισμὸ καὶ τὴν ἀνθρωπότητα γενικώτερα. Ὁ Σεβασμιώτατος Πισιδίας, δόκιμος ἐπιστήμων μὲ διεθνή προβολή, γνώστης τῆς ἑλληνικῆς καὶ ξένης βιβλιογραφίας, ἐπιχειρεῖ νὰ ἐπισημάνει γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ τὴ συνεισφορὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ καὶ τῆ φιλοσοφικῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστιανικοῦ Μηνύματος, ὡς τῆ μόνῃ ἀλήθειᾳ πού πρέπει νὰ δεσπόζει. Μοναδικὴ Κληρονομιά γιὰ μᾶς σήμερα, μᾶς καθιστοῦν ὑπόχρεους σεβασμοῦ καὶ διατηρήσεως τῶν θεσμῶν ἐκείνων, πού προβάλλουν καὶ ἔξω ἀπὸ τὸν χωρὸ τὸν ἰδικό μας καὶ διαλαλοῦν τὴ μοναδικότητά μας.

Ἡ συνάντησις τῆς ἑλληνικῆς φιλοσοφίας μὲ τὸ κήρυγμα τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας, σφυρηλάτησε τὴν Ὁρθόδοξη πίστι μᾶς καὶ ἐνδυνάμωσε τὴν Πατερικὴ διδασκαλία ὡς τῆ μόνῃ ἀσφαλῆ ἔκφρασι τῶν ὑψηλῶν ἐννοιῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ. Τὶς ἀλήθειες αὐτὲς ἐπεξεργάζεται μὲ ἐπιτυχία ὁ συγγραφέας στὸ πρῶτο μέρος τοῦ βιβλίου του, δίνοντας τὸ στίγμα τῆς ἐπικαιρότητας μετὰ ἀπὸ τὰ ζοφερὰ νέφη πού ἐμφανίζονται ἐναντίον μας ἀπὸ ἐχθροὺς καὶ φίλους. Ἀρκεῖ μιὰ γρηγορὴ ματιὰ νὰ μεταπίσει καὶ τὸν πλέον ἄπιστο γιὰ τὶς ἀλήθειες αὐτὲς, πού ὄχι μόνο τώρα ἀλλὰ καὶ ἀνέκαθεν ἦταν ὁ ἀποφασιστικὸς παράγων πού ποδηγετοῦσε τὴν ἀνθρωπότητα. Ἐνας κοσμοϊστορικὸς λαός, ὅπως ἀποκαλεῖ τὸν Ἑλληνικὸ, ὁ φιλόσοφος καὶ διδάσκαλος Ἰωάννης Θεοδωρακόπουλος, διαφέντευε τὴν ἀνθρωπότητα ποδηγετώντας πνευματικὰ. Χαρακτηριστικὰ γράφει: «Ὁ Ἑλληνισμὸς καθ' ὅλη τὴν περίοδο τῆς ἱστορίας του ἔλαβε λιγώτερα ἀπ' ὅσα ἔδωσε». Μὲ αὐτὸ τὸ πνεῦμα κινούμενος ὁ Σεβασμιώτατος ὀριοθέτησε τὴν προσφορὰ του καὶ πάλι πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸν Ἑλληνισμὸ, προσφέροντας, ὅπως γράφει (σ. 13), τὴ βοήθεια πρὸς τὴ νέα γενιὰ τοῦ Ἀπόδημου Ἑλληνισμοῦ.

Ὁ συγγραφέας ξεκινώντας ἀπὸ τὰ δεδομένα τῆς σήμερον, ἐπισημαίνει ὡς ὄφειλε, τὶς ἀδυναμίες τῶν Νεοελλήνων νὰ διατηρήσουν πολλὰς φορὰς τὰ ιδεώδη τους. Ἡ ἀδιαφορία πού παρατηρεῖται στοὺς ἀρχόντες καὶ ἀρχομένους στὴ σύγχρονη Ἑλλάδα προβληματίζει τοὺς πάντες καὶ μόνο μερικὲς φωνὲς διαμαρτυρίας ἀκούγονται στὸν ἡμερήσιο Τύπο, οἱ ὁποῖες ὅμως δὲν εἶναι ἀρκετὲς νὰ ταράξουν τὰ λιμνάζοντα νερά. Τὸ ἐκπαιδευτικὸ μᾶς σύστημα πάσχει ἀπὸ τὶς πρόχειρες καὶ ἐσπευσμένες ἀλλαγές. Ἡ γλῶσσα μας συρρικνώνεται ἐκίνδυνα καὶ τὸ λεξιλόγιό κυρίως τῶν νέων ἀνθρώπων περιορίζεται στὸ ἐλάχιστο. Τοὺς θησαυροὺς τῆς ἀρχαίας γραμματείας, ἡμετέρας καὶ θύραθεν, ἀπεμπολήσαμε. Τὴ χριστιανικὴ μᾶς πίστι νοθεύσαμε, ἀπὸ τὶς συγκινήσεις τῆς λατρευτικῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλη-

1. Ἀναφέρω τὶς κριτικὲς πού ἔχω ὑπ' ὄψη μου: **Κούλας Σπηλιοπούλου**, Διαμαρτυρία γιὰ τὴν κατάρρευση τῶν Ἑλληνοχριστιανικῶν Ἰδεωδῶν... στὰ Νέα τοῦ Λονδίνου 24 Φεβρουαρίου 1994, σ. 7, **Δημ. Κούσιου**, Τὸ ἑλληνικὸ ὑπόβαθρο τοῦ Χριστιανισμοῦ, **Εὐρωπαρατηρητῆς** Βρυξελλῶν, Φεβρουαρίου 1994, σ. 11, **Φῶς** Καΐρου 21/11/1993 σελ. 4 κ.ά.

σίας απομακρυνθήκαμε. Για μᾶς σήμερα θεός μας εἶναι ὁ εὐδαιμονισμός, πὸν δεσπάζει σὲ ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς μας. Στὴν Εἰσαγωγή του ὁ Σεβ. κ. Μεθόδιος μᾶς ἐπισημαίνει, μὲ τὸν καλύτερο τρόπο, τὶς ἀρνητικὲς πράγματι θέσεις πὸν παρατηροῦνται σήμερα εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς, παρουσιάζοντας τὶς ἐποικοδομητικὲς θέσεις πὸν κατὰ καιροὺς πῆραν ὀρισμένοι. Ἰδιαίτερη μνεία κάνει γιὰ τὸν ἀείμνηστο διδάσκαλό μας Ἰωάννη Θεοδωρακόπουλο, πὸν μὲ τὶς τελευταῖες ὑποθήκες του στάθηκε προφητικὸς σὲ πολλὰ. Τὸ ἔργο τῆς θείας Ἀποκαλύψεως καὶ ὁ Χριστιανικὸς λόγος μὲ τὴ βοήθεια τῆς ἀρχαίας φιλοσοφίας ἀναπτέρωναν ἄλλοτε τοὺς νέους, προσανατολίζοντας τοὺς σὲ ἀσφαλὲς λιμάνι. Οἱ στόχοι τοὺς ἦταν ἐγγύηση γιὰ τὸ μέλλον τὸ δικό τους καὶ τὸ μέλλον τῆς πατρίδας. Σήμερα, πὸν οἱ σειρήνες τῆς Κίρκης εὐκόλα τοὺς παρασύρουν, δύσκολα βρῖσκουν τὸ δρόμο γιὰ τὴν ἐπιστροφή τους στὴν Ἰθάκη.

Ἡ ἀναδρομὴ στὸ παρελθὸν μὲ ἀφετηρία τὴν προπαρασκευὴ τοῦ Κόσμου γιὰ νὰ δεχθεῖ τὶς ἀλήθειες τοῦ Χριστιανισμοῦ, μὲ πρωτεύοντα ρόλο τὴν ἑλληνικὴ φιλοσοφικὴ σκέψη καὶ τὸν ἑλληνικὸ λόγον, θεμελιώνει τὶς κύριες ἀρχὲς τῶν σκέψεων τοῦ συγγραφέως. Τὰ μεγάλα Ἑλληνιστικὰ κέντρα τῶν Ἀθηνῶν, τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ τῆς Ἀντιοχείας προβάλλονται ὡς οἱ φάροι ἐκεῖνοι πὸν μεταλαμπαδεύουν τὴν ἑλληνικὴ φιλοσοφία καὶ γνώση καὶ δημιουργοῦν τὶς προϋποθέσεις τῆς συρροῆς τῶν νέων τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου. Βέβαια οἱ Σχολῆς τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ Ἀντιοχείας ὑπῆρξαν φυτώρια τῆς Θεολογικῆς σκέψης καὶ Ἐπιστήμης πὸν δίδαξαν ἀντίστοιχα μεγάλοι θεολόγοι καὶ διδάσκαλοι: Κλήμης, Ὠριγένης, Διονύσιος, Πιέριος, Ἀθανάσιος, Δίδυμος ὁ Τυφλός, Κύριλλος, Λουκιανὸς ὁ Σαμοσατέας, Διδώωρος ὁ Ταρσοῦ, Λιβάνιος κ.ἄ. Ἔτσι προβάλλεται ἀναμφισβήτητα ὁ Ἑλληνικὸς χαρακτήρας τῆς Ἀρχαίας Ἐκκλησίας καὶ σπουδαῖοι Ἐκκλησιαστικοὶ Πατέρες ἀναδεικνύονται προστάτες τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων, ὅπως ὁ Μέγας Βασίλειος κ.ἄ. Μέχρι τοῦ Τερτυλλιανοῦ, πὸν πρῶτος ἔγραψε στὴ λατινικὴ γλῶσσα ταυτοχρόνως μὲ τὴν Ἑλληνικὴ καὶ οἱ ἄλλοι Πατέρες τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ Ρωμαϊκὴ Ἐκκλησία ἐπισήμως χριστιανοποιεῖ τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα.

Ἡ Πλατωνικὴ φιλοσοφία, θεραπαινίδα τῆς Χριστιανικῆς πίστεως καὶ Θεολογίας, ἐνισχύει ἀποτελεσματικὰ τὴ διαμόρφωση τῆς Πατερικῆς Θεολογίας, ἡ ὁποία καὶ ἀποτελεῖ τὴν ὑγιά Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας. Ὁ Νεοπλατωνισμὸς δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο, παρὰ οἱ φιλοσοφικὲς ἰδέες τοῦ Πλάτωνα, ἐπενδυμένες μὲ τὶς ἀνάγκες καὶ τὶς τάσεις τῆς ἐποχῆς καὶ ὁ

ὁποῖος ὡς φιλοσοφικὸ ρεῦμα ἐμφανίστηκε ὡς ἀντίδραση κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἡ ἀνάπτυξη τοῦ Νεοπλατωνισμοῦ ἀνήκει στὸν Πλωτῖνο, ὁ ὁποῖος καὶ συστηματοποίησε τὴ διδασκαλία του. Πέραν τούτου ὁ Πλάτων, ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ὁ Πλωτῖνος εἶναι οἱ τρεῖς αὐθεντίες τῆς ἑλληνικῆς φιλοσοφίας πὸν παρέμειναν στὸ Χριστιανισμὸ καὶ βοήθησαν ἀποτελεσματικὰ στὴν ἀνάπτυξη τῆς Χριστιανικῆς Θεολογίας. Γιὰ τὴ δημιουργία αὐτοῦ τοῦ εὐφόρου κλίματος σημαντικὰ καὶ συστηματικὰ συνέβαλε ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα, ὁ ὁποῖα, ὡς γνωστόν, εἶναι καὶ ἡ γλῶσσα τοῦ Εὐαγγελίου.

Ἡ πληθώρα τῶν θεμάτων πὸν ἀναπτύσσονται στὶς σελίδες τοῦ βιβλίου καλύπτουν σχεδὸν ὅλο τὸ φάσμα τῶν γνώσεων ἐκεῖνων πὸν πράγματι χρειάζεται ὁ ἀναγνώστης - μελετητὴς γιὰ νὰ προσεγγίσει τὰ ἱστορικὰ δεδομένα καὶ νὰ μπορέσει νὰ ἐρμηνεύσει τὰ γεγονότα τοῦ σήμερα. Ἡ συνύπαρξη τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὑπῆρξε ἡ ἀποκορύφωση τῆς χάριτος τοῦ Κυρίου, ὅταν εἶπε τὸ περίφημο ἐκεῖνο «Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου» (Ἰωάννου ΙΒ' 23) μετὰ τὴν ἐπιθυμία τῶν Ἑλλήνων ἐκεῖνων προσκυνητῶν νὰ τὸν ἴδουν. Τὸ Εὐαγγέλιο προσκάλεσε ὅλα τὰ ἔθνη, ἀλλὰ οἱ Ἕλληνες, ὅπως παρατηρεῖ καὶ ὁ Χάρνακ, ἦσαν οἱ *primi inter pares*. Τὸ γεγονὸς ὅτι καὶ σήμερα χωρὶς κανένα ἐνδοιασμὸ τονίζεται ἀπὸ πολλοὺς ξένους σοφοὺς ἡ ἀξία τῆς ἑλληνικῆς κληρονομίας γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα, εἶναι παρήγορο. Ὁ συγγραφέας μὲ ἀπλοχεριὰ μᾶς παραθέτει γνώμες παλαιότερων καὶ συγχρόνων ξένων διανοητῶν, οἱ ὁποῖοι ἐπιγραμματικὰ ἐπισημαίνουν τὸ γεγονὸς καὶ μακαρίζουν γιὰ τὴν εὐνοια πὸν δέχθηκε ἡ ἀνθρωπότητα.

Χωρὶς νὰ εἶναι δυνατόν νὰ παρακολουθήσουμε τὴν ἀνάπτυξη ὄλων τῶν ἐπὶ μέρους θεμάτων, σταματῶ γιὰ λίγο στὸ «Προτεσταντισμὸς καὶ Ἑλληνισμὸς» γιὰ νὰ ἐπισημάνω τὴν ἐπίδραση πὸν ἄσκησε ἐπὶ τοῦ Προτεσταντισμοῦ τὸ Ἑλληνικὸ πνεῦμα καὶ ἰδιαίτερα στοὺς κορυφαίους μεταρρυθμιστὲς Λούθηρο, Καλβῖνο καὶ Μελάγχθωνα. Ὁ Μελάγχθων ἀναγνώριζε τοὺς Ἕλληνες Πατέρες ὡς αὐθεντικοὺς ἐρμηνευτὲς τῆς Καινῆς Διαθήκης καὶ ἐγγύτερα πρὸς τὶς πηγὲς τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ὁ δὲ Καλβῖνος ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ἰωάννη τὸ Χρυσόστομο, Πλάτωνα, Ἀριστοτέλη, Θεμιστιο, Κικέρωνα, Ὠριγένη καὶ Αὐγουστῖνο ἐπωφελεῖτο καὶ ἀπὸ τοὺς Στωϊκοὺς φιλοσόφους. Μεγάλον σεβασμὸ γιὰ τοὺς Ἕλληνες Πατέρες καὶ τὴν ἀρχαία ἑλληνικὴ γραμματεία καὶ φιλοσοφία, ἔδειχνε ὁ μέγας ἀνθρωπιστὴς Ἐρασμος (1469-1536). Ἀνεπανάληπτη παραμένει ἡ παράγραφος ἐκεῖνη τοῦ ἔργου του «Ἐγχει-

ΠΡΑΞΕΙΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΑΛΚΙΔΟΣ ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΚΟΙΜ. ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ

Πρακτικό 3

Τò ἐκκλησιαστικό συμβούλιο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου Βασιλικῶν συγκείμενον ἐκ τῶν κάτωθι ὑπογεγραμμένων αὐτοῦ μελῶν:

1. Τοῦ ἱερέως π. Σταματίου Μπασδέκη, Ἐφημερίου - Προέδρου.
2. Τοῦ Ἀντιπροέδρου Ἀναστασίου Κολάνου.
3. Τοῦ ταμίας Ζήση Τριανταφύλλου.
4. Τῶν μελῶν: Ἰωάννη Χαλιώτη, Εὐαγγέλου Μαγκούτα,

συνήλθεν σήμερον 8/6/94 εἰς τὸ γραφεῖο τοῦ εἰρημένου Ι. Ναοῦ διὰ τὸ κάτωθι θέμα:

Περὶ συστάσεως ἐιδικῆς ἐνοριακῆς ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ Κανονισμοῦ λειτουργίας Πνευματικῶν Κέντρου ἱεροῦ Ναοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου Βασιλικῶν.

Ὁ αἰδεσμι. Πρόεδρος τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι. Ναοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου Βασιλικῶν εἰσηγεῖται περὶ τοῦ διορισμοῦ ἐιδικῆς ἐνοριακῆς ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ κανονισμοῦ λειτουργίας Πνευματικῶν Κέντρου ἐνορίας Κοιμήσεως Θεοτόκου Βασιλικῶν Χαλκίδος. Τὸ ἐκκλησιαστικό συμβού-

ρίδιο τοῦ Χριστιανοῦ Στρατιώτη» (1504) ποὺ γράφει: «Παρακαλῶ τοὺς συνοφάντες μου νὰ καταλάβουν πὺς ἀφιέρωσα τὰ νειάτα μου μελετώντας μὲ πάθος τ' ἀρχαῖα γράμματα καὶ μὲ πολλὰ ξενύχτια μπόρεσα ν' ἀποκτήσω μιὰ μέτρια γνώση τῆς λατινικῆς καὶ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας, ὄχι γιὰτὶ ἀναζητοῦσα κάποια μάταιη δόξα ἢ γιὰ νὰ εὐφράνω μ' ἀσήμαντες χαρὲς τὸ πνεῦμα μου, ἀλλὰ γιὰ νὰ ὁμορφήνω τὸ ναὸ τοῦ Κυρίου, ποὺ τὸν ντροπιάζουν ἢ ἀμάθεια καὶ ἢ βαρβαρότητα' γιὰ νὰ στολίσω μὲ πλούτη παραγνωρισμένα καὶ νὰ παρακινήσω τίς γενναῖες διάνοιες ν' ἀγαπήσουν τίς ἅγιες Γραφές» (Μωρίας Ἐγκώμιον, Ἡριδανὸς 1970, σ. 9).

Ἡ πορεία τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας καθόλου πρέπει νὰ εἶναι πὺ δυναμική, γιὰτὶ πολλὰ εἶναι σήμερα τὰ ἐμπόδια ποὺ προβάλλει. Τὸ δρόμο χαράσσει μὲ ὑπευθυνότητα ὁ Σεβασμιώτατος Παιδίας κ. Μεθόδιος μὲ τὸ περισπούδαστο ἔργο του.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΥΚ. ΦΟΡΟΠΟΥΛΟΣ

λιο ἀφοῦ ἄκουσε τὴν εἰσήγηση τοῦ αἰδεσιμώτατου προέδρου καὶ μὲ διαλογικὴ συζήτηση ἀποφαίνεται ὁμοφώνως: Ἐγκρίνει τὴν εἰσήγηση τοῦ αἰδ. προέδρου περὶ συστάσεως ἐιδικῆς ἐνοριακῆς ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ Κανονισμοῦ λειτουργίας Πνευματικῶν Κέντρου Ἱ. Ναοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου Βασιλικῶν Χαλκίδος ὡς κατωτέρω καὶ παρακαλεῖ τὸ σεβαστὸ Μητροπολιτικό Συμβούλιο τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Χαλκίδος ὅπως ἐγκρίνει τὴν πρόταση ταύτη καὶ τὴ δημοσίευσή αὐτὴ στὸ περιοδικὸ «Ἐκκλησία».

Ἐν Βασιλικῶν τῆ 8/6/94

Ὁ πρόεδρος

Ἱερεὺς Στ. Μπασδέκης

Τὰ μέλη

Ἀναστάσιος Κολάνος

Ἰωάννης Χαλιώτης

Ζήσης Τριανταφύλλου

Εὐάγγελος Μαγκούτας

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΕΝΟΡΙΑΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ - ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΝΟΡΙΑΣ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΧΑΛΚΙΔΟΣ

Ἄρθρον 1

Συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 17 παρ. 5 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 8/79 κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, περὶ ἱερῶν Ναῶν καὶ ἐνοριῶν, συνιστῶμεν διὰ τὴν ἐνορίαν ἡμῶν ἐιδικὴν ἐνοριακὴν ἐπιτροπὴν, ἥτις σκοποῦσα εἰς τὴν ψυχοπνευματικὴν καὶ ὑλικὴν προαγωγὴν τῆς ἐνορίας, ἀναλαμβάνει τὴν ἴδρυσιν καὶ λειτουργίαν πνευματικῶν κέντρου ἐν τῇ ἐνορίᾳ.

Ἄρθρον 2

Σκοποὶ τῆς ἐιδικῆς ἐνοριακῆς ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ ὑπ' αὐτὴν Πνευματικῶν Κέντρου εἶναι:

1) Ἡ μεταξὺ τῶν ἐνοριτῶν καὶ μάλιστα τῶν νέων, καλλιέργεια ὀρθοδόξου Χριστιανικοῦ φρονήματος καὶ ἀνάπτυξις Ἑλληνορθοδόξου συνειδήσεως καὶ ἀγωγῆς.

2) Ἡ κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς ὀρθοδόξου Χριστιανικῆς Πίστεως, συνειδητοποίησις τῆς ἰδέας περὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν Κοινωνίαν.

3) Ἡ ἐξύψωσις τοῦ ἠθικοῦ, θρησκευτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ φρονήματος καὶ ἡ δημιουργία ζήλου πρὸς μελέτην τῆς Ἁγίας Γραφῆς, τῶν παραδόσεων τῆς Ἐκκλησίας, ὡς καὶ πλήρης γνώσις τῆς χριστιαν-

νικης ὀρθοδόξου διδασκαλίας διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ἑτεροδόξων καὶ τὴν ἀπόκρουσιν τῶν ὑλιστικῶν καὶ ἀθεϊστικῶν τάσεων.

4) Ἡ καλλιέργεια τῆς ἀγάπης πρὸς τὰς ἐπιστήμας, τὰς τέχνας, τὴν μουσικὴν, τὰς καλλιτεχνικὰς ἐνασχολήσεις καὶ πρὸς τὴν ἐνάσκησιν τούτων, ὡς λειτουργημάτων ἐν τῇ κοινωνίᾳ.

5) Ἡ διὰ παντὸς μέσου ὑποβοήθησις τῆς οἰκονομικῆς εἰς τὴν καλὴν ἑλληνοχριστιανικὴν ἀνατροφὴν τῶν νέων.

Ἄρθρον 3

Μέσα πρὸς ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν εἶναι:

- 1) Τὸ ἐν τῇ ἐνορία Πνευματικὸν Κέντρον.
- 2) Ἡ δημιουργία τμημάτων ψυχαγωγίας, μουσικῆς καὶ λοιπῶν ἐκδηλώσεων, καλλιτεχνικοῦ, ψυχαγωγικοῦ καὶ μορφωτικοῦ περιεχομένου καὶ ἡ ἴδρυσις βιβλιοθήκης.
- 3) Ἡ καθιέρωσις ἀπονομῆς ἐπάθλων εἰς ἀριστεύοντας μαθητὰς Γυμνασίου - Λυκείου καὶ φοιτητὰς Ἀνωτάτων Σχολῶν.
- 4) Ἡ οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις ἀπόρων μαθητῶν διὰ παρακολούθησιν φροντιστηριακῶν μαθημάτων, προμήθειαν γραφικῆς ὕλης κλπ.
- 5) Αἱ πάσης φύσεως ἐκδηλώσεις μὲ διαλέξεις καὶ ὁμιλίας θρησκευτικοῦ, ἐπιστημονικοῦ, κοινωνικοῦ καὶ καλλιτεχνικοῦ περιεχομένου.
- 6) Ἡ ἐν γένει δημιουργία κλίματος ἠθικῆς, κοινωνικῆς καὶ θρησκευτικῆς ἀνατάσεως τῶν ἐνοριτῶν.

Ἄρθρον 4

Ἐποπτεία - Ἐλεγχος

Ἡ εἰδικὴ ἐνοριακὴ ἐπιτροπὴ τελεῖ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν:

- α) Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Χαλκίδος, ἀναπληρωμένου ὑπὸ τῶν νομίμων ἀναπληρωτῶν του.
- β) Ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐποπτείαν καὶ ἔλεγχον τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, εἰς ὃ καὶ λογοδοτεῖ.

Ἄρθρον 5

Διοικητικὸν Συμβούλιον - Θητεία

Ἡ εἰδικὴ ἐνοριακὴ ἐπιτροπὴ τῆς ἐνορίας ἀποτελεῖται ἐκ πέντε (5) μελῶν τακτικῶν μετὰ ἰσαριθμῶν ἀναπληρωματικῶν, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ἱερέως - ἐφημερίου τῆς ἐνορίας, διοριζομένων κατόπιν προτάσεως τοῦ Ἐκκλ. Συμβουλίου, ὑπὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου. Ἡ ὡς ἄνω συγκροτούμενη ἐπιτροπὴ, συνεργομένη εἰς συνεδρίαν, τῇ προσκλήσει τοῦ Προέδρου, ἐκλέγει διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας τὸν Ἀντιπρόεδρον, τὸν Γραμματέα, τὸν Ταμίαν καὶ τὸν Κοσμήτορα - Διευθυντὴν τοῦ Πνευματικοῦ Κέν-

τροῦ καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀναφέρει τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκλογῆς ταύτης εἰς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Χαλκίδος, ὅστις διὰ σχετικοῦ Μητροπολιτικοῦ Γράμματος ἀπονέμει τὴν εὐχὴν καὶ εὐλογίαν αὐτοῦ πρὸς εὐδόωσιν τῆς ἱερᾶς ἀποστολῆς τῆς Ἐπιτροπῆς - Διοικήσεως καὶ ἐγκρίνει ταύτην. Τὰ μέλη τῆς εἰδικῆς ἐνοριακῆς ἐπιτροπῆς προσφέρουσι τὰς ὑπηρεσίας αὐτῶν ἀμισθί. Ἐὰν δέ τις ἐξ αὐτῶν ἀπουσιάζει ἀδικαιολογήτως ἀπὸ τρεῖς συνεχεῖς συνεδριάσεις τῆς ἐπιτροπῆς, ἀντικαθίστανται, διὰ διορισμοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω τακτικοῦ καὶ ἀναπληρωματικοῦ μέλους. Ὡσαύτως, ἐὰν τις, ἐκ τῶν τὴν εἰδικὴν ἐπιτροπὴν ἀπαρτιζόντων μελῶν δὲν ἐκτελεῖ τὰ καθήκοντα αὐτοῦ καλῶς ἢ ἐὰν αἱ ἐνέργειαι αὐτοῦ ἀντιστρατεύονται εἰς τοὺς ἀνωτέρω ἐκτεθέντας σκοπούς, ἀντικαθίσταται, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, τῇ προτάσει τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου, ὑπὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ. Ἡ θητεία τῆς ἐπιτροπῆς ἀκολουθοῦσα τὴν θητείαν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν τοιοῦτων ὀρίζεται τριετῆς.

Ἄρθρον 6

Καθήκοντα Διοικήσεως

α) Κατόπιν ἀποφάσεως τῆς εἰδικῆς ἐνοριακῆς ἐπιτροπῆς, ὁ Πρόεδρος καλεῖ τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον, ὡς ἀρμόδιον κατὰ τὸν νόμον, νὰ ἐκπροσωπήσῃ καὶ ἐνεργήσῃ διὰ τὴν ἐπιτροπὴν καὶ τὸ Πνευματικὸν Κέντρον δικαστικῶς, καὶ ἐξωδίκως, ἐνώπιον πάσης διοικητικῆς, δικαστικῆς καὶ Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς, ὅπως καὶ συμβληθῇ ἐξ ὀνόματος αὐτῆς καὶ διὰ λογαριασμόν της. Ὡσαύτως ὁ Πρόεδρος ὑπογράφει μετὰ τοῦ Γραμματέως τὴν ἀλληλογραφίαν καὶ ἐπικυρώνει τὰ ἀντίγραφα καὶ ἀποσπάσματα τῶν πρακτικῶν συνεδριῶν αὐτῆς.

β) Τὸν Πρόεδρον τῆς εἰδικῆς ἐνοριακῆς ἐπιτροπῆς ἀπόντα ἢ κωλυόμενον ἀναπληροῖ ὁ Ἀντιπρόεδρος ἢ μέλος αὐτῆς τῆς ἐπιτροπῆς τῇ γραπτῇ ἐξουσιοδοτήσει τοῦ Προέδρου.

γ) Ὁ Γραμματέας τηρεῖ τὸ Ἀρχεῖον, τὸ βιβλίον πρακτικῶν, τὸ πρωτόκολλον ἀλληλογραφίας, συνυπογράφει μετὰ τοῦ Προέδρου τὴν ἀλληλογραφίαν καὶ τὰ ἐντάλματα πληρωμῶν καὶ φυλάσσει τὴν σφραγίδα.

δ) Τὰ πρακτικὰ συνεδριάσεων ὑπογράφονται παρὰ πάντων τῶν παρόντων μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς.

ε) Ὁ Ταμίαις ἔχει τὴν εὐθύνην τῆς ταμειακῆς κινήσεως, τηρεῖ τὸ βιβλίον ταμείου, τὸν φάκελον ἐνταλμάτων καὶ ἀποδείξεων πληρωμῆς, ὑποχρεούμενος πάντοτε νὰ λογοδοτῇ εἰς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον ἢ τὸν Πρόεδρον αὐτοῦ, ὅταν τοῦτο ζητηθῇ ὑπ' αὐτῶν.

στ) Ὁ Ταμίαις δύναται νὰ κρατῇ εἰς χεῖρας αὐτοῦ ποσὸν μέχρις 50.000 δραχμῶν. Τὸ πλεόν τούτου καταθέτει ἐπ' ὀνόματι τῆς ἐπιτροπῆς εἰς τινα

Τράπεζαν ή Ταχ. Ταμειυτήριο, τής ανάληψης αὐτῶν γινομένης, ὡσάκις ἂν δεήσει, διὰ πράξεως τῆς ἐπιτροπῆς.

ζ) Ὁ Ὑπεύθυνος - Κοσμήτωρ ἐπιμελεῖται ὄλων τῶν ἐκδηλώσεων τοῦ ἰδρύματος, τὰς ὁποίας ἀποφασίζει ἢ ἐπιτροπή, προγραμματίζει καὶ ὀργανώνει αὐτάς, ἐν γένει φροντίζει διὰ τὰς δημοσίας ἐμφανίσεις καὶ σχέσεις συνεργαζόμενος μὲ ὄλα τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς. Δι' ἐκάστην ἐκδήλωσιν δύναται νὰ ὀρίζεται εἰδικὸς βοηθὸς τοῦ ὑπευθύνου.

Ἄρθρον 7

Ἄρμοδιότητες ἐπιτροπῆς

α) Ἐπιλαμβάνεται παντὸς ζητήματος, τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου, τὴν σύστασιν καὶ ἐποπτεῖαν τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἐν τῇ παραγράφῳ β' τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος Ὀργανισμοῦ τμημάτων.

β) Συντάσσει τὸν ἐτήσιον προϋπολογισμόν.

γ) Διορίζει καὶ παύει τὸ ἀναγκαῖον ἔμμισθον προσωπικόν.

δ) Ὀρίζει τὰ ποσὰ τῆς ἀντιμισθίας τοῦ προσωπικοῦ, δι' εἰδικῶν συμβάσεων, ἐν τῷ πλαισίῳ πάντοτε τῆς κειμένης νομοθεσίας καὶ τῶν δυνατοτήτων. Αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν. Ἐν περιπτώσει δὲ ἰσοψηφίας νικᾷ ἡ ψήφος τοῦ Προέδρου.

Ἄρθρον 8

Συνεδρία Ἐπιτροπῆς - Ἀπαρτία

Ἡ Ἐπιτροπή συνεδριάζει κατόπιν προσκλήσεως τοῦ προέδρου ἢ ἐὰν ζητήσῃ τοῦτο ἐγγράφως 3 μέλη αὐτῆς. Τὰ θέματα συζητοῦνται, κατὰ σειράν, ὡς ταῦτα ἀναγράφονται εἰς τὴν πρόσκλησιν. Δύναται ὅμως πρὸ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, κατόπιν εἰδικῆς ἀποφάσεως, νὰ συζητηθῶσι καὶ ἄλλα θέματα ἐπείγοντα. Ἡ ἐπιτροπή συνεδριάζουσα εὐρίσκειται ἐν ἀπαρτίᾳ, ἐφ' ὅσον παρίστανται 2 μέλη καὶ ὁ πρόεδρος αὐτῆς ἢ ὁ ἀντιπρόεδρος, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι οὗτος ἔχει ἐξουσιοδοτηθῆ πρὸς τοῦτο ἐγγράφως ὑπὸ τοῦ προέδρου.

Ἄρθρον 9

Σφραγὶς τῆς ἐπιτροπῆς

Ἡ ἐπιτροπή καὶ τὸ ὑπ' αὐτὴν λειτουργοῦν Πνευματικὸν Κέντρον ἔχουσι σφραγίδα κυκλικήν, παρὰ τὴν περιφέρειαν τῆς ὁποίας ἀναγράφεται: ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ, ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ, εἰς δὲ τὸ κέντρον αὐτῆς ἐξεῖκονίζεται ἡ ἱερὰ εἰκὼν Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου.

Ἄρθρον 10

Πόροι τοῦ Ἰδρύματος

Οἱ πόροι τῆς ἐπιτροπῆς, συμφώνως τῇ γ' παρα-

γράφῳ τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 8/79 Κανονισμοῦ, οἵτινες εἶναι ἀφορολόγητοι, ἐπιβάλλεται νὰ ἀναγράφονται εἰς τὰ ἀνάλογα ὀικονομικὰ βιβλία καὶ νὰ δικαιολογοῦνται καταλλήλως. Οὗτοι δὲ εἶναι:

α) Μηνιαία συνδρομὴ τῶν ἐνοριτῶν.

β) Ἐπιχορηγήσεις τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς ἐνορίας καὶ τυχὸν τοιαῦτα τῶν Ἱερῶν Ναῶν τῆς περιοχῆς.

γ) Δωρεαί, κληρονομίαι καὶ κληροδοσίαι ὑπὸ ὄρον, μὲ πράξιν ἀποδοχῆς ὑπὸ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ συμβουλίου.

δ) Εἰσφοραὶ τοῦ Δήμου ἢ Κοινότητος ἢ τοῦ Δημοσίου, ἢ παντὸς ἐτέρου ὀργανισμοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ Δικαίου.

ε) Ἔσοδα ἐκ λαχειοφόρων ἀγορῶν καὶ ἐτέρων προσφορῶν ἐν προκειμένῳ ἐκδηλώσεων.

στ) Τὸ ὑπὲρ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων καὶ Νεότητος κονδύλιον τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ καθ' ὅσον ἢ ἐπιτροπή ἀναλαμβάνει ὄλα τὰ ἔξοδα τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων. Τὸ κονδύλιον τοῦτο δὲν δύναται νὰ εἶναι μικρότερον τοῦ τοιούτου προηγουμένου ἔτους, ἀξανάμενον κατὰ τὴν ὀικονομικὴν δυνατότητα τοῦ Ἱ. Ναοῦ.

Ἄρθρον 11

Διάθεσις τῶν πόρων

α) Διὰ τὴν ἀντιμέτωπισιν τῶν ἐξόδων λειτουργίας τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου, Κατηχητικῶν Σχολείων, ἐνοικίων (ἐὰν παραστῆ ἀνάγκη), φωτισμοῦ, ὑδρεύσεως κ.λπ.

β) Διὰ τὴν ἐπίπλωσιν καὶ τὸν ἐν γένει ἀνάλογον ἐξοπλισμὸν τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου.

γ) Διὰ τὴν ἀμοιβὴν τοῦ προσληφθησομένου προσωπικοῦ, ὡς καὶ τὴν ἀμοιβὴν καθηγητῶν διὰ φροντιστηριακὰ μαθήματα ἢ διὰ τὴν εἰς μαθητὰς ἐκμάθησιν ξένων γλωσσῶν, μουσικῆς κτλ.

δ) Διὰ τὴν προμήθειαν βιβλίων πρὸς ἐμπλουτισμὸν τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου.

ε) Διὰ τὴν ἀγορὰ ὀργάνων μουσικῆς κλπ.

στ) Διὰ τὴν ἐπιδότησιν ἀτόμων χρηζόντων ὀικονομικῆς βοήθειας καὶ ἐνισχύσεως καὶ διὰ βράβευσιν τῶν ἐν γένει ἀριστούχων μαθητῶν.

Ἄρθρον 12

Ἡ ἐπιτροπή τηρεῖ βιβλία: πρακτικῶν, ταμείου, κτηματολογίου εἰς τὸ ὁποῖον ἀναγράφεται ὀλόκληρος ἢ κινήτῃ καὶ ἀκίνητος περιουσία ἢ διαχειριζομένη ὑπ' αὐτῆς καὶ δίδει ἀποδείξεις εἰσπράξεων καὶ ἐντάλματα πληρωμῆς.

Ἄρθρον 13

Ἡ ἐπιτροπή δὲν δύναται νὰ διαλυθῆ ἄλλως ἢ μὴ δι' ὀμοφώνου καὶ ἠτιολογημένης ἀποφάσεως τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ συμβουλίου καὶ τῆ ἐγκρίσει τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου, ὀπότε, ἢ τυχὸν κινήτῃ

καὶ ἀκίνητος περιουσία τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου περιέρχεται εἰς τὸν ἐνοριακὸν Ναὸν ἢ τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν, ἐὰν τοῦτο εἰδικῶς ἀποφασισθῇ ὑπὸ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ συμβουλίου.

Ἄρθρον 14

Ἐπὶ παντὸς θέματος μὴ διαλαμβανομένου εἰς τὸν παρόντα κανονισμόν ἀποφασίζει, εἰσηγήσει τῆς ἐπιτροπῆς, τὸ ἐκκλησιαστικὸν συμβούλιον, τῇ ἐγκρίσει τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 15

Ὁ παρὸν κανονισμὸς τροποποιεῖται δι' ἀποφάσεως τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ συμβουλίου ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 16

Ὁ παρὸν κανονισμὸς ἰσχύει ἀπὸ τῆς νομίμου ἐγκρίσεώς του ὑπὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Χαλκίδος καὶ τῇ δημοσιεύσει του εἰς τὸ Περιοδικὸν «Ἐκκλησία», τῇ φροντίδι τῆς Ἱ. Μητροπόλεως.

Ἐν Βασιλικῇ τῇ 3/6/94

Ὁ πρόεδρος

Ἱερεὺς Στ. Μπασδέκης

Τὰ μέλη

Ἀναστάσιος Κολάνος

Ἰωάννης Χαλιώτης

Ζήσης Τριανταφύλλου

Εὐάγγελος Μαγκούτας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΥΘΗΡΩΝ ΤΟ ΗΓΟΥΜΕΝΟΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΟΣΙΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τῇ 31/8/94

Ἄριθ. Πράξεως Ἡγουμενοσυμβουλίου 4/94

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Θεοδώρου συγκείμενον ἐκ τῶν: Πανοσιωτάτου Ἀρχιμ. Κυρίλλου Σταυροπούλου, Ἡγουμένου, Πανοσιωτάτου Ἀρχιμ. Πέτρου Κασιμάτη καὶ Ἱεροδιακόνου Σεραφεῖμ Μαρσέλου, Συμβούλων, συνελθὼν εἰς Συνεδρίασιν ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς σήμερον τῇ 31ῃ Αὐγούστου 1994, ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 4ην ἀπογευματινὴν, εἰς ἕκτακτον συνεδρίαν καὶ ἔχον ὑπ' ὄψιν:

1) Τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἀδελφότης ἡμῶν ἀνέρχεται εἰς ἕξ (6) ἐγκαταβιοῦντας ἀδελφούς, πλέον ἑτέρων ἑπτὰ (7) οἱ ὅποιοι τυγχάνωσι ἐγγεγραμμένοι ἐν τῷ Μοναχολογίῳ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ δὲν ἐγκαταβιοῦν σήμερον ἐν αὐτῇ.

2) Τὸ ἄρθρον 39 παρ. 4 τοῦ Νόμου 590/1977 ΦΕΚ 146 Α' «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» τὸ ὁποῖον ὀρίζει ὅτι τὰ τῆς ὀργανώσεως καὶ προαγωγῆς τοῦ πνευματικοῦ βίου καὶ τὰ τῆς διοικήσεως τῆς Μονῆς καθορίζονται ὑπὸ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου δι' «Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ» δημοσιευομένου διὰ τοῦ Ἐπισήμου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Δελτίου, «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

3) Τὸ ἄρθρ. 2 παράγ. Β' τοῦ Κανονισμοῦ 39/1972 ΦΕΚ 103 Α' «Περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι Ὁρθοδόξων Ἱερῶν Μονῶν καὶ Ἡσυχαστηρίων», ὅπερ ἐπιβάλλει τὴν λειτουργίαν τῶν Ἱερῶν Μονῶν ἐπὶ τῇ βάσει ἰδίου Κανονισμοῦ, ἐγκρινομένου ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καὶ

4) Τὴν ἀπόλυτον ἀνάγκην διοικήσεως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς δι' Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ, συμφώνως πρὸς τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας καὶ τοὺς ὀρισμοὺς τῶν ἀνωτέρω διατάξεων,

Ἀφοῦ ἐμεριμνήσαμε διὰ τὴν συγκρότησιν Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ, συμφώνως πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς Ἀδελφότητος καὶ τῆς ἰδιαιτερότητος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἡμῶν, ἣν διακονοῦμεν, κινούμενοι ἐντὸς τῶν πλαισίων τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν διατάξεων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πολιτείας, ἐθέσαμεν τοῦτον ὑπ' ὄψιν τῆς Ἀδελφότητος ἢ ὁποῖα ὁμοφώνως ἐνέκρινε τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀντιρρήσεως καὶ προέτεινε τὴν ὑποβολὴν του ἀρμοδίως πρὸς ἐγκρισιν, ἀναθέσασα τὰς περαιτέρω ἐνεργείας τῷ ἀγίῳ Καθηγουμένῳ.

Εἰς βεβαίωσιν ὅθεν τῶν ἀνωτέρω ὑπογράφεται ἢ παρούσα Πρᾶξις ὑφ' ἀπάσης τῆς Ἀδελφότητος.

Ο ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ

Ἀρχιμ. Κύριλλος Σταυρόπουλος

Η ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ

Ἀρχιμ. Δημήτριος Καλημέρης

Ἀρχιμ. Σαμψὼν Σταθάς

Ἀρχιμ. Πέτρος Κασιμάτης

Ἀρχιμ. Ἰάκωβος Βασιλείου

Ἀρχιμ. Νεῖλος Μουσελῆς

Ἀρχιμ. Φρουμέντιος Δημητρίου

Διάκ. Σεραφεῖμ Μαρσέλος

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΝΔΡΩΑΣ ΚΟΙΝΟΒΙΑΚΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΟΣΙΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΗΣ

Χάριτι τῆς Μιάς, Ἀγίας, Ὁμοουσίου καὶ Ἀδαι-

ρέτου Τριάδος, πρεσβείας τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας καὶ ἱκεσίαις τοῦ Ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Θεοδώρου, δομητοροῦ ταύτης, εὐλογία δὲ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κυθήρων κ.κ. Ἰακώβου,

Προβαίνομεν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ τῆς Μοναστηριακῆς Ἀδελφότητος ἡμῶν, ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 39 παρ. 4 τοῦ Ν. 590/77 περὶ «Καταστατικῶν Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τὴν ἀπὸ 10-4-93 ἀπόφασιν τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῆς Ἀδελφότητος, καταστρωθεῖσαν ἐν τῷ Κώδικι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Ἄρθρον 1

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου κειμένη εἰς τὴν νῆσον τῶν Κυθήρων καὶ πλησίον τῆς Κοινότητος Ἀρωνιαδίκων καθιδρύθη καὶ καθηγιάσθη ὑπὸ τοῦ Ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Θεοδώρου.

Ἐκτοτε συνεχίζει ἀδιαλείπτως τὴν δοξολογίαν τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἄσκησιν τῶν ἐν αὐτῇ διαβιούντων συμφώνως πρὸς τὰς μοναχικὰς ἐπαγγελίας καὶ τοὺς περὶ μοναχικοῦ βίου ἱεροὺς Κανόνας καὶ τὰ μοναχικὰ θέσμια τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἄρθρον 2

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ ἐπέχει θέσιν, ὡς πρὸς τὰς νομικὰς αὐτῆς σχέσεις, Ἐκκλησιαστικοῦ Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου.

Τὴν μοναστικὴν Ἀδελφότητα συγκροτοῦν πάντες οἱ ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ ἐγκαταβιούντες ἀδελφοί, θεωρεῖται δὲ ὑφισταμένη καὶ λειτουργοῦσα καὶ ἐὰν ἀπομείνῃ ἐν αὐτῇ ἔστω καὶ εἷς ἀδελφὸς αὐτῆς.

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ἅπανσι αἱ ἐξουσίαι καὶ τὰ καθήκοντα, τ' ἀναγραφόμενα εἰς τὸν παρόντα Κονονισμόν, συγκεντροῦνται εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, οὗτος δὲ ἐκπροσωπεῖ τὴν Ἱερὰν Μονὴν εἰς πάσας τὰς πρὸς τρίτους σχέσεις, συναλλαγὰς, συνεργασίας, διαχειριστικὰς πράξεις κ.λπ. καθ' ὅσον ἐξακολουθεῖ νὰ ὑφίσταται τὸ Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

Κανονικὰ ἄρμοδιότητες Ἐπισκόπου

Ἄρθρον 3

Ὁ ἐκάστοτε Μητροπολίτης Κυθήρων:

Μνημονεύεται ἐν πάσαις ταῖς ἱεραῖς ἀκολουθίαις. Ἀσκεῖ πατρικῶς καὶ προστατευτικῶς τὴν πνευματικὴν ἐποπτεῖαν ἐπὶ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ παρακολουθεῖ τὴν κατὰ τοὺς Θεῖους καὶ Ἱεροὺς Κανόνας λειτουργίαν αὐτῆς.

Χειροθετεῖ καὶ ἐγκαθιδρύει τὸν ἐκλεγέντα Ἡ-

γούμενον εἰς τὴν Ἱερὰν Μονήν.

Ἐγκρίνει τὰς κουρὰς τῶν ἀδελφῶν.

Ἀνακρίνει τὰ κανονικὰ παραπτώματα τῶν ἐν αὐτῇ διαβιούντων Μοναχῶν, ἐὰν δὲν θεραπεύονται διὰ τῶν πνευματικῶν παρεμβάσεων τοῦ Ἡγουμένου.

Ἐλέγχει τὴν νομιμότητα τῆς οἰκονομικῆς διαχείρισεως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

Φροντίζει διὰ τὸν ἀπρόσκοπτον πνευματικὸν βίον τῶν Μοναχῶν, κατὰ τὰ πρότυπα τῆς Ὁρθοδόξου ἀσκήσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Ἄρθρον 4

Εἰσαγωγή εἰς δοκιμασίαν τῶν ἀδελφῶν

Ὁ δόκιμος Μοναχὸς δέον ὅπως, κατὰ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας, ἔχη τὴν νόμιμον διὰ τὴν ἄσκησιν πάσης δικαιοπραξίας ἡλικίαν.

Δυνατὸν νὰ γίνουν δεκτοὶ ὡς δόκιμοι καὶ μὴ συμπληρώσαντες εἰσέτι τὴν νόμιμον ἡλικίαν, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει θερμότης ζήλου, ὠριμότης σκέψεως καὶ συγκατάθεσις γονέων ἢ κηδεμόνων.

Ὁ χρόνος δοκιμασίας κυμαίνεται ἀπὸ ἐν ἑὼς τρία ἔτη, ἐξαρτωμένου ἐκ τῆς πνευματικῆς ὠριμότητος τοῦ δοκίμου, δυνατὸν πάντως κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ἢ νὰ παραταθῆ πέραν τῆς τριετίας ἢ νὰ συρρικνωθῆ. Μετὰ τὴν ὀλοκλήρωσιν τῆς δοκιμασίας προτάσει τοῦ Ἡγουμένου καὶ ἀποφάσει τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, ἐγκρίσει δὲ καὶ εὐλογία τοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτου Κυθήρων ὁ δόκιμος κείρεται Μοναχός.

Δόκιμος Μοναχὸς ἐγκαταλείψας τὴν Μονὴν καὶ ἐπιθυμῶν νὰ ἐπιστρέψῃ, γίνεται δεκτὸς μόνον ἐφ' ὅσον ἐγκρίνει τοῦτο ὁ Ἡγούμενος, ἐντάσσεται δὲ εἰς τὴν σειρὰν τῶν πρεσβείων Δοκίμου, ὡς ἐὰν προσήρχετο κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν Μονήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

Ἄρθρον 5

Καθήκοντα Μοναχῶν

Πᾶς δόκιμος ὀφείλει, τακτικῶς καὶ εἰλικρινῶς, νὰ ἐμπιστεύεται τοὺς λογισμοὺς του εἰς τὸν Καθηγούμενον καὶ νὰ ὑποτάσσεται μετὰ σεβασμοῦ, τόσον εἰς τὸν Καθηγούμενον, ὅσον καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἀδελφοὺς. Ὄφειλε νὰ ἐργάζεται μετὰ ζήλου εἰς πάντα τὰ διακονήματα καὶ μετὰ προθυμίας νὰ θέτῃ μετάνοιαν καὶ νὰ αἰτεῖται συγχώρησιν διὰ πάσαν παρακοὴν ἢ παράβασίν του. Ἡ ὀλιγωρία καὶ ἡ ἀπροθυμία τοῦ δοκίμου εἰς θέματα τῆς μετανοίας καὶ τῆς συγχωρήσεως ἢ ἡ ἔλλειψις πνεύματος συνεργασίας μετὰ τῶν πρεσβυτέρων μοναχῶν ἀποτελεῖ λόγον ἀπομακρύσεως ἐκ τῆς Ἀδελφότητος.

Πάντες οἱ ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ ἐγκαταβιούντες Μο-

ναχοὶ καὶ Δόκιμοι ὀφείλουν νὰ βιοῦν ἐν νηστεία καὶ προσευχῇ, ἐν ἀγάπῃ καὶ ὁμοφροσύνῃ, ἐν ταπεινοφροσύνῃ καὶ ἀκτημοσύνῃ.

Πάντες οἱ ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ ἀδελφοὶ ὀφείλουν νὰ προσφέρουν ἐργασίαν εἰς τὸ ἐπιτασσόμενον διακόνημα. Δὲν ἐπιτρέπεται ἄρνησις ἀδελφοῦ εἰς τὸ ὀριζόμενον διακόνημα, ἢ δὲ τυχὸν ἐμμονὴ εἰς τὴν ἄρνησιν συνεπάγεται ἐπιτίμιον ὡς καὶ ἡ ἀμετανοησία συνεπάγεται τὴν συζήτησιν ἐν τῷ Ἡγουμενοσυμβουλίῳ τῆς θέσεώς του ἐν τῇ Ἀδελφότητι.

Οἱ νεώτεροι ἀδελφοὶ ὀφείλουν νὰ ἀπονέμουν τὸν ὀφειλόμενον σεβασμὸν εἰς τοὺς πρεσβυτέρους, οἱ ὁποῖοι ὡσαύτως θὰ πρέπει νὰ περιβάλλουν μετ' ἀγάπης καὶ κατανοήσεως τοὺς νεωτέρους. Ἡ τάξις τῶν πρεσβειῶν δοκιμῆς, ἢ κουράς τηρεῖται ἀπολύτως εἰς τε τὴν τράπεζαν, τὴν ἐκκλησίαν καὶ εἰς πᾶσαν σύναξιν.

Ἄμα τῇ κρούσει τοῦ σημάντρου, οἱ μοναχοὶ ὀφείλουν νὰ προσέρχωνται ἐγκαίρως εἰς τὸν ναὸν καὶ τὴν τράπεζαν, πάντοτε εὐπρεπῶς ἐνδεδυμένοι καὶ ἅπασαι αἱ κινήσεις των ἐν τῇ Μονῇ νὰ χαρακτηρίζωνται ὑπὸ κοσμιότητος καὶ σεμνότητος.

Ὁ Ἡγούμενος δύναται νὰ ἐπιβάλλῃ ἐπιτίμιον εἰς τοὺς ἄνευ ἀποχρώντος λόγου ἀπουσιάζοντας ἢ βραδύνοντας, διὰ τὴν ἀπροθυμίαν αὐτῶν.

Αἱ κεκανονισμέναι νηστεΐαι τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας εἶναι ὑποχρεωτικαὶ δι' ἅπαντας τοὺς Μοναχοὺς, οἱ ὁποῖοι ὑποχρεοῦνται νὰ τρώγουν ἐν σιωπῇ, ἀκούοντες τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Συναξαρίου ἢ Πατερικοῦ κειμένου καὶ ἐν κοινῇ τραπέζῃ. Ἡ ἀπουσία ἀπὸ τὴν κοινὴν τράπεζαν ἐπιτρέπεται μόνον κατόπιν εὐλογίας τοῦ Ἡγουμένου διὰ λόγους ἀσθενείας ἢ ἀφεύκτου ἐργασίας.

Οὐδὲν διακόνημα εἶναι ἰσόβιον ἢ ὀριστικόν.

Κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ἡγουμένου, τὰ διακονήματα δύνανται νὰ ἐναλλάσσονται κατὰ τακτὰ διαστήματα καὶ συμφώνως πάντοτε πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς Μονῆς.

Ἡ συμπεριφορὰ τῶν ἀδελφῶν εἰς τὰς κοινὰς συνάξεις τῆς Ἀδελφότητος θὰ πρέπει νὰ διέπεται ὑπὸ πνεύματος ἀπολύτου σεβασμοῦ ἐναντι ἀλλήλων.

Αἱ ἀπόψεις ἐκάστου ἐκτίθενται κατόπιν εὐλογίας τοῦ Ἡγουμένου, δυναμένου νὰ ἀφαιρῇ τὸν λόγον ὡς ἄκυρος διαπιστώνει ἐκτροπὴν. Αἱ διαφωνίαι θὰ πρέπει νὰ διατυποῦνται ἐν σαφηνείᾳ καὶ πραότητι καὶ ἐν πνεύματι σεβασμοῦ καὶ εὐλαβείας.

Ἄρθρον 6

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ ἐγκαταβιούτων δοκίμων καὶ κεκαρμένων ἀδελφῶν, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν οἰκονομικῶν δυνατοτήτων καὶ τῶν κτιριακῶν ἐγκαταστάσεων αὐτῆς ὀρίζεται εἰς δέκα πέντε (15).

Ἀποκλείεται ἢ κατὰ τύπους μόνον ἐγγραφή εἰς τὸ Μοναχολόγιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ὡς καὶ ἡ εἰσδοχὴ ξενοκούρων εἰς τὴν ἀδελφότητα.

Ἄρθρον 7

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον δύναται ν' ἀποφασίσῃ τὴν ἐπανένταξιν ἐν τῇ Ἀδελφότητι, οἰκειοθελῶς ἀποχωρήσαντος ἀδελφοῦ, ἐφ' ὅσον ἐπιστρέψῃ αὐθρομήτως ἐντὸς μηνὸς μετ' εἰλικρινοῦς μετανοίας καὶ τοῦτο μόνον ἐφ' ἅπαξ.

Δύναται ἐπίσης ν' ἀποφασίσῃ ἂν ὁ οὕτως ἐπιστρέψας ἀδελφός, ἀπόλλυσι τὴν σειρὰν τῶν πρεσβειῶν καὶ τίθεται εἰς τὴν τελευταίαν θέσιν, ἢ διατηρεῖ τὴν ἣν κατεῖχεν θέσιν.

Ἡ πέραν τοῦ μηνὸς ἀναιτιολόγητος ἀπουσία ἀδελφοῦ ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ἀποτελεῖ ἰσχυρὸν λόγον διαγραφῆς του ἐκ τοῦ Μοναχολογίου αὐτῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'

Ἄρθρον 8

Διοίκησις - Ὅργανα αὐτῆς

Τὴν διοίκησιν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἀσκεῖ ὁ Ἡγούμενος μετὰ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

Ὁ Ἡγούμενος εἶναι αἰρετός, ἀσκῶν τὰ καθήκοντά του ἰσοβίως. Εἰς περίπτωσιν ὅμως καθ' ἣν ἠθελεν ἀποδειχθῆ ἀνεπαρκής, ἢ ἐὰν παραβιάσῃ βαναύσως τὸν κανονισμὸν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, συνεχίσει δὲ ἐκτρεπόμενος παρὰ τὴν γραπτὴν παρατήρησιν ὑπὸ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου διὰ δύο τουλάχιστον φορὰς καὶ τρίτον ὑπὸ τῆς ὀλομελείας τῆς ἀδελφότητος, τότε προτείνεται, τῇ ἐγγράφῳ εἰσηγήσει τῶν 2/3 ἐκ τῶν μελῶν τῆς ὀλομελείας τῆς Ἀδελφότητος, πρὸς τὸν οἰκεῖον Μητροπολίτην, ἢ ἐκπτώσει αὐτοῦ.

Ὁ Μητροπολίτης ὀφείλει νὰ ζητήσῃ ἐξηγήσεις καὶ νὰ προτρέψῃ τὸν Ἡγούμενον εἰς διόρθωσιν, δύναται δὲ νὰ κηρύξῃ τὴν θέσιν ἐν χρεΐᾳ, ὅτε καὶ ἐνεργεῖται νέα ἐκλογή, κατὰ τὰ ὑπὸ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ὀριζόμενα.

Ὁ Ἡγούμενος πρέπει νὰ προέρχεται ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἱερομονάχων ἢ μοναχῶν καὶ νὰ ἐγκαταβιοῖ ὡς ἀδελφὸς εἰς τὴν Μονήν.

Ὁ Ἡγούμενος ἐν περιπτώσει ἀπουσίας ἢ ἀσθενείας αὐτοῦ, ἀναπληροῦται ὑπὸ τοῦ ὀριζομένου, κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ, ἀδελφοῦ, προτεινομένου ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

Ἐν περιπτώσει θανάτου, παραιτήσεως ἢ ἐκπτώσεως τοῦ Ἡγουμένου, ὁ Μητροπολίτης ὀρίζει τοποτηρητὴν τὸν πρῶτον τῇ τάξει κουράς τῶν Ἡγουμενοσυμβούλων, ἐπιφορτιζόμενον μετὰ τὴν διεξαγωγὴν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τοῦ θανάτου, τῆς παραιτήσεως ἢ τῆς ἐκπτώσεως, ἐκλογῶν διὰ τὴν ἀνάδειξιν τοῦ νέου Κανονικοῦ Ἡγουμένου.

Ἄρθρον 9
Ἐκλογὴ Ἠγουμένου

Ὁ Ἠγούμενος ἐκλέγεται διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν ἐχόντων δικαίωμα ψήφου ἀδελφῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ διὰ πλειοψηφίας τῶν 2/3 τῶν ἐγκύρων ψηφοδελτίων.

Ὅργανον προετοιμασίας καὶ διεξαγωγῆς τῶν ἐκλογῶν εἶναι τὸ Ἠγουμενοσυμβούλιον ἢ ἡ ἐφορευτικὴ ἐπιτροπὴ, ἀποτελουμένη ἐκ τῶν τριῶν ἀρχαιοτέρων τῆ τάξει κουράς καὶ ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ ἐγκαταβιούστων Μοναχῶν, ὡσάκις δὲν ὑπάρχει ἐκλεγμένον Ἠγουμενοσυμβούλιον, ἢ καὶ δύο ἐκλεγμένοι σύμβουλοι μετὰ τοῦ ἀρχαιότερου τῆ τάξει κουράς Μοναχοῦ. Ἡ ἐφορευτικὴ ἐπιτροπὴ ὑποχρεοῦται νὰ ἐνημερώσῃ τὴν Ἀδελφότητα, ἐξ ἡμέρας ἐνωρίτερον τουλάχιστον, περὶ τῆς ἐπικειμένης ἐκλογῆς, δι' ἀνακοινώσεως εἰς μεσημβρινὴν τράπεζαν καὶ δι' ἀναρτήσεως τῆς ἐγγράφου γνωστοποιήσεως εἰς τὴν εἰσοδὸν τῆς τραπέζης.

Δικαίωμα ἐκλέγειν ἔχουν ἅπαντες οἱ ἀδελφοί, ἀνεξαρτήτως χρόνου προσελεύσεώς των εἰς τὴν Ἱερὰν Μονήν.

Ἐκλόγιοι δὲ πρέπει νὰ εἶναι οἱ διακρινόμενοι διὰ τὰ πνευματικὰ καὶ διανοητικὰ χαρίσματα τους ἱερομόναχοι καὶ μοναχοί. Ἀπαραίτητος προϋπόθεσις ἐκλογῆς τυγχάνει πάντοτε ἡ συνεχῆς ἐγκαταβίωσις τῶν μοναχῶν εἰς τὴν Ἱερὰν Μονήν.

Ἡ ἐκλογὴ διενεργεῖται ἡμέραν Κυριακὴν ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ ἀμέσως μετὰ τὴν πρωϊνὴν ἀκολουθίαν, διὰ ψηφοδελτίου δακτυλογραφημένου καὶ ἐσφραγισμένου διὰ τῆς σφραγίδος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, εἰς τὸ ὁποῖον εἶναι ἀναγεγραμμένα τὰ ὀνόματα ὄλων τῶν ἀδελφῶν τῶν ἐχόντων τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγεσθαι καὶ τὸ ὁποῖον διανέμεται εἰς ὅλους τοὺς παρευρισκομένους ἀδελφούς, εὐθύνη τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς. Ἐκαστος ψηφοφόρος δύναται νὰ ἐπιλέξῃ, διὰ τοῦ σημείου τοῦ σταυροῦ, ἓνα μόνον ὑποψήφιον ἐκ τοῦ εἰς χεῖρας του ψηφοδελτίου.

Τὰ ψηφοδέλτια τοποθετοῦνται ἐντὸς ὁμοιομόρφων ἐσφραγισμένων φακέλλων καὶ ρίπτονται ὑπὸ τῶν μοναχῶν ἐντὸς ἡλεγγμένης ἐκ τῶν προτέρων ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἀσφαλοῦς ψηφοδόχου, ὑπογράφουν δ' ἐν ταυτῷ εἰς εἰδικὸν πρωτόκολλον ψηφοφορίας. Ἡ δι' ἀντιπροσώπου ψήφισις ἀποκλείεται.

Εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν οὐδεὶς τῶν ὑποψηφίων ἤθελε συγκεντρώσει τὸ ἀπαιτούμενον ποσοστὸν τῶν 2/3 τῶν ἐγκύρων ψήφων, ἡ ἐκλογὴ ἐπαναλαμβάνεται ἄνευ διακοπῆς τῆς Συνελεύσεως. Εἰς τὴν ἐπαναληπτικὴν ἐκλογὴν συμμετέχουν οἱ δύο λαβόντες τὰς περισσοτέρας ψήφους κατὰ τὴν πρώτην ψηφοφορίαν, ἐκλέγεται δὲ ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος θὰ πλειοψηφίση τοῦ ἐτέρου ἔστω καὶ κατὰ μίαν ψήφον. Ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας τῶν δύο, Ἠγούμε-

νος ἀνακηρύσσεται ὁ ἔχων τὰ πρεσβεῖα τῆς κουράς.

Ἄμα τῷ πέρατι τῆς ἐκλογῆς, μερίμνη τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς, ἀνοίγεται ἡ ψηφοδόχος καὶ καταμετροῦνται τὰ ψηφοδέλτια ἐνώπιον τῆς Ἀδελφότητος. Μετὰ τὸ πέρας τῆς καταμετρήσεως συντάσσεται πρακτικὸν περὶ τῆς ὅλης διαδικασίας τῆς ἐκλογῆς, τῶν ὀνοματεπωνύμων τῶν ἐψηφισμένων, ὡς καὶ τῶν ληφθεισῶν ψήφων μετὰ ρητῆς μνείας τοῦ κατὰ τὸν παρόντα κανονισμὸν ἐκλεγέντος Ἠγουμένου. Τὸ πρακτικὸν τοῦτο ὑπογράφεται ὑπὸ τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς, ὡς ἐπίσης καὶ ὑπὸ πάντων τῶν ψηφισάντων ἀδελφῶν. Τὸ πρακτικὸν τοῦτο ἐν ἀντιγράφῳ κοινοποιεῖται ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν εἰς τὸν Μητροπολίτην Κυθήρων, ὁ ὁποῖος παρακαλεῖται νὰ δώσῃ τὴν εὐλογίαν του καὶ νὰ προβῇ εἰς τὴν καθιερωμένην χειροθεσίαν τοῦ ἐκλεγέντος νέου Ἠγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

Ἐνστάσεις διὰ τὸ κύρος τῆς ἐκλογῆς εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποβληθοῦν ἀμέσως μετὰ τὴν ἀνακοίνωσιν τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐκλογῆς καὶ πρὸ τῆς κοινοποιήσεως αὐτῆς εἰς τὸν Μητροπολίτην. Ἐπὶ τῶν τυχόν ἐνστάσεων ἀποφαίνεται ἡ Συνέλευσις τῶν ἀδελφῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς διὰ τῆς πλειοψηφίας τῶν 2/3 τῶν ψηφισάντων. Ἐὰν ἡ ἀπόρριψις μιᾶς ἐνστάσεως δὲν συγκεντρώσῃ τὰ 2/3 τῶν ψηφισάντων, τότε παραπέμπεται πρὸς τὸν Μητροπολίτην, ὁ ὁποῖος ὀφείλει νὰ ἀποφανθῇ ἐντὸς πέντε ἡμερῶν. Ἐν περιπτώσει ἐπαρκῶς ἠτιολογημένης δικαίωσεως τῶν ἐνισταμένων, ὁ Μητροπολίτης διατάσσει τὴν διενέργειαν νέων ἐκλογῶν ἐντὸς δέκα ἡμερῶν. Ἡ ἀπόφασις τοῦ Μητροπολίτου ὑπόκειται εἰς ἔφεσιν ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους κοινοποιήσεώς της.

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρξουν ἐνστάσεις κατὰ τοῦ κύρους τῆς ἐκλογῆς, ὁ Μητροπολίτης ἐντὸς δεκαήμερου μετὰ τὴν ἐκλογὴν προέρχεται εἰς τὴν ἐγκατάστασιν τοῦ νέου Ἠγουμένου.

Ἄρθρον 10

Ἐκλογὴ Ἠγουμενοσυμβουλίου

Τὸ Ἠγουμενοσυμβούλιον ἀπαρτίζεται ἀπὸ τρία μέλη, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ Ἠγουμένου. Τὰ δύο μέλη τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου ἐκλέγονται ἀνὰ τριετίαν, μὲ δυνατότητα ἐπανεκλογῆς.

Τὰ τῆς ἐκλογῆς τῶν μελῶν τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου μεριμνᾷ ὁ Ἠγούμενος τῆς Μονῆς. Συγκροτεῖ τριμελῆ ἐπιτροπὴν, ἀπαρτιζομένην ἐκ τοῦ Ἠγουμένου, ὡς Προέδρου καὶ τῶν ἀπερχομένων Ἠγουμενοσυμβούλων, ὡς μελῶν, ἢ τῶν πρώτων τῆς τάξει κουράς Μοναχῶν, εἰς περίπτωσιν ἐκλογῆς τοῦ πρώτου Ἠγουμενοσυμβουλίου.

Ἡ ἐφορευτικὴ ἐπιτροπὴ, ἐπὶ ἡμέρας πρὸ τῶν

ἐκλογῶν καὶ κατὰ τὴν ὥραν τῆς μεσημβρινῆς τραπέζης, ἀνακοινώνει τὴν ἐπικειμένην ἐκλογὴν, ἀναρτώντας γραπτὴν περὶ τούτου εἰδοποίησιν εἰς τὴν εἴσοδον τῆς τραπέζης.

Ἡ ἰδία ἐπιτροπὴ μεριμᾶ διὰ τὴν κατάρτισιν τῆς καταστάσεως τῶν ἐκλογίμων καὶ τῶν ἐχόντων δικαίωμα ψήφου Μοναχῶν, ὡς καὶ διὰ τὰς λοιπὰς διαδικασίας, ἀναλόγους πρὸς τὰς ἰσχυούσας περὶ τῆς ἐκλογῆς Ἠγουμένου, μετὰ τοῦ δικαιώματος σημειώσεως ἐπὶ τοῦ ψηφοδελτίου δύο σταυρῶν προτιμήσεως, ἥτοι ὅσα καὶ τὰ μέλη τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου.

Οἱ δύο μοναχοί, οἱ ὅποιοι θὰ λάβουν τοὺς περισσότερους σταυροὺς προτιμήσεως καὶ ἐφ' ὅσον οἱ σταυροὶ ἐκάστου ὑπερβαίνουν τὸ 50% τῶν ἐγκύρων ψηφοδελτίων, θεωροῦνται ἐκλεγμένοι Ἠγουμενοσυμβούλοι.

Ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας θεωροῦνται ἐκλεγμένοι οἱ κατὰ τὴν τάξιν τῆς κουρᾶς ἀρχαιότεροι μοναχοί. Εἰς περίπτωσιν μὴ συμπληρώσεως τοῦ ποσοστοῦ 50% ἡ ἐκλογὴ ἐπαναλαμβάνεται μόνον διὰ τὸ μέλος, τὸ ὁποῖον δὲν ἔλαβε τὸ ἀνωτέρω ποσοστόν.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐκλογῆς ἡ ἐφορευτικὴ ἐπιτροπὴ συντάσσει πρακτικὸν ἐκλογῆς τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου, τὸ ὁποῖον ὑπογράφει τόσον ἡ ἐπιτροπὴ, ὅσον καὶ ὅλοι οἱ ψηφίσαντες Μοναχοί.

Ἀντίγραφον τοῦ πρακτικοῦ ὑποβάλλεται, μερίμνη τοῦ Ἠγουμένου, ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς εἰς τὸν Μητροπολίτην πρὸς εὐλογίαν καὶ ἐγκρισιν. Περὶ τὰς ἐνστάσεις ἰσχύουν κατ' ἀναλογίαν τὰ ἰσχύοντα καὶ ἐπὶ ἐκλογῆς Ἠγουμένου.

Ἐὰν δὲν ὑπάρξουν ἐνστάσεις, ὁ Μητροπολίτης προέρχεται εἰς ἐγκρισιν τῆς γενομένης ἐκλογῆς. Μέχρι ἐγκρίσεως τῆς ἐκλογῆς τῶν νέων Ἠγουμενοσυμβούλων, οἱ ἀπερχόμενοι συνεχίζουν ἀσκούντες τὰ καθήκοντά τους.

Περὶ τῆς ἐκπτώσεως Ἠγουμενοσυμβούλου ἀποφαίνεται δι' ἀπολύτου πλειοψηφίας ἡ ὀλομέλεια τῆς Ἀδελφότητος, τῇ εἰσηγήσει τοῦ Ἠγουμένου.

Ἐν περιπτώσει θανάτου, παραιτήσεως ἢ ἐκπτώσεως Ἠγουμενοσυμβούλου διενεργεῖται ἡ ἐκλογὴ νέου μέλους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'

Ἄρθρον 11

Δικαιοδοσία καὶ καθήκοντα Ἠγουμένου

Ὁ Ἠγούμενος, ὡς πνευματικὸς πατὴρ τῆς Ἀδελφότητος, ἀσκεῖ πάσαν πνευματικὴν ἐξουσίαν ἐν τῷ κοινοβίῳ. Παρακολουθεῖ ἀγρύπνως καὶ ἐποπτεύει τὴν ζωὴν τῶν ἀδελφῶν, ὡς καὶ τὴν ἐν γένει λειτουργίαν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

Καθοδηγεῖ, βοηθεῖ, στηρίζει, διαφωτίζει, ἐλέγχει, ἐπιτιμᾷ ἐν ἀπλότῃ καὶ ἀγάπῃ Χριστοῦ, ρυθμίζων

τὴν ἐν φόβῳ Θεοῦ, εὐσεβείᾳ καὶ ὑπακοῇ ἐγκαταβίωσιν τῶν ἀδελφῶν.

Μεριμᾶ διὰ τὴν ἀκριβῆ ἐφαρμογὴν τῶν κανόνων τῆς ἀσκήσεως καὶ τῶν διατάξεων τοῦ κανονισμοῦ αὐτοῦ.

Κανονίζει τὸ πρόγραμμα λειτουργίας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, τὸ ὁποῖον τίθεται ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου.

Ἐλέγχει τὴν ὑπηρεσίαν πάσης τῆς Ἀδελφότητος, ρυθμίζει τὸ διαιτολόγιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ οὐδὲν λαμβάνει χώραν ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ ἀνευ γνώσεως καὶ ἀδείας αὐτοῦ.

Ὅρίζει δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ τὸν πρῶτον τῇ τάξει ἐκ τῶν Ἠγουμενοσυμβούλων ὡς ἀναπληρωτὴν αὐτοῦ, κωλυομένου δὲ τούτου τὸν ἕτερον τῶν μελῶν, δύναται δὲ νὰ ὀρίξῃ ὡς ἀναπληρωτὴν αὐτοῦ τὸν κατὰ κρίσιν αὐτοῦ ἰκανότερον ἐκ τῶν ἀδελφῶν καὶ ἐκτὸς Ἠγουμενοσυμβουλίου.

Συγκαλεῖ τὸ Ἠγουμενοσυμβούλιον εἰς συνεδρίαν ἅπαξ τοῦ μηνός, προεδρεύει καὶ εἰσηγεῖται εἰς αὐτὸ τὴν σύγκλησιν τῆς ὀλομελείας τῆς Ἀδελφότητος εἰς συνάξεις, συγκαλεῖται δὲ καὶ ὡς ἄκις ζητηθεῖ ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου.

Καθορίζει τὰ διακονήματα ἐκάστου ἀδελφοῦ καὶ ὀρίζει τὸν ταμίαν καὶ γραμματέα τῆς Μονῆς.

Χορηγεῖ ἀδείας εἰς τοὺς ἀδελφοὺς τῆς Μονῆς μέχρι καὶ δέκα (10) ἡμερῶν.

Ἐκπροσωπεῖ τὴν Ἱερὰν Μονὴν ἐνώπιον πάσης ἀρχῆς, Διοικητικῆς ἢ Δικαστικῆς παντὸς βαθμοῦ ἢ δικαιοδοσίας ἢ ἀναθέτει τὴν ἐκπροσώπησιν ἐγγράφως εἰς ἀδελφὸν τῆς Μονῆς, κατὰ προτίμησιν Ἠγουμενοσύμβουλον.

Δύναται νὰ διαθέτῃ τὰς διὰ τοῦ Προϋπολογισμοῦ εἰδικευμένας πιστώσεις τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, καθὼς καὶ νὰ ἀναθέτῃ ἢ ἐκτελεῖ ἀπ' εὐθείας ἔργα ἢ ἐξασφαλίζῃ προμηθείας, μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 300.000 δρχ., ἀναπροσαρμοζομένου συμφώνως πρὸς τὰ ἐκάστοτε ἰσχύοντα.

Προτείνει εἰς τὸ Ἠγουμενοσυμβούλιον τοὺς πρὸς κουρὰν ἐτοίμους πνευματικῶς δοκίμους ἀδελφοὺς.

Ὑπογράφει πᾶν ἐγγραφοῦν ἐξερχόμενον ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ἐνεργεῖ δὲ πάσαν τὴν ἀλληλογραφίαν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ τῆς Ἀδελφότητος γενικότερον.

Ἀσκεῖ τὴν οἰκονομικὴν διαχείρισιν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μετὰ τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου καὶ ὑπογράφει τὰ διπλότυπα εἰσπράξεως καὶ τὰ ἐντάλματά πληρωμῆς.

Ἄρθρον 12

Δικαιοδοσία Ἠγουμενοσυμβουλίου

Συγκαλεῖ, προτάσει τοῦ Ἠγουμένου, τὰς συνάξεις τῆς ὀλομελείας τῆς Ἀδελφότητος.

Συντάσσει τὸν Προϋπολογισμόν καὶ Ἀπολογισμόν τῆς διαχείρισεως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, συμφώνως πρὸς τὰ ἰσχύοντα καὶ ἐντὸς τῶν προβλεπομένων προθεσμιῶν, τοὺς ὁποίους γνωστοποιεῖ πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Κυθῆρων, δι' ἔγκρισιν. Μέχρι τῆς ἐγκρίσεως τοῦ νέου προϋπολογισμοῦ ἢ διαχειρίσις κινεῖται κατ' ἀναλογίαν εἰς τὰ πλαίσια τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ παρελθόντος ἔτους.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον μετὰ τοῦ Ἡγουμένου ἀσκεῖ τὴν ἐν γένει διαχείρισιν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ἀποφασίζει δὲ διὰ πάσαν δαπάνην, πλὴν ἐκείνων διὰ τὰς ὁποίας ἀποφασίζει ὁ Ἡγούμενος τῆς Μονῆς. Τὰ μέλη τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου λογοδοτοῦν καὶ συνευθύνονται διὰ πάσαν ἐνδεχομένην διαχειριστικὴν ἔκτροπὴν ἢ ἀτασθαλίαν.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον ἀποφασίζει ἐπὶ παντὸς σοβαροῦ θέματος τῆς Μονῆς, τῆς ἀποφάσεώς του καταχωριζομένης εἰς τὸ τηρούμενον βιβλίον πρακτικῶν τῶν συνεδριάσεών του. Τὸ βιβλίον πρακτικῶν ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ Ἡγουμένου καὶ τῶν Ἡγουμενοσυμβούλων. Εἶναι δυνατὴ ἢ καταγραφή ἀντιρρήσεων ἢ ἐπιφυλάξεων εἰς τὰ πρακτικά. Εἰς περιπτώσιν ἀρνήσεως ὑπογραφῆς τῶν πρακτικῶν ὑπὸ ἐνὸς τῶν Ἡγουμενοσυμβούλων, παρὰ τὴν σημείωσιν τῆς ἀντιρρήσεως αὐτοῦ, ἢ σχετικὴ ἀπόφασις τῆς πλειοψηφίας εἶναι ἰσχυρὰ καὶ νόμιμος.

Συνεργάζεται μετὰ τοῦ Ἡγουμένου ἐπὶ παντὸς θέματος, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ εἰς τὴν Μονὴν καὶ τὴν Ἀδελφότητα γενικώτερον, μεριμνᾷ δὲ διὰ πάσας τὰς ἀνάγκας τῆς Μονῆς, τῶν ἀδελφῶν καὶ ἀποφαίνεται ἐπὶ παντὸς θέματος ἀφορώντος εἰς τὴν περιουσίαν τῆς Μονῆς.

Ἐχει τὴν εὐθύνην τῆς ἐν γένει διαχείρισεως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ τὴν πρόκρισιν τῆς σκοπιμότητος τῶν προϋπολογισθέντων δαπανῶν.

Συνεδριάζει ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Μονῆς καὶ φροντίζει διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος κανονισμοῦ.

Ἐγκρίνει τὰς ἐνεργείας τοῦ Ἡγουμένου μὲ ἀποφάσεις του, ὡσάκις οὗτος ἐνεργεῖ συμφώνως πρὸς τὴν ἰσχύουσαν νομοθεσίαν καὶ τὸν παρόντα κανονισμόν.

Αἱ ἀποφάσεις τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν.

Εἰδικώτερον τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον ἀποφασίζει, προτάσει τοῦ Ἡγουμένου:

Περὶ προσλήψεως δοκίμων

Περὶ τῆς κουράς τῶν Μοναχῶν

Περὶ προτάσεως εἰς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Κυθῆρων διὰ τὴν χειροτονίαν τῶν ἀδελφῶν καὶ ἀπονομῆς ὀφφικίων.

Περὶ χορηγήσεως ἀδείας ἀπουσίας εἰς τὸν Ἡγούμενον καὶ τοὺς ἀδελφούς, πέραν τῶν δέκα (10) ἡμερῶν.

Περὶ προσλήψεως ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ, πάσης εἰδικότητος, διὰ τυχὸν ἀνάγκας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

Ἄρθρον 13

Ὁλομέλεια τῆς Ἀδελφότητος

Ἡ Ὁλομέλεια τῆς Ἀδελφότητος συγκροτεῖται ἀπὸ τὸ σύνολον τῶν Μοναχῶν τοῦ Κοινοβίου πλὴν τῶν δοκίμων καὶ εἶναι τὸ ἀνώτερον ὄργανον καὶ ἡ ἀνωτάτη ἐξουσία τῆς Μονῆς.

Ἡ Ὁλομέλεια συνεδριάζει ἐν ἀπαρτίᾳ ὡσάκις συμμετέχουν τουλάχιστον τὰ 2/3 τῶν μελῶν αὐτῆς.

Συνέρχεται εἰς συνεδρίαν κατόπιν προτάσεως τοῦ Ἡγουμένου ἢ καὶ κατ' αἴτησιν τοῦ 1/4 τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος.

Ἀποφαίνεται ἐπὶ τῶν πλέον σοβαρῶν ζητημάτων ἢ προβλημάτων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

Ἀποφασίζει διὰ τὴν τροποποίησιν τοῦ παρόντος κανονισμοῦ μόνον μετ' ἀπόφασιν τουλάχιστον τῶν 2/3 τῶν μελῶν τῆς καὶ ἠτιολογημένης εἰσηγήσεως τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

Εἰδικῶς διὰ τὴν πρότασιν ἐκπτώσεως τοῦ Ἡγουμένου ἀπαιτεῖται ἡ αὐξημένη πλειοψηφία τῶν 2/3 τῶν μελῶν αὐτῆς.

Διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων τῆς ὀλομελείας ἐπιμελεῖται πάντοτε τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον, αἱ δὲ ἀποφάσεις αὐτῆς καταχωρίζονται εἰς τὸ βιβλίον πρακτικῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς διὰ τῆς ρητῆς ἀναγραφῆς εἰς αὐτὸ τοῦ προκύψαντος ἀποτελέσματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'

Οἰκονομικά

Ἄρθρον 14

Ἔσοδα τῆς Μονῆς εἶναι:

- 1) Τὰ ἐκ πωλήσεως κηροῦ καὶ τὰ ἐκ δωρεῶν τῶν ἀδελφῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς προερχόμενα.
- 2) Τὰ ἐκ δωρεῶν γενικῶς, οἰκονομικῶν ἐνισχύσεων διαφόρων φορέων καὶ τὰ ἐξ ἐπιχορηγήσεων Ὄργανισμῶν προερχόμενα.
- 3) Τὰ ἐξ ἐνοικίων ἀγρῶν καθὼς καὶ
- 4) Πᾶν ἄλλον ἔσοδον ἐκ χρηστῆς καὶ νομίμου αἰτίας προερχομένου.

Ἄρθρον 15

Διάθεσις τῶν πόρων:

- 1) Διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ἀδελφῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.
- 2) Διὰ τὴν συντήρησιν, ἀνακαίνισιν καὶ ἀγιογράφισιν τοῦ Καθολικοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ὡς καὶ διὰ τὴν συντήρησιν τῶν λοιπῶν κτισμάτων τοῦ μοναστηριακοῦ συγκροτήματος.

3) Διὰ τὴν ἀνέγερσιν ἢ προσθήκην νέων ἐγκαταστάσεων.

4) Διὰ φιλοξενίαν.

5) Διὰ τυχόν ἐκδόσεις, ἀγορὰ εἰδῶν εὐλαβείας ἢ ἀναμνηστικῶν ἀντικειμένων.

6) Διὰ καταβολὴν μισθῶν καὶ ἀσφαλίσεως προσωπικοῦ ἂν ἀπαιτηθῇ.

7) Δι' ἐλεημοσύνας, δωρεὰς καὶ φιλανθρωπικοὺς σκοποὺς γενικώτερον.

8) Διὰ πᾶσαν δαπάνην προβλεφθεῖσαν καὶ ἐγκριθεῖσαν διὰ τοῦ Προϋπολογισμοῦ.

Ἄρθρον 16

Πᾶσα δαπάνη μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 300.000 δρχ. προβλεφθεῖσαν ἐν τῷ ἐγκεκριμένῳ προϋπολογισμῷ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ἀποφασίζεται καὶ ἐνεργεῖται εὐθέως ὑπὸ τοῦ Ἡγουμένου, τοῦ ποσοῦ τούτου προσαρμοζομένου εἰς τὰ ἐκάστοτε ἰσχύοντα. Διὰ δαπάνας ἄνω τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ ἐφαρμόζονται ἀναλόγως τὰ ἐκάστοτε ὑπὸ τῶν σχετικῶν διατάξεων προβλεπόμενα.

Πᾶσα ἄλλη δαπάνη ἐνεργεῖται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, ἐφ' ὅσον περὶ αὐτῆς ὑφίσταται σχετικὴ πρόβλεψις ἐν τῷ ἐγκεκριμένῳ προϋπολογισμῷ.

Ἐπὶ μὴ προϋπολογισθείσης δαπάνης καὶ μὴ ἀναγραφείσης ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, ἀπαιτεῖται ἀπόφασις τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

Ἄπαντα τὰ διαχειριστικὰ στοιχεῖα καὶ λογιστικὰ βιβλία φυλάσσονται ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ καὶ ἀποτελοῦν παραστατικὰ τῆς καθόλου διαχειρίσεως.

Δι' ἕκαστον οικονομικὸν ἔτος συντάσσεται προϋπολογισμὸς καὶ ἀπολογισμὸς ὡς ὀρίζει ὁ κανονισμὸς περὶ τῶν Ἱερῶν Μοναστηρίων (ΒΔ τῆς 28.7/15-1858 ΦΕΚ 42), οἵτινες ὑποβάλλονται ἀρμοδίως τῇ οικείᾳ ἐκκλησιαστικῇ ἀρχῇ πρὸς ἐγκρίσιν ἐντὸς τῶν νομίμων προθεσμιῶν.

Ἄρθρον 17

Τηρούμενα βιβλία ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ:

- α) Βιβλίον κτηματολογίου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.
- β) Βιβλίον Μοναχολογίου.
- γ) Βιβλίον τῆς ἐν γένει μοναστηριακῆς ἀποσκευῆς τῆς προοριζομένης διὰ τε τὴν Ἱερὰν Μονὴν καὶ διὰ τὴν κοινὴν χρῆσιν.
- δ) Βιβλίον πρακτικῶν συνεδριάσεων καὶ ἀποφάσεων.
- ε) Βιβλίον πρωτοκόλλου ἀλληλογραφίας.
- στ) Βιβλίον Ταμείου.
- ζ) Βιβλίον ἱερῶν κειμηλίων.
- η) Βιβλίον ἱερῶν σκευῶν καὶ ἱερῶν ἀμφίων.
- θ) Βιβλίον βιβλιοθήκης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'

Ἄρθρον 18

Φιλοξενία, ἱεραποστολικὴ καὶ φιλοκοινωνικὴ δραστηριότης

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ ἀκολουθοῦσα τὴν μακραίωνα παράδοσιν παρέχει ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνατοτήτων τῆς φιλοξενίαν ὡς καὶ δυνατότητα διανυκτερεύσεως μίᾳς νυκτὸς εἰς τοὺς προσερχομένους προσκυνητάς.

Εἰς τὰ πλαίσια τῆς ἱεραποστολικῆς δραστηριότητος ἡ Ἱερὰ Μονὴ δύναται νὰ φιλοξενῇ Ἐπιστημονικά, Θεολογικά, Κατηχητικά, Ἱερατικά Συνέδρια, Ἀνακοινώσεις, Πορίσματα Ἐρευνῶν κ.λ.π. κατόπιν ἀποφάσεως κατὰ περίπτωσιν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ ἐγκρίσεως τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κυθήρων.

Δύναται ὁμοίως νὰ παρέχῃ πλήρη φιλοξενίαν καὶ διανυκτέρευσιν μείζονα τῆς μίᾳς ἡμέρας, εἰς πνευματικὰς ἐν γένει προσωπικότητας, ἀρχὰς κ.λ.π. ἐπισήμους, περιποιούντας τιμὴν εἰς τὴν Ἱερὰν Μονήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'

Ἄρθρον 19

Περιουσία Μοναχῶν

Ὁ μοναχὸς οὐδὲν περιουσιακὸν στοιχεῖον ὀρίζει καθ' ὃν χρόνον ἐγκαταβιοῖ ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ καὶ ἀνήκει ἐν τῇ Ἀδελφότητι, κατὰ τὴν βασικὴν ἀρχὴν καὶ ἀρετὴν τῆς ἀκτημοσύνης. Τὰ πάντα χρησιμοποιεῖ τῇ εὐλογίᾳ τοῦ Ἡγουμένου καὶ οὐδὲν δωρίζει ἢ λαμβάνει ἄνευ γνώμης καὶ εὐλογίας αὐτοῦ.

Πρὸ τῆς κουρᾶς του ὁ ὑποψήφιος μοναχὸς ὀφείλει νὰ τακτοποιήσῃ τὰ περιουσιακὰ του στοιχεῖα. Εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν θὰ περιέλθουν ὅ,τι οὗτος νομίμως καὶ ἐπισήμως ἀφιερῶσει (ἀκίνητον ἢ κινητόν).

Ἄρθρον 20

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ πανηγυρίζει:

- 1) Τὴν 12ην Μαΐου, μνήμην τοῦ Ὁσίου Πατρὸς Θεοδώρου.
- 2) Τὴν 7ην Ὀκτωβρίου, ἑορτὴν τῶν μαρτύρων Σεργίου καὶ Βάκχου, καθ' ὅτι ὑπάρχει παραπλεύρως τοῦ ναοῦ τῆς Μονῆς ὁμώνυμος ναὸς.

Ἄρθρον 21

Ἡ ἐκλογή Ἡγουμένου καὶ Ἡγουμενοσυμβουλίου θὰ πραγματοποιηθῇ ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ εἰς τὸ ἐπίσημον τῆς Ἐκκλησίας δελτίον «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἄρθρον 22

Κατόπιν ἠτιολογημένης εἰσηγήσεως τοῦ Ἡγου-

μενοσυμβουλίου εἶναι δυνατόν, ἐὰν παρίσταται ἀνάγκη, νὰ καταργοῦνται, τροποποιοῦνται ἢ συμπληροῦνται ἄρθρα τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ μετ' ἀπόφασιν τῆς πλειοψηφίας τῶν 2/3 τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν διαδικασίαν τῆς ἀρχικῆς ἐγκρίσεώς του.

Ἄρθρον 23

Ὁ παρῶν Ἐσωτερικὸς Κανονισμὸς συνετάγη ἐπὶ Ἡγουμενίας τοῦ Ἱερομονάχου Ἀρχιμανδρίτου π. Κυρίλλου Σταυροπούλου καὶ ἔτυχε τῆς ἀπολύτου ἀποδοχῆς τῆς ὀλομελείας τῆς Ἀδελφότητος. Ἰ

σχύει μόνον μετὰ τὴν δημοσίευσίν του εἰς τὸ ἐπίσημον τῆς Ἐκκλησίας δελτίον «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Υπεύθυνος δὲ διὰ τὴν πιστὴν καὶ ἀπαρέγκλιτον ἐφαρμογὴν του εἶναι ὁ ἐκάστοτε Ἡγούμενος, τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον, ἀλλὰ καὶ ἡ ὀλομέλεια τῆς Ἀδελφότητος.

Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου,
τῇ 31ῃ Αὐγούστου 1994

Ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς
† Ἀρχιμ. Κύριλλος Σταυρόπουλος

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΙΤΡΟΥΣ ΚΑΙ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος· ἐν ἔτει χιλιοστῶ ἔνεακοσιοστῶ ἔνενηκοστῶ τετάρτῳ· διὰ πρεσβειῶν τοῦ προστάτου τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς Ἁγίου Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου· προβαίνομεν, εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ ἀφορώντος εἰς τὴν ὀργάνωσιν, τὴν διοίκησιν, τὸν πνευματικὸν βίον καὶ τὴν ἐν γένει λειτουργίαν τῆς Ἱ. Μονῆς, συμφώνως πρὸς τοὺς θεοὺς καὶ ἱεροὺς Κανόνας, τὰς μοναχικὰς παραδόσεις τῆς καθ' ἡμᾶς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους.

Ἄρθρον 1

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, ὑπαγομένη εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Κίτρους καὶ Κατερίνης, εἶναι Γυναικεία καὶ Κοινόβιος, συμφώνως πρὸς τοὺς Ἱεροὺς Μοναχικοὺς Κανόνας καὶ τὴν γνησίαν Μοναχικὴν Παράδοσιν. Εἶναι δὲ ἐκ τοῦ Νόμου Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου.

Ἡ Ἀδελφότης τῆς Ἱερᾶς Μονῆς θεωρεῖται ὕφισταμένη καὶ λειτουργοῦσα καὶ ἂν ἀκόμη ἀπομείνῃ ἐν αὐτῇ μία μόνον ἀδελφή, εἰς τὸ πρόσωπον τῆς ὁποίας συγκεντροῦνται ἅπασαι αἱ ἐξουσίαι καὶ τὰ καθήκοντα, ὡς ἀναγράφονται ἐν τῷ παρόντι.

Ἄρθρον 2

Σκοπὸς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς εἶναι ἡ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς ἐπιδίωξις τοῦ ἁγιασμοῦ καὶ τῆς ἐν Χριστῷ τελειώσεως αὐτῶν μέσῳ τῆς ἀκριβοῦς μοναχικῆς πολιτείας, κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς θείας βιωτῆς τῶν ἁγίων καὶ θεοφόρων Πατέρων τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Ἄρθρον 3

Ὁ ἐπίσκοπος, τὸ ὄρατὸν σημεῖον τῆς ὀργανικῆς

ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸν ὀποῖον ἡ Ἀδελφότης ὀφείλει νὰ ἀποδίδῃ τὴν πρὸς τὸ ἀξίωμα αὐτοῦ ἀρμόζουσαν τιμὴν καὶ τὸν προσήκοντα σεβασμὸν, ἔχει συμφώνως τοῖς ἱεροῖς κανόσι καὶ τῷ Καταστατικῷ Χάρτῃ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὰς κάτωθι δικαιοδοσίας:

α) Μνημονεύεται ἐν πάσαις ταῖς Ἱεραῖς Ἀκολουθίαις τῆς Ἱερᾶς Μονῆς συμφώνως τῇ κανονικῇ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τάξει.

β) Κυροῖ τὴν ἐκλογὴν καὶ ἐγκαθιδρύει δι' εἰδικῆς τελετῆς τὴν ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος ἀναδειχθεῖσαν Ἡγουμένην.

γ) Κυροῖ τὴν ἐκλογὴν τῶν ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος ἐκάστοτε ἐκλεγομένων Ἡγουμενοσυμβούλων.

δ) Ἐγκρίνει καὶ τελεῖ τὴν χειροθεσίαν καὶ τὴν κουρὰν τῶν ὀρίμων πρὸς τοῦτο ἀδελφῶν.

ε) Ἐλέγχει τὴν νομιμότητα τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

Ἄρθρον 4

Περὶ διοικήσεως

Ὅργανα διοικήσεως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς εἶναι:

- α) Ἡ Ἡγουμένη,
- β) Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον,
- γ) Ἡ Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος.

Ἄρθρον 5

I. Καθήκοντα καὶ δικαιοδοσίαι Ἡγουμένης

α) Τῆς Ἡγουμένης «εἰς τύπον καὶ τόπον Ἰησοῦ Χριστοῦ» ἱσταμένης ἐν τῇ Ἀδελφότητι, ὀφείλεται αὐτῇ ἢ κατὰ Θεὸν ὑπακοὴ παρὰ πασῶν τῶν ἀδελφῶν.

β) Ὡς πνευματικὴ μήτηρ τῆς Ἀδελφότητος ἀσκεῖ ὑπεύθυνον πνευματικὴν ἐπιστάσιαν ἐπὶ τῶν ἀδελφῶν, ἐπιμελουμένη καὶ διακονοῦσα, ἐν ἐπιγνώ-

σει τῶν ἐαυτῆς καθηκόντων καὶ φόβῳ Θεοῦ, ἐν ἀγάπῃ καὶ ταπεινοφροσύνῃ, διακρίσει, μακροθυμία, πραότητα καὶ εὐσπλαγχνία, εἰς τὰ τῆς πνευματικῆς καταρτίσεως, προκοπῆς καὶ σωτηρίας μιᾶς ἐκάστης ἐκ τῶν ἀδελφῶν.

γ) Ἀποσκοποῦσα εἰς τὴν εὐταξίαν καὶ ἰσορροπίαν τοῦ κοινοβίου κατανέμει ἐν δικαιοσύνῃ τὰ διακονήματα εἰς ἐκάστην ἀδελφήν.

δ) Παρακολουθεῖ τὴν τήρησιν τῶν τυπικῶν τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ κατὰ καιροῦς τιθεμένου προγράμματος ἀκολουθιῶν καὶ ἐργασιῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

ε) Ἐλέγχει τὸ Ταμεῖον, τὴν Γραμματεῖαν καὶ τὴν Διαχείρισιν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

στ) Προϊσταται τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ τῶν Συνάξεων τῆς Ἀδελφότητος.

ζ) Συγκαλεῖ, ὡσάκις ἂν κρίνη, τὴν Ἀδελφότητα εἰς σύναξιν πνευματικῆς οἰκοδομῆς.

η) Ὅριζει τὸν κανόνα ἐκάστης ἀδελφῆς καὶ καθορίζει τὰ πρὸς ἀνάγνωσιν Ἱερὰ Βιβλία.

θ) Προτείνει εἰς τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τὴν πρόσληψιν δοκίμων, τὴν προαγωγήν αὐτῶν εἰς ρασοφόρους καὶ τὴν κουράν τῶν ὠρίμων πρὸς τοῦτο ἀδελφῶν.

ι) Παρέχει εἰς τὰς ἀδελφὰς ἄδειαν ἐξόδου ἐκ τῆς Μονῆς ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ὑπάρχει εὐλογος αἰτία.

ια) Ὑπογράφει πᾶν ἐγγραφοῦν ἐξερχόμενον ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ὡς καὶ τὰ διπλότυπα εἰσπράξεων καὶ πληρωμῶν.

ιβ) Ἐκπροσωπεῖ τὴν Ἱερὰν Μονὴν ἐνώπιον πάσης Ἐκκλησιαστικῆς, Διοικητικῆς, Δημοτικῆς καὶ Κοινοτικῆς Ἀρχῆς, παντὸς Δικαστηρίου, Ὁργανισμοῦ (Ο.Τ.Ε., Δ.Ε.Η., Ι.Κ.Α. κ.λ.π.), Ταχυδρομικοῦ Ταμειυτηρίου, Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου καὶ παντὸς ἐν γένει τρίτου.

ιγ) Δύναται νὰ ἔχη συμβουλευτικὸν σῶμα, τὴν Γεροντίαν (6 ἀρχαιότεραι ἀδελφαί).

ιδ) Δι' εἰδικὴν ὑπόθεσιν ἢ κατηγορίαν ὑποθέσεων δύναται, ἀποφάσει τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, νὰ ἀναθέσῃ τὴν ἐκπροσώπησιν τῆς Ἀδελφότητος εἰς ἕτερον μέλος αὐτῆς ἢ καὶ νὰ προσλάβῃ εἰδικὸν νομικὸν σύμβουλον.

ιε) Εἰς περίπτωσιν ἀπουσίας τῆς Ἡγουμένης ἢ ἀσθενείας ἀναπληροῦται αὕτη ὑφ' ἐνὸς τῶν μελῶν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ἢ ἐτέρας ἀδελφῆς, ὀριζομένων ρητῶς, ἐν μακροχρονίῳ δὲ κωλύματι ἐγγράφως, ὑπὸ τῆς ἰδίας τῆς Ἡγουμένης. Ἡ ἀναπληροῦσα τὴν Ἡγουμένην ἐνεργεῖ ἀντ' αὐτῆς μόνον ἐπὶ τρεχούσης φύσεως ἢ κατεπειγόντων θεμάτων καὶ προεδρεύει εἰς τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον, περιορίζεται δὲ ἐν γένει ἐντὸς τῶν πλαισίων τὰ ὁποῖα καθορίζει ἢ ἀπουσιάζουσα Ἡγουμένη.

II. Ἐκλογὴ Ἡγουμένης

α) Ἡ Ἡγουμένη εἶναι αἰρετὴ καὶ ἰσόβιος.

β) Μετὰ τὴν κένωσιν τῆς θέσεως τῆς Ἡγουμένης, ὡς τοποτηρήτρια ἀναλαμβάνει ἀμέσως καὶ αὐτοδικαίως ἢ ἔχουσα τὰ πρεσβεῖα τῆς κουράς ἀδελφῆ, ἥτις δύναται νὰ βοηθῆται ἐκ τινος τῶν Ἡγουμενοσυμβούλων.

γ) Ἡ ἐκλογὴ διεξάγεται τὸ ἀργότερον εἴκοσι (20) ἡμέρας μετὰ τὴν κένωσιν τῆς θέσεως, καὶ προαναγγέλλεται ἕξ ἡμέρας ἐνωρίτερον.

δ) Τῆς ἐκλογῆς προηγεῖται τριήμερος νηστεία.

ε) Δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι ἔχουν ἅπασαι αἱ ἔχουσαι μοναχικὴν κουράν ἀδελφαί τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ὡς καὶ αἱ ρασοφόροι.

στ) Ἡγουμένη ἐκλέγεται ἢ λαβοῦσα τὰς περισσότερας ψήφους. Ἐὰν ἐκλεγῆ ρασοφόρος, ὑποχρεοῦται ἀμέσως μετὰ τὴν ἐκλογὴν καὶ πρὸ τῆς ἐνθρονίσεως αὐτῆς νὰ καρῆ εἰς Μεγαλόσχημον.

ζ) Εἰς περίπτωσιν ἰσοψηφίας, ἐκλέγεται ἡ ἀρχαιότερα.

η) Διὰ τὴν θέσιν τῆς Ἡγουμένης ἐκλέγεται πρόσωπον διακρινόμενον διὰ τὴν βαθεῖαν εὐσέβειάν του, τὴν προσήλωσιν του εἰς τοὺς μοναχικοὺς κανόνας, τὸ γνήσιον ὀρθόδοξον καὶ ἐκκλησιαστικὸν φρόνημα, τὰς τε πνευματικὰς καὶ ἀσκητικὰς ἐμπειρίας, τὰς διοικητικὰς αὐτοῦ ἰκανότητας καὶ ἰδίᾳ τὸ χάρισμα τοῦ καθοδηγεῖν ψυχὰς.

θ) Τὰ τῆς προετοιμασίας καὶ διεξαγωγῆς τῶν ἐκλογῶν, ἐκτελεῖ ἡ Ἐφορευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀποτελούμενη ἐκ τῶν τριῶν πρώτων κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Μοναχολογίου ἀδελφῶν.

ι) Ἡ ἐκλογὴ διενεργεῖται μετὰ τὸ πέρας εἰδικῆς πρὸς τοῦτο τελεσεθείσης θείας λειτουργίας ἐν τῷ Ναῷ.

ια) Ἐκάστη ψηφοφόρος ἀδελφὴ λαμβάνει ἐσφραγισμένον ψηφοδέλτιον, εἰς ὃ δέον ὅπως ἀναγράψῃ ἐν μόνον ἐκ τῶν ἐκλογίμων ὄνομα, καὶ τὸ ρίπτει ἐντὸς ἐσφραγισμένης ψηφοδόχου. Ἐπειτα ὑπογράφει εἰς τὸν ὑπὸ τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς καταρτισθέντα κατάλογον τῶν ἐκλογέων.

ιβ) Μετὰ τὸ πέρας τῆς ψηφοφορίας ἀποσφραγίζεται ἡ ψηφοδόχος καὶ καταμετροῦνται αἱ ψῆφοι ἐνώπιον τῆς Ἀδελφότητος. Ἐὰν ἀναγράφονται περισσότερα τοῦ ἐνὸς ὀνόματα, τὸ ψηφοδέλτιον εἶναι ἄκυρον. Ἐὰν ἀκυρωθῇ ἡ ἐκλογὴ, διεξάγεται εὐθύς νέαν ψηφοφορία.

ιγ) Περαιτωθείσης τῆς ἐκλογῆς συντάσσεται πρακτικόν, ὅπερ ὑπογράφεται παρὰ πάντων τῶν ψηφισασῶν ἀδελφῶν καὶ ὑποβάλλεται ἐντὸς τριημέρου εἰς τὸν οἰκεῖον Μητροπολίτην.

ιδ) Τῆς ἐκλογῆς ἀκολουθεῖ εὐχαριστήριος δέησις ἐν τῷ Καθολικῷ μετὰ τὴν ὁποῖαν ἢ ἐκλεγείσα Ἡγουμένη ἀναλαμβάνει ἐγκύρως τὴν ἀσκήσιν τῶν καθηκόντων αὐτῆς.

III. Χηρεία θέσεως Ἡγουμένης

Ἡ θέσις τῆς Ἡγουμένης χηρεύει:

α) Ένεκα θανάτου.

β) Ένεκα παραιτήσεως, ή όποία γίνεται δεκτή δια πλειοψηφίας τών 4/5 τής Άδελφότητας.

γ) Ένεκα παύσεως ήτοι: Έάν συμβή ποτε ή Ηγουμένη νά παραχαράττη τήν άκρίβειαν του μοναχικού βίου ή νά άθετῆ τινα εκ τών διατάξεων του παρόντος έσωτερικού κανονισμού, δέν θα έξανίστανται πάσαι αί άδελφαί, αλλά αί πρεσβύτεραι τῆ τάξει θα ύπενθυμίζουσι εις αύτήν ήπίως και μετά του προσήκοντος σεβασμού τó σφάλμα της και θα ύποβοηθούν αύτήν εις διόρθωσιν ούχι άπαξ αλλά πολλάκις. Καί μόνον εάν τελικώς έμμένη εις τó σφάλμα, τó Ηγουμενοσυμβούλιον έπιλαμβάνεται του θέματος και συγκαλεί τήν Σύναξιν τής Άδελφότητας. Η Σύναξις συγκαλείται και έν περιπτώσει άνεπαρκείας τής Ηγουμένης εις τήν άσκησιν τών καθήκόντων της ένεκα βαρείας άσθνεϊας προκαλούσης άνικανότητα ή οϊουδήποτε άλλου σοβαρού λόγου.

Άρθρον 6

I. Συγκρότησις Ηγουμενοσυμβουλίου

α) Τó Ηγουμενοσυμβούλιον είναι τριμελές μετά τής Ηγουμένης όταν ή Άδελφότης αριθμη ή μέχρι είκοσιπέντε (25) άδελφάς, πενταμελές πέραν του αριθμού τούτου.

β) Τά μέλη του εκλέγονται άνά πενταετίαν και είναι επανεκλέξιμα.

γ) Εκλόγιμα είναι άπαντα τά μέλη τής Άδελφότητας. Δέον νά χαρακτηρίζωνται άπό τήν άκρίβειαν και συνέπειαν τής μοναχικής ζωής, τó ταπεινόν φρόνημα, τó όρθόδοξον ήθος, τήν διοικητικήν ικανότητα και τó πνεύμα συνεργασίας.

δ) Αί άποφάσεις λαμβάνονται κατά πλειοψηφίαν. Έπί ίσοψηφίας ή δικαιολογημένης άπουσίας μέλους τινός, βαρύνει ή γνώμη τής Ηγουμένης.

ε) Εύρίσκεται έν άπαρτία όταν παρίστανται τά δύο μέλη αύτου επί τριών και τά τρία επί πέντε.

στ) Συνεδριάζει τακτικώς μέν άπαξ του μηνός, εκτάκτως δε όσάκις ήθελε κληθῆ ύπό τής Ηγουμένης ή αίτήσων τήν σύγκλησιν του δύο εκ τών τριών μελών αύτου.

ζ) Η άντικατάστασις μέλους λόγω θανάτου ή δι' οϊονδήποτε άλλον λόγον γίνεται δια μυστικής ψηφοφορίας ύπό τής Άδελφότητας.

η) Η εκλογή του Ηγουμενοσυμβουλίου διεξάγεται καθ' όν τρόπον και τής Ηγουμένης. Η έγκρισις του Μητροπολίτου, εις όν έντός πέντε (5) ήμερών άνακοινούνται τά άποτελέσματα τής εκλογής, παρέχεται γραπτώς (βλέπ. παράγ. II).

θ) Τó Ηγουμενοσυμβούλιον διαχειρίζεται τήν περιουσίαν τής Ιεράς Μονῆς, άποδέχεται ή άποποιεΐται δωρεάς ή κληρονομίας, συνάπτει δάνεια, προβαίνει εις άγοράς και πωλήσεις άκινήτων οϊασ-

δήποτε αξίας, άποφασίζει δια τήν επέκτασιν τών οϊκοδομικών συγκροτημάτων και έν γένει φροντίζει δια πάν έτερον θέμα μη ρητώς άναφερόμενον έν τῷ παρόντι άρθρω, τηρούν τούς Νόμους του Κράτους και τούς Κανόνες τής Εκκλησίας.

ι) Άποφασίζει περι προσλήψεως δοκίμων, προαγωγής αύτων εις ρασοφόρους, ως και κουράς άδελφών, έν συνδυασμῷ προς τά έν άρθρω πέντε (5) διαλαμβανόμενα.

ια) Συντάσσει τόν έτήσιον Προϋπολογισμόν και Άπολογισμόν και ύποβάλλει αύτους εις τόν οικείον Μητροπολίτην.

ιβ) Εκλέγει έν μέλος αύτου ως Ταμίαν (οικονόμον) και έτερον ως Γραμματέα.

ιγ) Άποφαίνεται περι μεταβολῆς τών μη θεμελιωδών διατάξεων του παρόντος κανονισμού.

II. Εκλογή Ηγουμενοσυμβουλίου

α) Εις περίπτωσιν καθ' ήν ή λῆξις τής θητείας του Ηγουμενοσυμβουλίου συμπέση μέ τήν χρείαν τής θέσεως τής Ηγουμένης, τότε παρατείνεται ή θητεία του μέχρι τής εκλογής νέας Ηγουμένης.

β) Η εκλογή διεξάγεται έντός τής τελευταίας έβδομάδος προ τής λήξεως τής θητείας του.

γ) Τά τής διεξαγωγής ρυθμίζει Έφορευτική Έπιτροπή άποτελουμένη εκ τής Ηγουμένης και δύο άδελφών, τής άρχαιοτέρας και τής νεωτέρας τῆ τάξει, ήτις και τελεί χρέη Γραμματέως τής Έφορευτικής Έπιτροπῆς.

δ) Δικαίωμα του εκλέγεσθαι έχουν άπασαι αί έγγεγραμμένοι εις τó μοναχολόγιον άδελφαί.

ε) Επί του ύπό τής Έφορευτικής Έπιτροπῆς συνταχθέντος ψηφοδελτίου, άναγράφοντες τά όνόματα τών ύποψηφίων, σημειοϋνται δύο (2) σταυροί επί τριμελοϋς Ηγουμενοσυμβουλίου και τέσσαρες (4) σταυροί επί πενταμελοϋς. Έάν τεθοϋν περισσότεροι σταυροί τó ψηφοδέλτιον είναι άκυρον.

στ) Επί πάσης ίσοψηφίας προκρίνεται ή άρχαιοτέρα τῆ τάξει άδελφή.

ζ) Αί δύο πρώται έπιλαχοϋσαι όρίζονται ως άναπληρωματικά μέλη του Ηγουμενοσυμβουλίου και μέ τήν αύτήν διάρκειαν θητείας.

η) Καθήκοντα άναλαμβάνουν μετά τήν λῆξιν τής θητείας του προηγούμενου Ηγουμενοσυμβουλίου.

III. Κένωσις θέσεως Ηγουμενοσυμβούλου

α) Ένεκα θανάτου, παραιτήσεως ή παύσεως.

β) Παύσις λόγω άπουσίας επί τριών συνεχών συνάξεων.

Η παύσις ή ή άποδοχή τής παραιτήσεως κρίνονται ύπό τής Συνάξεως τής Άδελφότητος τῆ εισηγήσει κατά πλειοψηφίαν του Ηγουμενοσυμβουλίου και έγκρίσει του οικείου Μητροπολίτου.

Ἄρθρον 7

Τηρούμενα βιβλία

Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τηροῦνται τὰ ἐξῆς ἐπίσημα βιβλία:

- 1) Βιβλίον Πρακτικῶν Ἱγουμενοσυμβουλίου
- 2) Πρωτόκολλον
- 3) Μοναχολόγιον
- 4) Κτηματολόγιον
- 5) Βιβλίον Ταμείου
- 6) Καθολικόν.

Ἄρθρον 8

Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος

1. Τὴν Σύναξιν τῆς Ἀδελφότητος συγκροτοῦν ἅπασαι αἱ ἐγγεγραμμέναι εἰς τὸ Μοναχολόγιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἀδελφαί (πλὴν τῶν δοκίμων). Κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου, δύνανται νὰ μετέχουν καὶ αἱ δοκιμοὶ εἰς ὠρισμένας συνάξεις ἄνευ ψήφου.

2. Συγκαλεῖται ὑπὸ τῆς Ἱγουμένης μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου:

α) Εἰς περίπτωσιν ἐκτάκτου καὶ λίαν σοβαροῦ θέματος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, προκειμένου νὰ ζητηθῇ ἡ γνώμη τῆς Ἀδελφότητος ἢ πρὸς ἐνημέρωσιν αὐτῆς.

β) Πρὸς ἐκλογὴν τῆς Ἱγουμένης καὶ τῶν μελῶν τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου.

γ) Διὰ τὴν τροποίησιν τῶν μὴ βασικῶν διατάξεων τοῦ παρόντος κανονισμοῦ.

δ) Πρὸς ἐνημέρωσιν τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος διὰ τὸ ἀνατιθέμενον εἰς ἐκάστην ἀδελφὴν διακόνημα.

Αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν.

Ἐὰν κρίνεται ἀπαραίτητον ὑπὸ τῆς Ἱγουμένης τηροῦνται πρακτικά.

Εὐρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων τῶν 2/3 τῶν μελῶν αὐτῆς ἢ τουλάχιστον τοῦ ἡμίσεως σὺν μίᾳ αὐτῶν.

Ἄρθρον 9

Τάξις τῆς Ἱερᾶς Μονῆς

α) Κέντρον τῆς καθημερινῆς ζωῆς τῆς Μοναχῆς εἶναι ὁ Ναός. Ἐκάστη ἀδελφὴ ὀφείλει πρωτίστως —ἐκτὸς μόνον περιπτώσεως ἀσθενείας— νὰ συμμετέχῃ εἰς πάσας τὰς ἀκολουθίας καὶ νὰ φροντίζῃ κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῶν νὰ κατανοῇ τὰ νοήματα τῶν ψαλλομένων καὶ ἀναγιγνωσκομένων, διότι οὕτω θὰ δυναθῇ διὰ τῆς πολυχρονίου ἐντρυφήσεώς της εἰς αὐτά, νὰ ἀποκτήσῃ νοῦν Χριστοῦ. Ὁ Ναός εἶναι διὰ τὴν ἀδελφὴν Πύλη τοῦ Οὐρανοῦ διὰ τῆς ὁποίας ἐπικοινωνεῖ μὲ τὴν θριαμβεύουσαν ἐν Οὐρανοῖς Ἐκκλησίαν.

β) Κλίμα ἀναγκαῖον διὰ τὴν ἐν γένει λατρευτικὴν ζωὴν καὶ τὴν καλλιέργειαν τῆς ἀδιαλείπτου προσευχῆς ἀποτελεῖ ἡ σιωπὴ καὶ ἡ ἐν τῇ Μονῇ ἐπικράτησις ἀτμοσφαιρας πλήρους ἡσυχίας καὶ ἡρεμίας.

γ) Ἡ ἡμερονύκτιος Ἀκολουθία καὶ τὸ ὅλον λειτουργικὸν πρόγραμμα τελεῖται κατὰ τὴν τάξιν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῆς μοναστικῆς Παραδόσεως.

δ) Εἰς πάσας τὰς ἱερὰς ἀκολουθίας αἱ μοναχαὶ φέρουν, ἐν εὐπρεπεῖ καταστάσει, πλήρη τὴν μοναχικὴν αὐτῶν ἐνδυμασίαν, συμφώνως πρὸς τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ τῆς μοναχικῆς παραδόσεως.

ε) Ἡ Ἱγουμένη καθορίζει τὰς ἡμερομηνίας πρὸς τέλεσιν Παννυχίδων.

στ) Ἱερὸς χώρος πλὴν τοῦ Ναοῦ θεωρεῖται καὶ ὁ χώρος τῆς Τραπεζῆς δεδομένου ὅτι πάντα τὰ τοῦ μοναχοῦ ἀποβλέπουν εἰς τὴν κατὰ Χριστὸν τελείωσίν του. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν αἱ ἀδελφαὶ ὑποχρεοῦνται νὰ τρώγουν ἐν σιωπῇ, παρακολουθοῦσαι τὴν ἀνάγνωσιν, ἣτις καθορίζεται ὑπὸ τῆς Ἱγουμένης καὶ εἶναι ἐπιβεβλημένα. Ἄπασαι δὲ αἱ ἀδελφαί, ἐκτὸς τῶν ἐχόντων εἰδικὸν κώλυμα —ἦτοι ἀσθένειαν ἢ διακονίαν ἐκτὸς Μονῆς— ὀφείλουν νὰ συμμετέχουν ἐν τῇ κοινῇ Τραπεζῇ. Ὑποχρεοῦνται δὲ ἅπασαι νὰ τρώγουν τὸ κοινὸν παρατιθέμενον φαγητόν, παρεκτὸς ἀσθενείας.

ζ) Εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν τηροῦνται αὐστηρῶς πᾶσαι αἱ νηστεῖαι κατὰ τὰς κανονικὰς διατάξεις. Ἡ κρεωφαγία ἀποκλείεται. Εἰς τὴν Τράπεζαν ἐκάστην Δευτέραν, Τετάρτην καὶ Παρασκευὴν (ἐκτὸς ἐορτῶν) δὲν παρατίθεται ἔλαιον.

Τὰ ἐνδύματα τῶν ἀδελφῶν εἶναι κοινού σχήματος καὶ κοινῆς ποιότητος.

Ὅλη ἡ Ἀδελφότης ἔχει ὑποχρεωτικῶς κοινὸν πνευματικόν, ὁ ὁποῖος ὀρίζεται ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος.

Ἄρθρον 10

Ὑποχρεώσεις καὶ καθήκοντα ἀδελφῶν τῆς Μονῆς

α) Ἄπασαι αἱ ἀδελφαὶ ὑποχρεοῦνται νὰ ζοῦν συμφώνως πρὸς τὰς περὶ Μοναχισμοῦ Διατάξεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ὡς αὐταὶ ἐβιῶθησαν ὑπὸ τῶν Ἁγίων Πατέρων καὶ κατεγράφησαν ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Συνόδων εἰς τοὺς αἰωνίου κύρους κανόνας των, κατὰ τὴν μακραίωνα ἱστορίαν τοῦ παλαιφάτου Μοναχισμοῦ.

β) Ἐκάστη ἀδελφὴ δέον νὰ μὴ λησμονῇ ὅτι ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς κουρᾶς αὐτῆς εἰσῆλθεν εἰς μίαν νέαν κοινωνίαν, κατάστασιν καὶ τάξιν. Γεννᾶται καὶ καταγράφεται εἰς νέαν, πνευματικὴν οἰκογένειαν στηριζομένην εἰς αἰώνιους καὶ ἀκαταλύτους δεσμούς.

γ) Ἡ θεμελιώδης μοναχικὴ ἀρχὴ εἶναι ἡ ὑπακοή,

τὴν ὁποῖαν πρέπει νὰ ἔχη ἐκάστη μοναχὴ πρὸς τὴν Ἑγουμένην, «μηδὲν παρὰ γνώμην αὐτῆς διαπράττουσα» (Μ. Βασίλειος). Αἱ ὑποτακτικαὶ θὰ ὑπακούουν ἀδιακρίτως εἰς τὰς ἐντολὰς τῆς Ἑγουμένης, εἰς τὴν ὁποῖαν θὰ ἀναφέρουν λεπτομερῶς καὶ ἐπακριβῶς πάντα τὰ κρύφια τοῦ νοῦς καὶ τῆς καρδίας των, διὰ τῆς παραδεδομένης μοναχικῆς ἐξαγορεύσεως.

δ) Ἡ ὑποχρέωσις αὕτη τῆς ἀπολύτου καὶ ἀδιακρίτου ὑπακοῆς καὶ ἀναφορᾶς τῆς ὑποτακτικῆς πρὸς τὴν Ἑγουμένην - πνευματικὴν μητέρα, ἀποτελεῖ τὴν φυσικωτάτην ἀπόρροιαν τοῦ πνευματικοῦ καὶ αἰωνίου δεσμοῦ, ὁ ὁποῖος ἐνώνει τὰς δύο ψυχὰς. Ἡ Ἑγουμένη, τονίζει ὁ Μ. Βασίλειος, «τὸ τοῦ Σωτῆρος πρόσωπον ἐπέχουσα ἐν τῇ Ἀδελφότητι, ἱεουργεῖ τῷ Θεῷ τὴν τῶν πειθομένων αὐτῇ σωτηρίαν». Μεταξὺ δὲ Γεροντίσεως καὶ ὑποτακτικῆς συνάπτεται σύμβασις πνευματικῆς συμβίσεως, «ἄλυτον καὶ αἰώνιον τὴν συνάφειαν κεκτημένης». Διὰ τοῦτο –συμπληρώνει– ὁ ἅπαξ εἰς σύνδεσμον καὶ συνάφειαν ἐλθὼν πνευματικῆς ἀδελφότητος «οὐχ οἶός τ' ἂν ᾗ ἀποκόπτεσθαι καὶ χωρίζεσθαι τούτων, οἶος συνηρμόσθη ἐφ' ὅσον ὁ πνευματικῆ κοινωνία συναρμοσθεῖς ὑπ' αὐτῷ μάρτυρι καὶ μεσίτη τῷ Πνεύματι, ὑπόδικος ἐπὶ τῷ χωρισμῷ γίνεται» (Ἄσκητ. Διατάξεις κα', κβ').

ε) Μία ἐκ τῶν θεμελιωδῶν ὡσαύτως ἀρχῶν τῆς μοναχικῆς ζωῆς εἶναι ἡ ἀκτμησύνη. Κατὰ συνέπειαν τὸ κελλίον, τὸ ἐνδυμα, τὰ ὑποδήματα καὶ ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ ἀτομικὰ εἶδη τῆς μοναχικῆς δὲν εἶναι ἰδικὰ τῆς. Ἀπλῶς παραχωροῦνται εἰς αὐτὴν ἀπὸ τὴν Μονὴν διὰ τὴν ἐξυπηρέτησίν τῆς κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπιγείου ζωῆς τῆς. Διὰ τοῦτο τὰ χρησιμοποιοῦ μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας καὶ προσοχῆς.

στ) Ἐκ τῶν πρωταρχικῶν μοναχικῶν ἐπιδιώξεων εἶναι ἡ διατήρησις τῆς καθαρότητος ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος.

ζ) Ἡ παραμονὴ καὶ διανυκτέρευσις ἀδελφῆς εἰς κελλίον ἐτέρας, παρεκτὸς ἀδηρίτου ἀνάγκης – ἀσθενείας – τῆ ἀδείας καὶ εὐλογία τῆς Ἑγουμένης, δὲν ἐπιτρέπεται.

η) Ἡ εἴσοδος ἀνδρῶν ἐν τοῖς κελλίοις τῶν ἀδελφῶν τῆς Μονῆς παρεκτὸς τοῦ πατρός των – τοῦ σαρκικοῦ – καὶ κατόπιν ἀδείας τῆς Ἑγουμένης, ἀπαγορεύεται. Ὡσαύτως ἀπαγορεύεται καὶ ἡ εἴσοδος εἰς τὰ κελλία τῶν μοναχῶν κοσμικῶν προσώπων.

θ) Εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν ἀπαγορεύεται ρητῶς νὰ τηροῦνται Γάμοι καὶ Κηδεῖαι.

ι) Ἡ παραμονὴ τῶν ἀδελφῶν ἐκτὸς τῆς Μονῆς μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου δὲν ἐπιτρέπεται, παρεκτὸς διακονίας κατόπιν ἀδείας τῆς Ἑγουμένης.

ια) Εἰς τὰς μεταξὺ των σχέσεις αἱ ἀδελφαὶ τηροῦν μετὰ σχολαστικότητος τὴν ἱεραρχίαν. Αἱ νεώ-

τεραι ὑπακούουν καὶ σέβονται τὰς ἀρχαιοτέρας, αἱ δὲ ἀρχαιοτέρας, ἀνεχόμεναι ἀλλήλων τὰς ἀνθρωπίνους ἀδυναμίας, συμπεριφέρονται πρὸς τὰς νεωτέρας ἀδελφὰς μὲ κατανόησιν, μὲ πνεῦμα ἀγάπης, ταπεινώσεως καὶ πραότητος, πρὸς τὸ συμφέρον τῶν ψυχῶν αὐτῶν.

Καθῆκον ὅλων τῶν ἀδελφῶν εἶναι ἡ ἐνσυνειδήτος ἄσκησις καὶ ἡ πρὸς ἀλλήλας ἀγάπη. Αὗται ἐξαφανίζουσι τὰς φευκταίας κακίας τοῦ φθόνου, τῆς κατακρίσεως, τῆς μεμονωμένης ἢ μερικῆς φιλίας, τῆς ἀντιλογίας, τῆς ἰδιορρυθμίας καὶ ἐξουδετεροῦν ὅσα διαβιβρώσκουν καὶ ὑποσκάπτουν τὰ θεμέλια τῆς ἐνότητος τοῦ κοινοβίου καὶ τὴν πορείαν πρὸς τὴν λύτρωσιν καὶ τὴν σωτηρίαν.

Οὐδεμία ἀδελφὴ ἐπιπλήττει ἄλλην, οὔτε παρατηρεῖ ἢ διορθώνει πλὴν τῆς Ἑγουμένης καὶ τῆς τυχόν ὑπ' αὐτῆς ὀρισθείσης ἀναπληρωτριάς. Ἡ ὑπεύθυνος διακονήματος ἐπεμβαίνει μόνον εἰς ὅ,τι εἶναι σχετικὸν μὲ τὸ διακόνημα. Δι' ὅ,τιδῆποτε ἄλλο ἀναφέρεται εἰς τὴν Ἑγουμένην, ἥτις ἐνεργεῖ κατὰ τὴν κρίσιν τῆς.

Τὸ σφάλμα τῆς ἀδελφῆς ποτὲ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ γίνῃ αἰτία σχολιασμοῦ, κατακρίσεως καὶ ἐξουδενώσεως, ἀλλὰ αἰτία προσεγγίσεως καὶ συμπαραστάσεως «τῇ φιλαδελφία εἰς ἀλλήλους φιλόστοργοι» (Ρωμ. ιβ' 10).

ιβ) Ἡ ἄσκησις τῶν μοναχῶν εἰς τὰ διακονήματα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς εἶναι ἀναποσπᾶστος συνδεδεμένη μὲ τὴν μοναχικὴν τῶν τελείωσιν καὶ ἀποτελεῖ μίαν τῶν ἀπαραιτήτων καὶ βασικῶν προϋποθέσεων διὰ τὸν καταρτισμὸν καὶ τὴν πνευματικὴν ὁλοκλήρωσιν τῆς προσωπικότητος αὐτῶν. «Ἐπεὶ διπλοῦς ὁ ἄνθρωπος, διπλοῦν εἶναι προσήκει καὶ τὸ τῆς ἀρετῆς σπούδασμα, πόνοις τε σώματος καὶ ψυχῆς ἀσκήμασι κατορθούμενον. Πόνοι δὲ σώματος οὐχ ἡ ἀργία, ἀλλὰ τὸ ἔργον ἐστὶ» (Μ. Βασίλειος). Διὰ τοῦτο πᾶσαι αἱ ἀδελφαὶ ὀφείλουσι νὰ ἐργάζωνται, ἐκάστη κατὰ τὸ μέτρον τῶν δυνάμεών τῆς, ἐκτελοῦσαι μετὰ ζήλου καὶ ἐπιμελείας πᾶσαν ἀνατιθεμένην ἐργασίαν, δεδομένου, ἄλλωστε, ὅτι πᾶσα ἐν τῇ Μονῇ ἐργασία εἶναι προσφορὰ πρὸς τὸν Θεόν.

ιγ) Τὰ βασικώτερα διακονήματα εἰς τὰ ὁποῖα δέον νὰ ἀσχολῶνται αἱ ἀδελφαὶ τῆς μονῆς εἶναι:

- 1) Τῆς Γραμματέως
- 2) Τῆς Οἰκονόμου
- 3) Τῆς Ἐκκλησιαστικῆς
- 4) Τῆς Βηματαρίσεως
- 5) Τῆς Ἀρχονταρίσεως
- 6) Τῆς Βιβλιοφύλακος
- 7) Τῆς Μαγειρίσεως
- 8) Τῆς Τραπεζαρίσεως
- 9) Τῆς Εὐτρεπιζούσης τὴν Ἱ. Μονὴν
- 10) Τῆς Κηπουροῦ κ.λπ.

ιδ) Ἐκάστη ἀδελφὴ ὀφείλει νὰ ἐκτελεῖ καθημερι-

νῶς τὸν ἀτομικὸν τῆς κανόνα, ὁ ὁποῖος εἶναι: α) διὰ τὴν μεγαλόσημον 12 κομβοσχοῖνια τῶν 100 κόμβων καὶ 120 μεγάλοι μετάνοιοι, β) διὰ τὴν ρασοφόρον 6 κομβοσχοῖνια τῶν 100 κόμβων καὶ 60 μεγάλοι μετάνοιοι.

ιε) Ἀδελφὴ ἀποχωροῦσα ὀριστικῶς ἐκ τῆς Μονῆς δύναται νὰ λάβῃ τὰ αὐστηρῶς προσωπικῆς αὐτῆς χρήσεως εἶδη καὶ μόνον τῆ εὐλογία τῆς Ἡγουμένης.

ιστ) Ἀδελφὴ ἀποχωροῦσα οἰκειοθελῶς τῆς Ἀδελφότητος γίνεται δεκτὴ ἐκ νέου μετὰ ἀπὸ εἰλικρινῆ μετάνοιαν, καὶ ἐφ' ὅσον τοῦτο ἤθελεν ἀποφασίσει ἢ Ἀδελφότητος διὰ πλειοψηφίας τῶν 4/5 αὐτῆς. Ἀπόλλυσιν ὅμως τὴν ἱεραρχικὴν τῆς σειρὰν καὶ λαμβάνει τὴν τελευταίαν πρὸ τῶν δοκίμων θέσιν.

Ἄρθρον 11

Περὶ δοκίμων

α) Ἡ συγκαταριθμησις τῶν προσερχομένων μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος γίνεται κατόπιν προσεκτικῆς δοκιμασίας.

β) Ἡ εἰσοδος δοκίμων εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν γίνεται κατόπιν σχετικῆς αἰτήσεως αὐτῶν πρὸς τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον, εἰς τὴν ὁποῖαν θὰ ἀναφέρεται ρητῶς ὅτι ἐλευθέρως καὶ ἀβιάστως ἢ αἰτούσα ἐπιθυμεῖ νὰ ἀσπασθῇ τὸν μοναχικὸν βίον.

γ) Ὡς κατώτατον ὄριον εἰσόδου ὀρίζεται τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας, ἐκτὸς ἐὰν ὑπάρχῃ ἰδιάζουσα περίπτωση διὰ τὴν ὁποῖαν θὰ ἀποφανθῇ τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον, ἀποφευγομένης πάντως τῆς δημιουργίας προβλημάτων οἰκογενειακῶν καὶ ἀντιδράσεων κοινωνικῶν.

δ) Ἡ διάρκεια τῆς δοκιμασίας εἶναι τριετής, δυναμένη νὰ συντμηθῇ ἢ νὰ αὐξηθῇ ἀναλόγως τῆς ἡλικίας, τῆς πνευματικῆς ὀριμότητος ἢ ἐξ ἄλλων ἐκτάκτων καὶ σοβαρῶν περιστάσεων.

ε) Μοναχὴ προσερχομένη ἐξ ἐτέρας Μονῆς δὲν γίνεται δεκτὴ ἐκτὸς σπανιωτάτης ἐξαιρέσεως διὰ τὴν ὁποῖαν ἀποφαίνεται τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον.

στ) Ἐὰν ἡ δόκιμος ἀποδειχθῇ ἀνυπάκουος, σκανδαλοποιὸς καὶ μὴ δυναμένη νὰ συμμορφωθῇ καὶ προσαρμοσθῇ πρὸς τὰς ἐπιταγὰς τοῦ κανονισμοῦ τῆς Μονῆς καὶ εἶναι ἀνεπίδεκτος βελτιώσεως, ἀποβάλλεται τῆς ἀδελφότητος «ὥστε ἀζήμιον... τῇ ἀδελφότητι γίνεσθαι» (Μ. Βασίλειος ΕΠΕ 8, 242).

ζ) Δόκιμος ἀποχωροῦσα οἰκειοθελῶς ἐκ τῆς Μονῆς γίνεται ἐκ νέου δεκτὴ, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, ἀλλὰ ὑποχρεοῦται νὰ διανύσῃ ἐκ νέου πλήρη τὸν χρόνον τῆς τριετοῦς δοκιμασίας.

η) Πρὸ τῆς ἐντάξεως τῆς ὑποψηφίας δοκίμου εἰς τὸ Κοινόβιον ἀπαιτεῖται ἰκανὸς χρόνος ἐπικοινωνίας αὐτῆς μετὰ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ὥστε ἡ Ἡγουμένη νὰ δυνηθῇ νὰ ἐνημερωθῇ πλήρως διὰ τὸν

πρότερον αὐτῆς βίον καὶ τοιοῦτοτρόπως νὰ δεχθῇ ταύτην εἰς τὸ κοινόβιον, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον διαπιστώσῃ κλήσιν Θεοῦ.

θ) Αἱ δόκιμοι μοναχαὶ κατὰ τὸν χρόνον τῆς δοκιμασίας αὐτῶν συμμετέχουν εἰς τὴν ὅλην ζωὴν καὶ τὸ πρόγραμμα τῆς Ἀδελφότητος, ἀναλαμβάνουν δὲ διακονήματα συμφώνως πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ Κοινοβίου καὶ τὰς ἐντολὰς τῆς Ἡγουμένης.

ι) Αἱ δόκιμοι ἔχουν ἰδίαν ἱεραρχικὴν σειρὰν καθοριζομένην ἐκ τοῦ χρόνου προσελεύσεώς των εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν, ἢ δὲ ἱεραρχικὴ σειρὰ τῶν Μοναχῶν καθορίζεται ἀπὸ τὴν ἀρχιότητα τῆς κουρᾶς των.

Ἄρθρον 12

Φιλοξενία

α) Ἡ Ἱερά Μονὴ δέχεται προσκυνητὰς εἰς ὥρας καὶ ἡμέρας καθωρισμένας καὶ ἐμφανῶς ἀναγεγραμμένας εἰς τὰς εἰσόδους, πάντως οὐχὶ πρὸ τῆς 7ης πρωϊνῆς καὶ μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. Δι' ἐξαιρητικὰς περιπτώσεις τὴν εὐθύνην φέρει ἡ Ἡγουμένη.

β) Τοὺς ἐπισκέπτας ὑποδέχεται ἡ τεταγμένη πρὸς τοῦτο ἀδελφὴ (Ἀρχοντάρισσα), μετὰ προσηθείας, συνέσεως καὶ σοβαρότητος.

γ) Ἡ διάρκεια παραμονῆς εἶναι 24 ὥραι. Διὰ μεγαλύτερον χρονικὸν διάστημα ἀποφασίζει ἡ Ἡγουμένη.

δ) Συνομιλαὶ ἐπισκεπτῶν μετὰ Μοναχῆς πλην τῆς Ἀρχονταρίσεως ἐπιτρέπονται μόνον ὅταν ὑπάρχει ἀνάγκη καὶ κατόπιν ἀδείας τῆς Ἡγουμένης.

ε) Οἱ φιλοξενοῦμενοι προσκυνηταὶ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ εἰσέρχονται εἰς τὰ διαμερίσματα τῶν Μοναχῶν, σεβόμενοι τὴν ἱερότητα τοῦ χώρου. Ἀκολουθοῦν δὲ τὸ ἡμερήσιον πρόγραμμα τῆς Μονῆς.

Ἄρθρον 13

Πειθαρχικὸς ἔλεγχος

α) Ὁ πειθαρχικὸς ἔλεγχος ἀσκεῖται κατὰ πρῶτον λόγον καὶ ἐν παντὶ ὑπὸ τῆς Ἡγουμένης, ἥτις καὶ ἐπιβάλλει τὰ ὑπὸ τῶν ἱερῶν Κανόνων προβλεπόμενα ἐπιτίμια, μετὰ διακρίσεως καὶ ἀγάπης, ἀποβλέπουσα εἰς τὴν διόρθωσιν τῆς σφαλούς ἀδελφῆς.

β) Εἰς περιπτώσιν ὑποτροπῆς ἢ βαρυτέρου τυχόν παραπτώματος, τὸν πειθαρχικὸν ἔλεγχον ἀσκεῖ τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον.

γ) Ἐὰν δέ, ὃ μὴ γένοιτο, συμβῇ παράπτωμα ἐπισύρον καὶ κανονικὰς κυρώσεις ἢ ἀπειλοῦν τὴν εὐρυθμον λειτουργίαν τῆς Μονῆς, τότε ἐπιλαμβάνεται τοῦ θέματος ἡ Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος.

Ἄρθρον 14

Πόροι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς εἶναι:

α) Αἱ ἐκ τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ προερχόμεναι πρόσοδοι.

β) Οἱ ἐκ τοῦ ἐργοχείρου τῶν ἀδελφῶν.

γ) Οἱ ἐκ διαθέσεως βιβλίων τῶν ἐκδόσεων τῆς Ἱ. Μονῆς.

δ) Αἱ πρόσοδοι ἐξ ἐκμεταλλεύσεως τῆς τυχόν κινητῆς ἢ ἀκινήτου περιουσίας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

ε) Αἱ πάσης φύσεως δωρεαί.

στ) Πάν ἄλλο ἔσοδον ἐκ χρηστῆς καὶ νομίμου πηγῆς.

Ἄρθρον 15

Αἱ ἐκ τῶν ὡς ἄνω πηγῶν πρόσοδοι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς διατίθενται:

α) Διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ἀδελφῶν τῆς Μονῆς.

β) Διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν νέων κτισμάτων.

γ) Διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ἤδη ὑφισταμένων.

δ) Διὰ τὴν φιλοξενίαν.

ε) Διὰ τὴν προμήθειαν καὶ συντήρησιν πάντων τῶν συντελούντων εἰς τὴν εὐρυθμον λειτουργίαν τῆς Ἱ. Μονῆς καὶ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν πάσης φύσεως ἀναγκῶν αὐτῆς.

στ) Διὰ φιλανθρωπικοὺς σκοποὺς.

ζ) Διὰ τὸν ἐκδοτικὸν τομέα.

Πάσα δαπάνη μὴ προβλεπομένη ἐκ τῶν ἀνωτέρω, ἀποφασίζεται ὑπὸ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

Ἄρθρον 16'

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ ἔχει ἰδίαν κυκλικὴν σφραγίδα, φέρουσαν ἐν τῷ μέσῳ τὴν μορφήν τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, κύκλῳ δὲ τὴν ἐνδειξιν: «ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΚΟΛΙΝΔΡΟΥ 1860».

Ἄρθρον 17

Πάν θέμα μὴ προβλεπόμενον ὑπὸ τοῦ παρόντος Ἑσωτερικοῦ Κανονισμοῦ ρυθμίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

Ἄρθρον 18

Ὁ παρῶν Ἑσωτερικὸς Κανονισμὸς τροποεῖται δι' ἀποφάσεως τῶν 2/3 τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος, κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου.

Ἄρθρον 19

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἄρχει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὸ ἐπίσημον Δελτίον «Ἐκκλησία».

Η ΗΓΟΥΜΕΝΗ

Εἰρήνη μοναχῆ

ΤΑ ΜΕΛΗ

Νεκταρία μοναχῆ

Μαρκίνα μοναχῆ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱερὰ Μητρόπολις Λαρίσης καὶ Τυρνάβου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις: α) τῶν ἄρθρων 38, παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς ἰ. ναοῖς

α) Ἁγίων Τεσσαράκοντα Λαρίσης καὶ β) Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Λαρίσης

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὰς Διακονικὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Λαρίσῃ τῇ 29ῃ Ὀκτωβρίου 1994

Ο ΤΟΠΟΤΗΡΗΤΗΣ

† Ὁ Φθιώτιδος ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Νέας Σμύρνης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Κοιμήσεως Θεοτόκου Βαρκίζης
καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Ν. Σμύρνῃ τῇ 2ῃ Νοεμβρίου 1994

† Ὁ Ν. Σμύρνης ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις: α) τῶν ἄρθρων 38, παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ ἰ. ναῷ

Ἀναλήψεως Κυρίου Κορωπίου
καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Σπάτα τῇ 4ῃ Νοεμβρίου 1994

† Ὁ Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἄρτης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν Ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

α) Ἁγίας Παρασκευῆς Μεγάρχης, β) Κατάθεσης Ἐσθήτος Θεοτόκου Βλαχέρνας, γ) Ἁγίου Νικολάου Μελισσοουργῶν καὶ δ) Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Δημαριῶν καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Ἄρτῃ τῇ 9ῃ Νοεμβρίου 1994

† Ὁ Ἄρτης ΙΓΝΑΤΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Κεφαλληνίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἔφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἁγίων Ἀποστόλων Χαυδάτων Κεφαλληνίας καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Ἀργοστολίῳ τῇ 10ῃ Νοεμβρίου 1994

† Ὁ Κεφαλληνίας ΣΠΥΡΙΔΩΝ

**Ἱερὰ Μητρόπολις
Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως**

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν α) τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἔφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἁγίου Δημητρίου Διαβατῶν καὶ β) τὴν κενὴν διακονικὴν θέσιν τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ

Ἁγίου Γεωργίου Νεαπόλεως καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Νεαπόλει τῇ 14ῃ Νοεμβρίου 1994

† Ὁ Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »**ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ**

Τηλ. καὶ Fax 72.18.308

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ΣΕΡΑΦΕΙΜ

† Ὁ Δράμας ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

† Ὁ Κυθήρων ΙΑΚΩΒΟΣ

† Ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Ὁμότ. Καθηγ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Ἄρχων Διδάσκαλος τοῦ Εὐαγγελίου τῆς Μ.Χ.Ε.
Τακτικὸν Μέλος τῆς «Εὐρωπαϊκῆς Ἀκαδημίας
τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῶν Τεχνῶν»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

*Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ἀνθολόγιον Πατριαρχικῶν
Μηνυμάτων καὶ Ἐπισημάνσεων.*

*Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ὀδοιπορικὸν εἰς Ἑλληνορ-
θόδοξα Κέντρα τῆς Αὐστραλίας.*

*Μητροπ. Κορίνθου Παντελεήμονος, Ἐπιστολὴ περὶ
προσευχῆς.*

*Μητροπ. Δράμας Διονυσίου, «Ποιηταὶ» καὶ ὄχι μόνον
«ἀχροαταί».*

*Βλασίου Ἰω. Φειδᾶ, Ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἀκοινωνησία
μεταξὺ ἐπιτιμίου καὶ ποιηῆς.*

*Γεωργίου Νικ. Αἰλαίου, Δὲν συντρέχουν αἱ προϋποθέ-
σεις ποινικῆς διώξεως Μητροπολιτῶν.*

Παρατηρήσεις καὶ Σχόλια.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Βιβλιοκρισίαι.

Πράξεις συστάσεως ἐκκλησιαστικῶν ἰδρυμάτων.

Παράρτημα.